

MISKOLC MEGYEI JOGÚ VÁROS
ÖNKORMÁNYZATA

**Kivonat Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének
2019. június 20. napján tartott ülésének jegyzőkönyvéből:**

53/2019. (VI.20.) számú határozat

Tárgy: Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata 2018. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról szóló beszámoló elfogadása

Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése megtárgyalta a „**Javaslat Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról szóló beszámolójának elfogadására**” című előterjesztést és a következő határozatot hozza:

Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata 2018. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról szóló beszámolóját jelen határozat melléklete szerinti tartalommal elfogadja.

Felelős: Polgármester
Végrehajtásért felelős: Szociális és Köznevelési Osztály
Határidő: azonnal

k.m.f.

Dr. Alakszai Zoltán sk.
jegyző

Dr. Kriza Ákos sk.
polgármester

A kiadmány hitelül:

.....
kiadó

A Közgyűlés 53/2019. (VI.20.) számú határozatának mellélete

**BESZÁMOLÓ MISKOLC MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
2018. ÉVI GYERMEKJÓLÉTI ÉS GYERMEKVÉDELMI
FELADATAINAK ELLÁTÁSÁRÓL**

MISKOLC

1. Bevezetés

„A gyerek nem gond. A gyerek feladat, kötelesség, kihívás, aggodalom, fáradtság, de nem gond.... a gyerek, ez a belőlünk sarjadt, ránk bízott, ártatlan és magatehetetlen emberi lény fogalmilag sem lehet gond. A gyerek áldás.”

(Herceg Zsolt)

A gyermekjóléti, gyermekvédelmi rendszer működtetése részben állami szervek szerepvállalásán keresztül, részben az önkormányzatok útján valósul meg. A jogszabályi feladatmegosztás következtében a gyakorlati megvalósítás is központi, regionális és helyi szinten történik. A felmerült hiányosságok, problémák is javarészt a konkrét településeken jelentkeznek, megoldásukra is helyben kell elsősorban erőforrásokat mozgósítani, stratégiát kidolgozni.

A **gyermekvédelemről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.) 96. § (6) bekezdésére** tekintettel a települési önkormányzatoknak a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladataik ellátásáról minden évben május 31-éig - a külön jogszabályban meghatározott tartalommal - átfogó értékelést kell készíteniük. A beszámoló elkészítése során lehetőség nyílik a tevékenységek, felülvizsgálatára, az esetleges hiányosságok felszínre hozására, a változások bemutatására.

A települési önkormányzatok és megyei kirendeltség számára a beszámoló tartalmi követelményeit a **gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997.(IX.10.) Korm. rendelet 10. számú melléklete tartalmazza**, amelyek az alábbiak:

- a) a település demográfiai mutatói, különös tekintettel a 0-18 éves korosztály adataira,
- b) az önkormányzat által nyújtott pénzbeli és természetbeni ellátások biztosítása,
- c) az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása,
- d) a felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi és területen végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatainak, továbbá a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet végzők ellenőrzésének alkalmával tett megállapítások bemutatása,
- e) a jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározása a Gyvt. előírásai alapján,
- f) a bűnmegelőzési program főbb pontjainak bemutatása, valamint a gyermekkorú és a fiatalkorú bűnelkövetők számának az általuk elkövetett bűncselekmények számának, a bűnelkövetés okainak bemutatása,
- g) a települési önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés keretében milyen feladatok, szolgáltatások ellátásában vesznek részt civil szervezetek.

Ezen túlmenően az előző évhez képest történt jogszabályi és a helyi szociális ellátórendszerben végbement változásokat is bemutatja a beszámoló, információt nyújtva a város gyermekekkel kapcsolatos szociális szolgáltató politikájának kialakításához és fejlesztéséhez, illetve a fejlesztéseket tartalmazó tervdokumentumok megalapozásához.

Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata (a továbbiakban: Önkormányzat) a jövőben is kiemelt feladatának tekinti a gyermekek helyzetének, ezen keresztül esélyegyenlőségének javítását. Ezt a gyermekjóléti alapellátások komplex biztosításával, különböző, törvény által előírt és azon is túlmutató önkormányzati rendeletben a helyi sajátosságokhoz és szükségletekhez igazított pénzügyi támogatások megállapításával, sokszínű intézményi háttérnek magas színvonalú működtetésével igyekszik biztosítani.

A gyermekjóléti alapellátások szolgáltatása mellett a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzését, annak megszüntetését, és a családjukból kiemelt gyermekek családba történő visszahelyezését továbbra is Miskolci Egyesített Szociális, Egészségügyi és Gyermekjóléti Intézmény (továbbiakban: MESZEGYI) végzi.

A MESZEGYI fenntartói feladatainak ellátását 2017. december 31. napjáig a Miskolc Környéki Önkormányzati Társulás látta el. **2018. január 01. napjától kezdődően a társulás megszűnt, az intézmény kizárólagos fenntartója az Önkormányzat lett.**

Időközben a MESZEGYI feladatköre tovább bővült szakellátási feladatok végzésével, így a város teljes közigazgatási területén, egységes szemléletmóddal került biztosításra a feladatellátás.

Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése 118/2018. (XI.15.) számú határozatával az Őszi Napsugár Otthont (székhelye: 3526 Miskolc, Szentpéteri kapu 101.) 2018. december 31. napjával az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 11. § (3) bekezdése alapján – egyesítéssel, melynek módja beolvadás – jogutódlással megszüntette, általános jogutódja 2019. január 1. napjától a MESZEGYI.

Az értékelés elkészítéséhez szükséges adatok és információk szolgáltatására fentiekre tekintettel a **MESZEGYI** került felkérésre. A bűnmegelőzés területére vonatkozóan - a **Miskolci Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztálya** és a **Miskolci Önkormányzati Rendészet** került megkeresésre. A gyermekek egészségének megőrzése, betegségek megelőzése céljából végzett tevékenységekről és szűrővizsgálatokról, azok számáról a **Miskolci Egészségfejlesztési Intézet** (továbbiakban: MEFI) nyújtott tájékoztatást. A gyermekétkeztetéssel kapcsolatos adatok a **Kórház- és Menzaétkeztetés Kft-től** és a **Miskolci Közintézmény-működtető Központtól** (továbbiakban: MKMK) származnak.

Az említett intézmények által megküldött primer adatok és beszámolók képezik az anyag lényegi elemeit. A többi adat és a statisztikai mutató forrása a Központi Statisztikai Hivatal adatbázisa, a helyi népesség-nyilvántartó, a helyi térinformatikai rendszer, valamint a jegyzői szociális nyilvántartás.

A beszámolóban leírtak összhangban vannak és illeszkednek Miskolc Megyei Jogú Város Helyi Esélyegyenlőségi Programjához (továbbiakban: HEP), az Integrált Településfejlesztési Stratégiájához (továbbiakban: ITS) és Integrált Területi Programjához (továbbiakban: ITP).

A beszámoló elkészítéséhez adatot és tájékoztatást szolgáltató személyeknek, szervezeteknek, intézményeknek köszönetet mondunk segítő közreműködésükért

1.1. Jogszabályi háttér

A beszámoló elkészítését az alább hivatkozott jogszabályok rendelkezései alapozzák meg.

A gyermekek alapvető jogait az **Alaptörvény** deklarálja. A XVI. cikk (1) bekezdése alapján „Minden gyermeknek joga van a megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődéshez szükséges védelemhez és gondoskodáshoz.”

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.) 13. § (1) bekezdésének 8. és 8a. pontja az önkormányzatok hatáskörében ellátandó feladatként határozza meg a gyermekjóléti szolgáltatások és ellátások, továbbá a szociális szolgáltatások és ellátások biztosítását.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) célja, hogy megállapítsa azokat az alapvető szabályokat, amelyek szerint az állam, a helyi önkormányzatok és a gyermekek védelmét ellátó természetes és jogi személyek, továbbá jogi személyiséggel nem rendelkező más szervezetek meghatározott ellátásokkal és intézkedésekkel segítséget nyújtsanak a gyermekek törvényben foglalt jogainak és érdekeinek érvényesítéséhez, a szülői kötelezettségek teljesítéséhez, illetve gondoskodjanak a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzéséről és megszüntetéséről, a hiányzó szülői gondoskodás pótlásáról, valamint a gyermekvédelmi gondoskodásból kikerült fiatal felnőttek társadalmi beilleszkedéséről. (Gyvt. 1. § (1) bekezdés)

Az egyes szakosított szociális és gyermekvédelmi szakellátási intézmények állami átvételéről és egyes törvények módosításáról szóló 2012. évi CXCV. törvény, amely rendelkezik 2013. január 1. napjától a gyermekvédelmi szakellátás, illetve a pszichiátriai betegek, szenvedélybetegek és fogyatékos személyek szakellátási feladatainak állami átvételéről.

A gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló **149/1997.(IX.10.) Korm. rendelet** rendelkezései.

A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló **15/1998.(IV.30.) NM rendelet** (a továbbiakban: NM rendelet) rendelkezései. **Az NM rendelet módosítása kapcsán (2/2018. (I.18.) EMMI rendelet) 2018. szeptember 1. napjától óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység került bevezetésre a Család- és gyermekjóléti központ feladatellátásába.**

A települési önkormányzat képviselő-testülete rendeletben szabályozta a hatáskörébe tartozó pénzügyi ellátások megállapításának, kifizetésének, folyósításának, valamint ellenőrzésének, szabályait, továbbá az Szt. rendelkezései alapján nyújtott ellátások kiegészítéseként meghatározott települési támogatásokat és azok jogosultsági feltételeit. Városunkban a települési támogatás és az önkormányzat által nyújtott egyéb szociális ellátások helyi szabályait **Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének 2/2015.(II.10.) számú rendelete** (továbbiakban: Rendelet) tartalmazza.

A Gyvt. 29. § (1) bekezdésének felhatalmazása alapján a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátásokról, a szociális szolgáltatásokról, azok igénybevételéről és a fizetendő térítési díjakról, valamint a köznevelési intézmények étkeztetéséért fizetendő térítési díjakról Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése **26/2018.(XII.17.) számú önkormányzati rendeletében** határozott.

2. Demográfiai adatok

Miskolc területének nagysága a 2018. évi decemberi állapot szerint: 236,21 km², amelyből belterület: 54,21 km², külterület: 182 km². (*Forrás: helyi adatgyűjtés- informatikai nyilvántartás.*)
A népsűrűség: 666,5 fő/km².

Állandó miskolci lakosként **2018. decemberében 155.851 főt** tartottak nyilván, ezen belül a férfiak száma 72.645 fő, a nőké 83.206 fő volt.

Természetes szaporodás

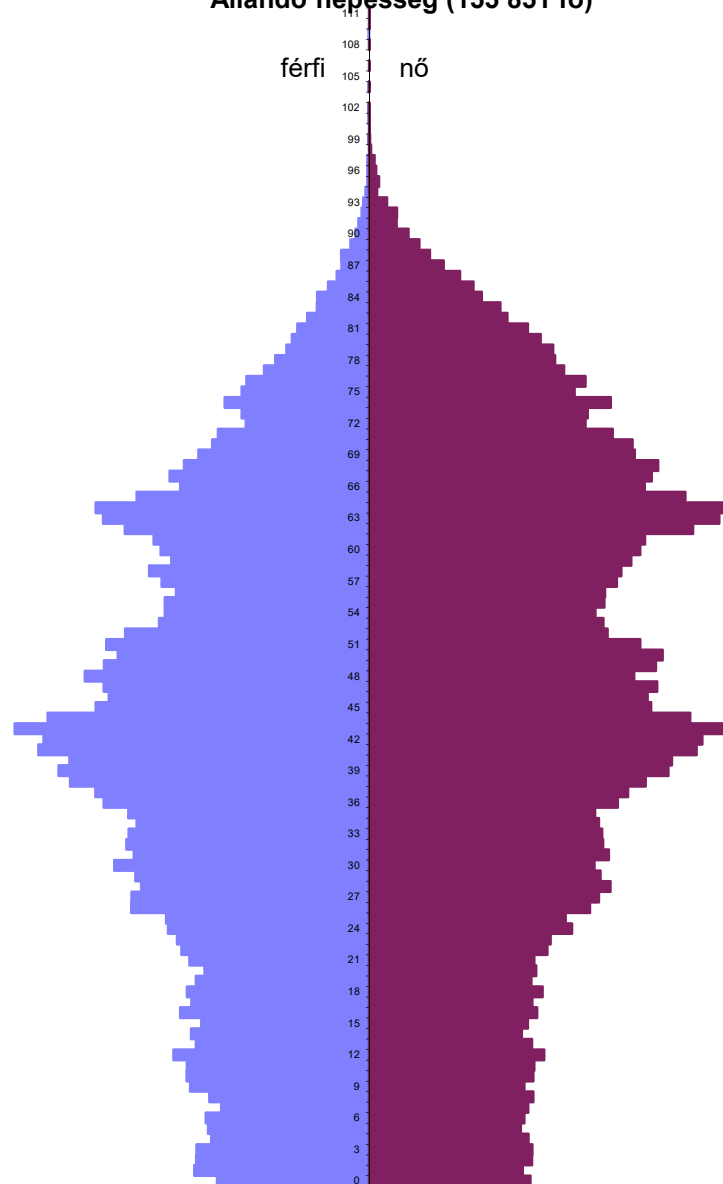
Év/fő	Élve születések száma	Halálozások száma	Természetes szaporodás
2016	1415	2136	-721
2017	1325	2323	-998
2018	1328	2304	-976

Forrás: Népszámlás nyilvántartási rendszer

A városban a halálozások száma évek óta meghaladja a születések számát, azaz **természetes fogyás tapasztalható.**

A helyi munkaerőpiac fejlesztései kedvező megélhetést eredményeznek a városban munkát vállaló egyének, családok számára, amely stabilizálja a természetes szaporodási mutatót.

Korfa
Miskolc, 2018.december 31.
Állandó népesség (155 851 fő)

A miskolci korfa alakja hagyma, amely a fogyó népesség jellemzője. A 2017. december 31-i állapothoz képest nem változott. A keskeny alap, felfelé kicsit szélesedő forma a fiatalabb generációk fogyását és az idősebb korosztályok arányának növekedését tükrözi.

Az ábra a város népességének nem és kor szerinti megoszlását oly módon mutatja be, hogy a függőleges tengely jobb oldalán a nők, bal oldalán a férfiak számát ábrázolja egymásra helyezett szalagdiagramok formájában. Míg a fiatalabb korosztályoknál a nemek aránya kiegyenlítődő, az életkor előrehaladtával a nők magasabb száma jellemző. Ez különösen szembetűnő a 65. éven felülieknél.

A népesség összevont nem és korcsoport szerinti megoszlása Miskolcon 2018. december 31. állapot szerint főben meghatározva:

Nem/év	0-18	19-24	25-39	40-54	55-64	65-74	75-84	85-
Férfi	13803	4639	15772	17537	9419	7093	3570	814
Nő	12979	4.471	15184	18192	11903	11046	7185	2244
Összesen	26782	9110	30956	35729	21322	18139	10755	3058

Forrás: Népesség nyilvántartási rendszer

A 2017. évi állapothoz képest a 0-24 és 25-39 és 55-64 éves korcsoportok létszáma csökkent, míg a 40-54 év és a 65 év feletti korosztályokat képviselők száma egyértelműen növekedést mutat.

A gyermekek számának megoszlása évekre vetítve korcsoportok szerint december 31-i állapotoknak megfelelően:

Nem/év	0-3	4-6	7-14	15-18
2015	5423	4127	11775	5844
2016	5502	4020	11678	5805
2017	5539	3974	11516	5864
2018	5550	4008	11393	5831

Forrás: Népesség nyilvántartási rendszer

Kedvező változás, hogy a 0-3 éves korosztály képviselőinek száma tovább emelkedett, a 2015. évhez képest 2018. évben 2,3%-os, de 2017. évhez képest is 0,2 %-os az emelkedés. További pozitív változás, hogy a 4-6 éves óvodás korosztály képviselőinek a száma is emelkedést mutat, az előző évhez képest 0,9 %-os a növekedés.

A gyermekek számának megoszlása nem és kor szerint 2018. december 31-i állapotnak megfelelően:

Nem/Év	0-3 (fő)	4-6 (fő)	7-14 (fő)	15-18 (fő)
Fiú	2839	2036	5903	3025
Lány	2711	1972	5490	2806
Összesen	5550	4008	11393	5831

3. Az Önkormányzat által nyújtott pénzbeli és természetbeni ellátások

3.1. A Gyvt. által az önkormányzat részére kötelező feladatként előírt pénzbeli és természetbeni ellátások ismertetése

A szociális és gyermekjóléti ellátások feltételeit az állam központi szerveinek és a helyi önkormányzatoknak kell biztosítaniuk.

A Gyvt. meghatározza az Önkormányzat által kötelezően nyújtandó pénzbeli és természetbeni ellátások körét, amelyek **2018. évben a következők voltak:**

- **rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény,**
- **pénzbeli ellátás,**
- **gyermekétkeztetés**

3.1.1. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság

A Gyvt. 19. § (1) bekezdésében foglaltak szerint a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy **a gyermek szociális helyzete alapján jogosult**

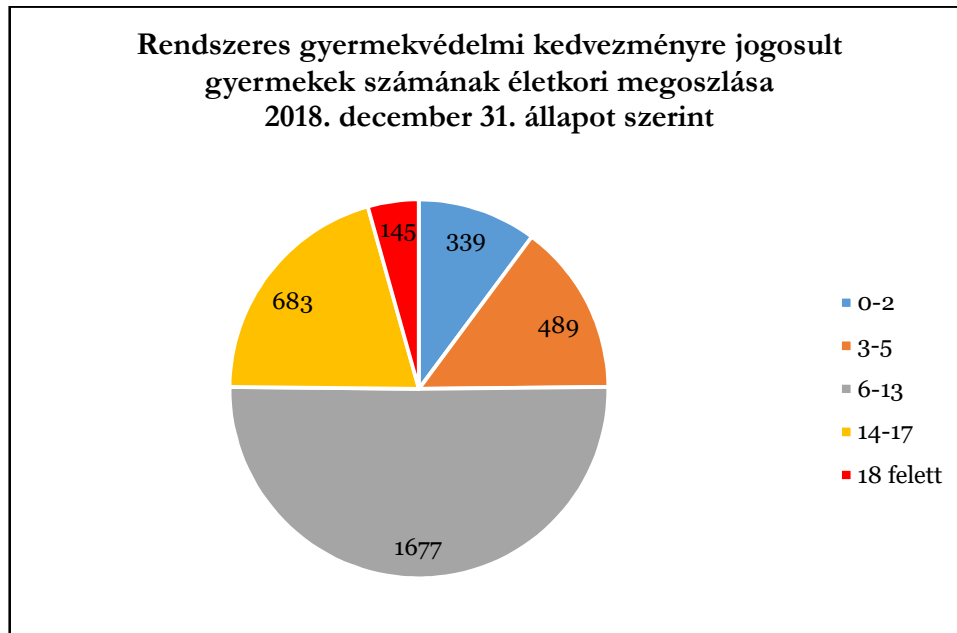
- a törvényben meghatározott ingyenes vagy kedvezményes intézményi gyermekétkeztetés (2016. január 1. napjától – ha megfelel a Gyvt. 21/C. §-ában foglalt feltételeknek – a szünidei gyermekétkeztetésnek) igénybevételére,
- évente két alkalommal (tárgyév augusztus, illetve november hónapjában), természetbeni támogatásra Erzsébet-utalvány formájában, mely fogyasztásra készétel, ruházat, valamint tanszer vásárlására használható fel. Az **alapösszegű támogatás** 2018. évben alkalmanként 6.000.- Ft volt. Azon rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek tekintetében, akiknél a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet is fennállt, 6500.- Ft **emelt összegű támogatás** került kiutalásra. Az alapösszegű és emelt összegű támogatás összegét – a jelenleg hatályos szabályoknak megfelelően – a mindenkori költségvetési törvény tartalmazza. A támogatás mértékének 2017. évi emelésével egyrészt kompenzálásra kerül az összeg vásárlói értékének csökkenése, másrészt az ellátás célzottságának javítását szolgálja a differenciált emelés, amely így a legnehezebb helyzetben élő gyermekeknek tud érdemibb segítséget nyújtani,
- külön jogszabályokban meghatározott egyéb kedvezményekre (ingyenes tankönyv, a hátrányos helyzet és a halmozottan hátrányos helyzet megállapításának alapja, a közműfejlesztési támogatás és védendő fogyasztói státusz megállapítása).

A jogosultság megállapítása jövedelemhatárhoz kötött, továbbá a család vagyoni helyzetét is vizsgálni szükséges.

2018. évtől a korábbi évekhez képest a jövedelemhatár 5 %-kal emelkedett - amely így alapesetben az öregségi nyugdíjminimum legkisebb összegének (továbbiakban: nyugdíjminimum) 135%-a, egyes kivételes esetekben 145%-a - ezzel is lehetőséget nyújtva arra, hogy még több szociálisan rászoruló gyermek alapszükségleteit legyen lehetőség kielégíteni, elsődlegesen természetbeni komponensekkel.

A Hivatal Szociális Osztályának munkatársai a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény iránt érdeklődő ügyfeleknek minden esetben segítőkészen, ügyfélbarát módon adtak teljes körű felvilágosítást az ügyintézés során.

A nyilvántartás szerint **2018. december 31. napján 3.333 fő volt rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult.**

Forrás: KSH-nak készített statisztika

3.1.2. Pénzbeli ellátás

A Gyvt. 19. § (1a) bekezdése alapján a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek után a gyermek családba fogadó gyámjával kirendelt – **tartásra köteles** – hozzátartozó havonta a nyugdíjminimum legkisebb összege 22 %-ának megfelelő mértékű pénzbeli ellátást kap, ha nyugellátásban, vagy a jogszabályban felsorolt egyéb járandóságban részesül.

Pénzbeli ellátás 2018. évben nem került megállapítására, illetve folyósításra, tekintettel arra, hogy a családba fogadó gyámok vonatkozásában nem állt fenn a tartási kötelezettség.

3.2. Gyermekétkeztetés

3.2.1. Az intézményekben a kedvezményes gyermekétkeztetésben részesülőkre vonatkozó statisztikai adatok

A Gyvt. 21. §-a alapján természetbeni ellátásként a gyermek részére életkorának megfelelő gyermekétkeztetést kell biztosítani a szülő vagy más törvényes képviselő kérelmére abban az intézményben ahol napközben gondozása, nevelése, oktatása zajlik.

Miskolcon 2018. évben is minden nevelési és oktatási intézményben biztosított volt a gyermekek étkeztetése.

A gyermekek közétkeztetését a városban a Kórház- és Menzaüzemeltetés Kft. látja el. A Kft. 2018. augusztus végéig 12 főzőkonyhát, 2018. szeptemberétől 4 főzőkonyhát és 53 tálalókonyhát üzemeltet, amelyből 50 tálalókonyhán étkezik a 0-18 éves korosztály. Az ellátottak száma ebben a korosztályban 2018. évben naponta átlagosan 10.654 fő volt.

3.2.1.1. Bölcsődei gyermekétkeztetésre vonatkozó adatok

Bölcsőde		Normatív kedvezményben nem részesülők				Ingyenes ellátásban részesülők			
Szám a	Neve	Miskolci		NEM miskolci		Miskolci		NEM miskolci	
		Létszám	Igénybe vett napok	Létszám	Igénybe vett napok	Létszám	Igénybe vett napok	Létszám	Igénybe vett napok
1.	Napsugár	114	1 681	38	587	331	4 740	69	1 081
2.	Dobó Katica	271	4 010	48	665	443	6 730	92	1 264
3.	Petneházy	163	2 398	13	156	339	5 238	33	481
4.	Kilián	200	2 820	0	0	551	8 167	19	210
5.	Heim Pál	209	3 105	54	717	474	7 041	40	549
6.	Margaréta	151	2 200	6	77	555	8 319	44	649
7.	Diósgyőri	168	2 440	0	0	705	10 635	5	83
8.	Katica	79	1 140	3	15	526	8 318	3	35
9.	Mesemalom	257	4 077	7	127	504	7 750	58	855
10.	Napraforgó	171	2 505	10	132	972	15 687	30	516
Összesen:		1783	26376	179	2476	5400	82625	393	5723

A fenti táblázatban szereplő adatok a 2018. évi átlag adatot mutatják, külön bontva a normatív kedvezményben nem részesülő és az ingyenes ellátásra jogosult gyermekek éves átlag létszámát, az általuk igénybe vett étkezések számát. Mindkét esetben külön bontva a miskolci és nem miskolci lakhellyel rendelkező gyermekek éves átlag létszámát.

A Gyvt. 94. § (5a) bekezdése szerint

„A települési önkormányzat által fenntartott

a) bölcsőde a szolgáltatói nyilvántartásban szereplő férőhelyszáma **legfeljebb 25%-áig,**

b) mini bölcsőde a szolgáltatói nyilvántartásban szereplő férőhelyszáma **legfeljebb 50%-áig**

az ellátási területén kívüli lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező gyermek ellátását is biztosíthatja, feltéve, hogy az ellátási területén lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező valamennyi bölcsődei ellátást igénylő és arra jogosult gyermek ellátását biztosítani tudja.”

Bölcsődéinkben a törvény által meghatározott %-ig veszik fel a nem miskolci bejelentett lakcímmel rendelkező gyerekeket, ha szüleik munkahelye Miskolcon található.

A beíratott gyermekek megközelítőleg 2/3-a mentesült a térítési díj fizetése alól. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyerekek, a három vagy több gyermekes családok, sérült vagy fogyatékos, tartósan beteg gyermeket nevelő családok esetén védelemben

vett és a nevelésbe vett gyermekek esetén a jövedelmi határtól függetlenül érvényessé vált a 100%-os kedvezmény.

A gyermekétkeztetéssel kapcsolatos tapasztalatok

2017. április 14-től a bölcsődei étkeztetési feladatok is Kórház- és Menzaétkeztetés Kft-hez kerültek. A korábbi főzőkonyhákból tálaló konyhák kerültek kialakításra. Az Avason működő Munkácsy Mihály Általános és Alapfokú Művészeti Tagiskola konyhájáról kiszállító vállalkozók juttatják el a kész ételeket a gyermekek részére.

2018. nyarán a bölcsődei étkeztetés átkerült az Avasi Gimnázium konyhájára. Az ételmezésvezető számára új feladatot jelentett a bölcsődés gyermekek étkeztetésével kapcsolatos teendő.

Szeptemberben több 6-12 hónapos csecsemő került felvételre, amely - a korosztály speciális igényei miatt - (puffasztó ételek kerülése, ételek elkészítési módja, tápszer, tejpépek elkészítése, időbeni étkeztetés biztosítása stb.) folyamatosan szakmai feladatot jelentett a szolgáltatóknak.

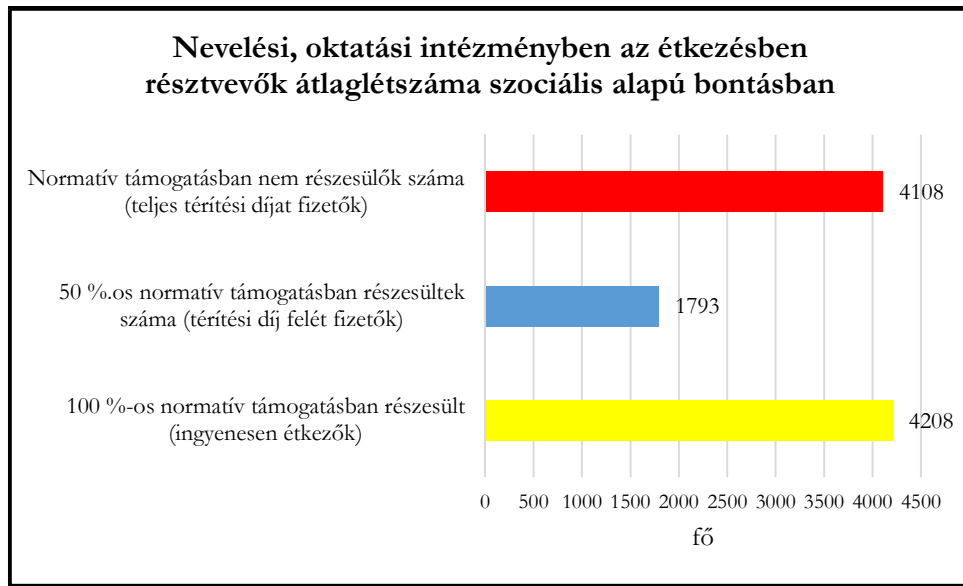
A két intézmény közötti megbeszéléseknek köszönhetően – melyeken a szakmai vezetőkön kívül a dietetikus, az ételmezésvezető, gyermekorvos, NÉBIH vezető főorvosa, vezető védőnő – is részt vettek, havi szintűvé váltak az étlapegyeztetések. Engedélyeztetésre került a tejkonyhák kialakítása a tálaló konyhákban belül, így a csecsemőket ellátó bölcsődékben megtörténtek a helyi tápszerkészítés feltételeinek a biztosítása.

Mára minimális szintre csökkentek a felsorolt problémák. Az étlaptervezéssel kapcsolatos beszélgetéseken lehetőség van módosításra, új ételféleségekre, változatos alapanyagokra, ételkészítés módjára javaslatokat tenni.

3.2.1.2. Az óvodákra, általános iskolákra, középfokú oktatási intézményekre és kollégiumokra vonatkozó adatok:

2018. évben az óvodákban, általános iskolákban napi háromszori, a középiskolákban napi egyszeri étkezés volt biztosítva. A kollégiumokban négyszeri étkezés igénybevételére volt lehetőség.

A MKMK vásárolt ételmezés igénybevételével látja el az általános és középiskolás korú tanulók étkeztetését, az óvodai létszámra pedig a 9 főóvoda rendeli a vásárolt ételmezést.

Forrás: MKMK

3.2.2. Szünidei gyermekétkeztetés

A Gyvt. 21/C. §-a alapján a települési önkormányzat **a szünidei gyermekétkeztetés keretében** a szülő, törvényes képviselő kérése alapján a déli meleg főétkezést a hátrányos helyzetű gyermek és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek részére ingyenesen biztosítja a jogszabályban felsoroltak szerint (az őszi, téli és tavaszi szünet valamennyi munkanapján, a nyári szünetben legalább 43 munkanapon).

2018. évben a szünidei étkeztetés lebonyolítását a **Polgármesteri Hivatal Szociális Osztályának** hatékony szervezéssel problémamentesen és gördülékenyen sikerült megoldania. Az előző évhez hasonlóan, a szülők részére - őket otthonukban felkeresve - a MESZEGYI család gondozói nyújtottak segítséget az igénybevitelhez szükséges nyilatkozatok értelmezéséhez és kitöltéséhez.

A szünidei étkeztetés lebonyolítására az étel elvitelével került sor, mely a város négy különböző pontján létesített elosztóhelyen volt igényelhető. A zökkenőmentes lebonyolítást valamennyi helyszínen, minden étkezést érintő napon a család- és gyermekjóléti szolgálat munkatársai segítették elő kiváló szervezésükkel. A szünidei étkeztetés biztosítását **naponta átlagosan 578 gyermek részére igényelték a szülők/törvényes képviselők.**

3.3. Az Önkormányzat rendeletében - önként vállalt – pénzügyi és természetbeni ellátások ismertetése

A Gyvt. 18. § (2) bekezdése felhatalmazza a települési önkormányzat képviselő-testületét, hogy a rendeletében meghatározott módon és feltételek szerint a gyermek és fiatal felnőtt rászorultságára tekintettel egyéb pénzügyi és természetbeni támogatásokat állapíthasson meg.

Az Önkormányzat kiemelten fontosnak tartja a gyermeket nevelő családok, ezáltal a gyermekek szociális biztonságának megőrzését, ezért Rendeletében kifejezetten a gyermekek

és fiatal felnőttek támogatásának céljából **2018. évben** az alább felsorolt támogatási formákat biztosította.

3.3.1. Fiatalok önálló életkezdési támogatása

Életkezdési támogatásra jogosult az a gyermek, akinek gondozó szülője – a gyermek megszületése előtt legalább egy évvel már – Miskolc közigazgatási területén bejelentett lakóhellyel rendelkezett, és akinek a nevére Start-számlát nyitottak. A támogatás összege egyszeri: 20.000.-Ft, amellyel - a szülő kérelmére - az Önkormányzat a Start-számla összegét a kincstári és természetes személy általi befizetésektől függetlenül kiegészíti.

A támogatás megállapítása nem szociális rászorultságtól függ, hanem alanyi jogon – jövedelem és vagyonvizsgálat nélkül – adható, jelezve, hogy az Önkormányzatnak mennyire fontos a gyermekvállalás támogatása, ezáltal a népesség demográfiai összetételének kedvezőbb alakulása.

Az ellátás népszerűségét mutatja, hogy a tavalyi évhez képest 30%-kal emelkedett a megállapított támogatások száma.

3.3.2. Gyermekétkeztetés térítési díj kedvezménye

A Gyvt. 151. § (5) bekezdésében meghatározott normatív kedvezményeken felül további kedvezmény állapítható meg annak a Miskolc közigazgatási területén bejelentett lakóhellyel rendelkező gyermeknek, akinek családjában az egy főre jutó havi nettó jövedelem összege nem haladja meg a nyugdíjminimum 150 %-át.

Ez a támogatási forma bővíti a gyermekétkeztetést kedvezményesen igénybe vehetők körét, mivel az előírt jövedelemhatár magasabb a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság esetében meghatározottnál, vagyonvizsgálat sincs, így még több gyermek juthat egészséges, tápláló ételhez.

3.3.3. A menetrend szerinti helyi tömegközlekedés igénybevételéhez biztosított támogatás

A Rendelet szerint utazási kedvezményre jogosult a Miskolc közigazgatási területén bejelentett lakóhellyel rendelkező, az oktatási-, nevelési intézmény azon alsó tagozatos tanulója, aki rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, vagy akinek családjában az egy főre jutó havi nettó jövedelem összege nem haladja meg a nyugdíjminimum 150 %-át. A támogatás mértéke a gyermekvédelmi kedvezményben részesülők részére a mindenkori tanuló bérletszervény ellenértékének 100%-a, az egy főre eső jövedelem alapján részesülők számára a mindenkori tanuló bérletszervény ellenértékének 70%-a.

A támogatás készpénzben történő kifizetésére utólag, az előző havi bérletszervény intézménybe történő leadása ellenében, azzal egyidejűleg kerül sor. A támogatás megállapításának célja, hogy az Önkormányzat elősegítse többek között az oktatási-, nevelési intézmények megközelítését a szociálisan rászoruló, gyermekek részére, ezzel is biztosítva a közoktatási esélyegyenlőség megvalósulását.

3.3.4. Ifjúságvédelmi támogatás

Az ifjúságvédelmi támogatás a szociálisan hátrányos helyzetben lévő, felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatán tanulmányokat folytató fiatal felnőttek részére nyújt havonta rendszeres anyagi segítséget, ezzel növelve esélyüket a továbbtanuláshoz.

A támogatás havi összege az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 25%-a.

3.3.5. Rendkívüli települési támogatás

Az Önkormányzat a helyi rendelet megalkotása során a rendkívüli települési támogatásra vonatkozó rendkívüli élethelyzetek meghatározásakor tekintettel volt a gyermekek érdekeire is. Támogatja az egy év alatti gyermek egészséges fejlődésének biztosítása érdekében az arra rászorult családok számára a vitaminok, tápszer, stb. megvásárlását.

A Gyvt. a családjából kiemelt gyermek számára speciális jogokat állapít meg, így azt a jogát, hogy korához, szükségleteihez igazodó teljes körű ellátásban részesüljön. Ennek érdekében biztosítani kell, hogy a gyermek a személyes kapcsolatait a családjából történt kiemelését követően is ápolhassa, ezért ehhez az Önkormányzat anyagi segítséget nyújt a kapcsolattartásra jogosult szülők részére.

Az egyes támogatási formákra való jogosultságok megállapításának száma

Támogatási formák:	2018. év	Az önkormányzat által kiutalt éves összeg Ft-ban:
Fiatalok önálló életkezdési támogatása	208	4 160 000
Gyermekétkeztetési térítési díj kedvezménye	6	87 857
A menetrend szerinti helyi tömegközlekedés igénybevételéhez biztosított támogatás	215	7 428 500
Ifjúságvédelmi támogatás	18	2 365 500

Forrás: Miskolc M.J.V. PH. Szociális nyilvántartó rendszere

4. Az Önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások

A gyermekjóléti alapellátások célja, hogy hozzájáruljon a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének, jólétének, a családban történő nevelésének elősegítéséhez, a veszélyeztetettség megelőzéséhez, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetéséhez, valamint a családjából történő kiemelésének megelőzéséhez.

A személyes gondoskodás körébe tartozó gyermekjóléti alapellátásokat a Gyvt. 15. § (2) bekezdése sorolja föl, melyek az alábbiak:

1. a **gyermekjóléti szolgáltatás** (család- és gyermekjóléti központ, család- és gyermekjóléti szolgáltatás),
2. a **gyermekek napközbeni ellátása** (bölcsődei ellátás),
3. a **gyermekek átmeneti gondozása** (gyermekek átmeneti otthona, családok átmeneti otthona),
4. Biztos Kezdet Gyerekház (2017. január 1-től 2018. december 31-ig).

Az Önkormányzat a Gyvt. 94. § (2) bekezdése alapján lakosságszáma tekintettel – a Biztos Kezdet Gyerekház kivételével - valamennyi gyermekjóléti alapellátást köteles biztosítani.

A feladatellátás 2018. évben az Önkormányzat fenntartásában működő MESZEGYI útján történt.

A MESZEGYI-ben - szakmai és finanszírozási szempontok mentén - feladatcsoportonként önálló igazgatóságok működnek, melyek között egyértelműen elkülönülnek az alap és a szakfeladatok, illetve a különböző célcsoportokat érintő - ezáltal eltérő szakmai kompetenciákat igénylő - feladatok.

A gyermekjóléti alapellátások feladatellátását az intézmény szervezeti felépítés alapján az alábbi igazgatóságok látják el a felsorolt szolgáltatás céljára nyitva álló helyiségekben és telephelyeken, továbbá működési területeken:

1. Családsegítés és Gyermekjóléti Alapellátások Igazgatósága:

Család- és gyermekjóléti központ feladatát ellátó szolgáltatás céljára nyitva álló helyiség:

- Család- és Gyermekjóléti Központ 3530 Miskolc, Szemere u. 5.

Család- és gyermekjóléti szolgáltatás feladatát ellátó szolgáltatás céljára nyitva álló helyiségek:

- Arany János úti Területi Szolgáltatási Központ 3530 Miskolc, Arany J. u. 37.
- Kassai úti Területi Szolgáltatási Központ 3526 Miskolc, Kassai u. 19.
- Avasi Területi Szolgáltatási Központ 3529 Miskolc, Szentgyörgy u. 42-44.
- Diósgyőr-Vasgyári Területi Szolgáltatási Központ 3533 Miskolc, Jedlik Á. u. 3/a.
- Perecesi Területi Iroda 3518 Miskolc, Bollóalja u. 115.
- 2018. január 01. napjától az Önkormányzattal feladatellátási szerződést kötött települési önkormányzatok által biztosított helyiségek

Átmeneti gondozás telephelyei:

- Gyermek Átmeneti Otthona 3515 Miskolc, Egyetem u. 1.
- Családok Átmeneti Otthona 3515 Miskolc, Egyetem u. 1.

Feladat ellátási terület:

2018. január 1. napjától Miskolc város közigazgatási területe, illetve attól függően, hogy a szolgáltatások nyújtására mely települések önkormányzatai kötöttek feladatellátási szerződést.

Család- és Gyermekjóléti Központ: Miskolci Járás területe

2018. január 1. napjától Miskolc, Berzék, Bükkszentkereszt, Harsány, Köröm, Mályi, Nyékládháza, Ónod, Répáshuta, Sajóbáony, Sajóecseg, Sajóhidvég, Sajókeresztúr, Sajósenye (feladatellátási szerződés alapján) közigazgatási területe

Családok átmeneti otthona (a továbbiakban CSÁO):

2018. január 1. napjától Miskolc város közigazgatási területe

Gyermekek átmeneti otthona (a továbbiakban GYÁO):
2018. január 1. napjától Miskolc város közigazgatási területe

2. Gyermekek Napközbeni Ellátása – Bölcsődei Igazgatósága

Bölcsődei telephelyek

- Napsugár Bölcsőde 3527 Miskolc, Selyemrét u. 36.
- Dobó Katica Bölcsőde 3530 Miskolc, Hadirokkantak útja 26.
- Petneházy Bölcsőde 3525 Miskolc, Petneházy u. 10-12.
- Kilián Bölcsőde 3526 Miskolc, Könyves Kálmán u. 31.
- Heim Pál Bölcsőde 3526 Miskolc, Kassai u. 19.
- Margaréta Bölcsőde 3526 Miskolc, Bokréta u. 1.
- Diósgyőri Bölcsőde 3534 Miskolc, Kuruc u. 65./a.
- Katica Bölcsőde 3529 Miskolc, Szilvás u. 39.
- Mesemalom Bölcsőde 3525 Miskolc, Dózsa Gy. u. 36.
- Napraforgó Bölcsőde 3524 Miskolc, Hajós A. u. 1.

Feladat ellátási terület

Miskolc város közigazgatási területe, továbbá a jogszabályi előírás betartása mellett az ellátási területen kívüli lakóhellyel, ill. tartózkodási hellyel rendelkező gyermekek ellátása is biztosítható.

4.1. Gyermekjóléti alapellátás - család- és gyermekjóléti központ

A MESZEGYI Család- és Gyermekjóléti Alapellátások Igazgatósága részeként 2016. január 1. napjától önálló szakmai egységként működik a Család- és Gyermekjóléti Központ, mely a hatósági feladatokhoz kapcsolódó, gyermekek védelmére irányuló tevékenységeket, valamint a speciális szolgáltatások biztosítását látja el a Miskolci Járás területén.

4.1.1. Ellátási terület

A Család- és Gyermekjóléti Központ ellátási területe Magyarország legnépesebb járása 244138 fő lakosságával, amely 0,6%-os lakosságszám emelkedést jelent az előző évhez képest. A járás területén 45.049 fő a 0-18 éves korosztály száma, amely az előző évhez képest 2,4%-os emelkedést mutat.

A Miskolci Járásban 1 megyei jogú város, 6 város, 1 nagyközség és 31 község található. A járás lakosságának közel 2/3-a változatlanul Miskolc városban él.

Járási székhelye: Miskolc

Járási illetékességi területe Alsószolca, Arnót, Berzék, Böcs, Bükkaranyos, Bükkszentkereszt, Emőd, Felsőszolca, Gesztely, Harsány, Hernádkak, Hernádnémeti, Kisgyőr, Kistokaj, Kondó, Köröm, Mályi, Miskolc, Nyékládháza, Onga, Ónod, Parasznya, Radostyán, Répáshuta, Sajóbáony, Sajóecseg, Sajóhidvég, Sajókápolna, Sajókeresztúr, Sajólád, Sajólászlófalva, Sajópálfala, Sajópetri, Sajósenye, Sajóvamos, Sóstófalva, Szirmabesenyő, Újcsanáros, Varbó

Település	Lakosság száma	0-18 éves lakosság
Alsózsolca	5792	1380
Arnót	2438	449
Berzék	1034	258
Bócs	2776	620
Bükkaranyos	1525	284
Bükkszentkereszt	1167	170
Emőd	4982	902
Felsőzsolca	6754	1386
Gesztely	2758	635
Harsány	2059	397
Hernádkak	1663	412
Hernádnémeti	3595	769
Kisgyőr	1678	358
Kistokaj	2208	456
Kondó	597	94
Köröm	1566	624
Mályi	4222	686
Miskolc	155851	26782
Nyékládháza	5102	876
Onga	4866	1133
Ónod	2418	553
Parasznya	1164	195
Radostyán	567	92
Répáshuta	441	51
Sajóbábony	2707	528
Sajóecseg	1064	169
Sajóhidvég	1167	368
Sajókápolna	400	59
Sajókeresztúr	1520	267
Sajólád	3004	666
Sajólászlófalva	444	88
Sajópálfala	736	110
Sajópetri	1550	365
Sajósenye	405	62
Sajóvamos	2130	376
Sóstófalva	256	65
Szirmabesenyő	4296	700
Újcsanáros	865	172
Varbó	1099	165

A Miskolci járás 0-18 éves korosztály településenkénti megoszlása

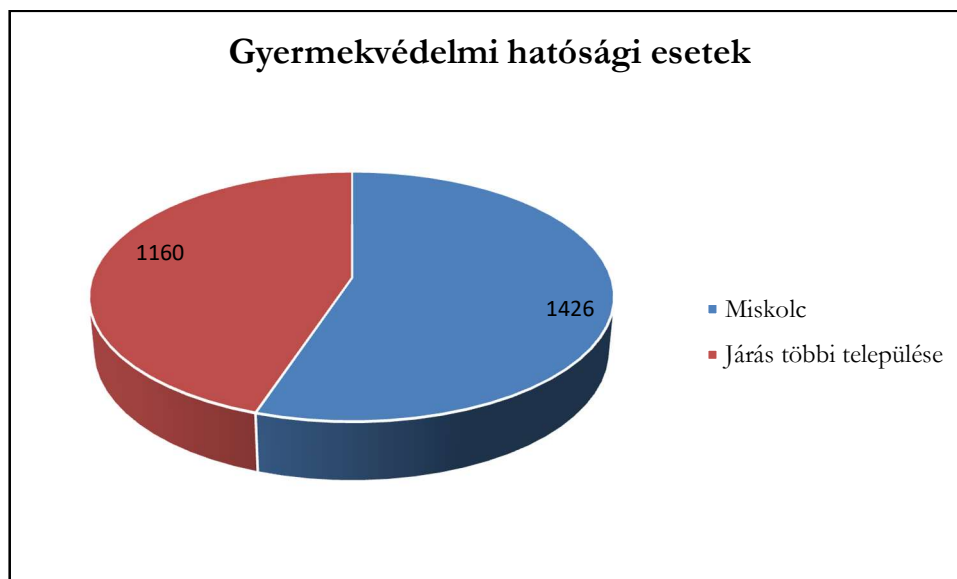
Az intézmény ellátási területén 2018. évben nőtt a hatósági intézkedéssel érintett kiskorúak aránya és az ehhez kapcsolódó tevékenységek száma.

A Miskolci Járás nagyságánál fogva nagyon vegyes képet ad gyermekvédelmi helyzet tekintetében. Ahogyan a földrajzi, településszerkezeti különbségek megmutatkoznak a térségben, úgy változik a helyzet a gyermekvédelmi veszélyeztetettség vonatkozásában is.

A járásban a hatósági intézkedéssel érintett esetek többségében a települések külső részein, külterületein, telepi környezetében élő családok körében jelennek meg.

A járásnak vannak olyan részei, ahol egyáltalán nem jellemző a gyermekvédelmi probléma, mint a Pitypalatty-völgy hegyközi településeiben, de alul reprezentáltak az esetek a Sajómenti kistelepüléseken és a Bükk magasán fekvő községeiben is.

Miskolc városában a lakosság arányának nagyságával megegyezően jóval magasabb számban jelennek meg a hatósági intézkedéssel érintett gyermekvédelmi ügyek, de arányaiban nem haladja meg az esetszám a járási átlagot.

A nyilvántartott veszélyeztetett kiskorúak aránya továbbra is magasan felülreprezentált az országos átlaghoz képest. A veszélyeztetettség elsősorban az igazolatlan iskolai hiányzásokkal gyűrűzik be a gyermekvédelmi rendszerbe, de a háttérben megjelennek azok az alapvető problémák, melynek csak következménye az igazolatlan távollét az oktatási intézményekből. A halmozottan hátrányos helyzet, az alulszocializált szülői környezet, a fizikai szükségletek meglétének hiánya, a szeretetkapcsolatok nélkülözése, az oktatási intézmény intoleranciája a nehezebben kezelhető tanulókkal szemben mind olyan veszélyeztető tényező, melynek következménye a rendszertelen iskolába járás és az iskolai lemorzsolódás.

A veszélyeztetettség a gyermekek másik jelentős részénél anyagi és környezeti okból, lakhatási problémák miatt jelenik meg, de magas az elhanyagolások száma és a szerhasználat is egyre jelentősebb méreteket ölt. Arányaiban kisebb a bántalmazás miatti veszélyeztetettség, de súlyosságuk miatt egyre erőteljesebb figyelmet kíván.

A Család- és Gyermekjóléti Központ esetei közül legnehezebben kezelhetők a kapcsolattartási konfliktusok, másik szülő ellen nevelés miatti védelembe vételek, melyek esetenedzselése komoly odafigyelést és kompetencia határokon túli ismereteket és tudást kíván a kollégáktól.

4.1.2. Tárgyi feltételek

A Család- és Gyermekjóléti Központ önálló szakmai egységként működik a Miskolc, Szemere út 5. szám alatt, városközponti területén, így mind a miskolciak, mind a járásból érkező kliensek számára könnyen megközelíthető. A szakmai egység 300 m²-en 8 munkatársi helyiséggel, két fogadó szobával, közösségi helyiséggel, váróval és megfelelő számú mosdóhelyiséggel rendelkezik. A szakmai tevékenységhez szükséges tárgyi feltételekkel az intézményegység rendelkezik. A járási feladatok ellátásához 2 intézményi gépjármű áll rendelkezésre. A tavalyi év szeptemberétől a Család- és Gyermekjóléti Központ feladatai bővültek az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenységgel, így egy újabb gépkocsi beszerzésére volt lehetőség a központ számára a napi feladatok hatékony elvégzése érdekében.

A szakmai feladatok ellátása a járás 38 településén változatlanul a két intézményi autó szigorú beosztását kívánja meg. A mobiltelefon ellátottság még nem teljes, összesen 16 mobil készülék áll rendelkezésre a speciális szolgáltatók, a jelzőrendszeri tanácsadók és az esetmenedzserek munkavégzéséhez.

4.1.3. Személyi feltételek

2018-ban a teljes szakmai létszám 78 fő volt, melyből 7 fő munkatárs gyermekvállalás miatt távol volt az aktív munkavégzéstől. A gyermekvédelmi hatósági intézkedéshez kapcsolódó esetmenedzszeri tevékenységet a Miskolci Járásban a tavalyi évben ténylegesen 32 fő végezte, 2 fő jelzőrendszeri tanácsadó végzett koordinatív szerepet a jelzőrendszer működtetésében és további 8 tanácsadó látta el a speciális szolgáltatások biztosítását az illetékességi területen. A szakmai munka hatékony ellátását 4 szociális asszisztens segítette.

igazgató/intézményvezető és Család- és gyermekjóléti központ vezető/ intézményvezető	2 fő
esetmenedzser	39 fő
tanácsadó (speciális szolgáltatások és stratégiai referensek)	8 fő
jelzőrendszeri tanácsadó	2 fő
szociális asszisztens	4 fő
óvodai - iskolai szociális segítő	23 fő
szakmai létszám összesen:	78 fő
*a pszichológiai és a jogi tanácsadást külső szakemberek – megbízási szerződéssel – biztosítják szükséges (a megbízási szerződésben rögzített) időtartamban	

4.1.4. Szakmai munka jellemzői

4.1.4.1. Speciális szolgáltatások

A Család-és Gyermekjóléti Központ speciális szolgáltatásait, a szolgáltatások biztosítását koordinátor hangolja össze, elkészíti a speciális szolgáltatások éves munkatervét, a tanácsadók heti/havi munkarendjét, kapcsolatot tart és együttműködik a járás területén működő család és gyermekjóléti szolgáltatókkal, biztosítja az egyes szolgáltatásokhoz való hozzáférést a járás lakossága számára.

4.1.4.2. Jelzőrendszeri támogatói tevékenység

A veszélyeztetettséget észlelő és jelzőrendszeri munka biztosítására Miskolc, illetve a Miskolci Járás – területi, illetve lakosságszámbeli – nagyságára, valamint halmozott problémákra tekintettel 2 fő jelzőrendszeri tanácsadó végez szakmai tevékenységet.

4.1.4.3. Szakmai támogató tevékenység

A Család- és Gyermekjóléti Központ munkatársai a járás területén működő család és gyermekjóléti szolgálat szakemberei számára változatlanul 2 csoportban havi rendszerességgel esetmegbeszélést tartanak, továbbá szükség és igény szerint egyéni és team formában szakmai konzultációt biztosítanak.

4.1.4.4. Hatósági beavatkozáshoz kapcsolódó szakmai feladatok

- esetenedzseri tevékenység
- koordináció
- adminisztratív tevékenység
- gyermekvédelmi hatósági intézkedések
 - védelembe vétel
 - ideiglenes hatályú elhelyezés
 - nevelésbe vétel
- együttműködés a társszakmák szakembereivel
- módszertani segítségnyújtás a Miskolci Járás család- és gyermekjóléti szolgálatainak
- jelzőrendszeri tanácsadói tevékenység

Speciális szolgáltatások bemutatása

Utcai és lakótelepi szociális munka

Az intézmény 2 fő utcai szociális munkással látja el az utcai szociális munkát.

2018-ban is folytatódtak a város közterületein a Miskolci Városi Rendőrkapitányság és a Miskolci Önkormányzati Rendészet bevonásával végzett őrjáratok, amely az iskolakerülésre, egészségkárosító szerek fogyasztására, koldulásra, kéregetésre, kriminalizálódás megelőzésére, illetve megakadályozására irányul.

Az őrjáratokat a Miskolci Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztálya által elkészített éves terv alapján végezték, minden hónapban egyszer, egy kijelölt hét minden munkanapján. Tanítási napokon, délelőtti órákban a város közterületein, forgalmasabb utcáin, parkjaiban, bevásárló és szórakoztató központokban, míg az esti és éjszakai órákban főként italkimérő egységek, bárók, pubok, zenés-táncos szórakozóhelyek területén zajlott az ellenőrzés.

A délelőtti, tanítási időben zajló ellenőrzések során 2018. évben **24** alkalommal kerültek kapcsolatba iskolakerülés gyanújával gyermekekkel, 4 esetben találkoztak 14 éves kor alatti gyermekkel, és 5 alkalommal gondozási helyéről szökött fiatallal.

Az éjszakai őrjáratok a hét péntek estéin, illetve a Miskolci Rendőrkapitányság által szervezett rendkívüli ifjúságvédelmi őrjáratokon történtek, ahol **18** alkalommal kerültek kapcsolatba problémás fiatalokkal. A 2018-as évben is megfigyelhető, hogy az általában frekvenciátalabb italkimérő szórakozóhelyen, pubokban súlyozottabban vannak jelen a szakközépiskolák és gimnáziumok diákjai, és az alkoholfogyasztás a jellemző szerfogyasztás.

A szociális munkások a felderítő munkájuk során sorra bejárják azokat a területeket, ahol a célcsoport előfordulása valószínűsíthető.

A legkeresettebb hely továbbra is a belváros, és annak környékén lévő parkok, játszóterek. Az iskolai időben nem az oktatási intézményekben levő fiatalok elsősorban a Miskolc Plázában és a Szinvaparkban vannak, illetve a parkolóházakban.

2018 nyarán a fiatalok elsősorban közterületeken tevékenykedtek. A kéregető, kolduló gyerekek miatt a nagyobb áruházak, főleg az Aldi és Lidl több alkalommal lettek megkeresve.

A felderített helyszínek 2018-ban:

1. Belvárosi területek: 48 óra/év
2. Avas: 47 óra/év
3. Diósgyőr: 40 óra/év
4. Vasgyár és környéke: 28 óra/év
5. Győri kapu: 32 óra/év

További látogatott helyszínek:

Szentpéteri kapu, Vörösmarty városrész, Hejőcsaba, Kilián, Avas, Diósgyőr, Búza tér, Újgyőri főtérfő, Majláth, Soltész Nagy Kálmán, Király utca, Szondi György utca, Egyetemváros, Bulgárföld, Berekalja, Hősök tere, Perces, Népkert, Tapolca, Tiszai Pályaúdvár.

Kapcsolattartási ügyelet – közvetítői eljárás

A kapcsolattartás ügyeleti szolgáltatást az intézmény négy Területi Szolgáltatási Központban koordináltan és összehangoltan biztosítja, mind a miskolci, mind a Miskolci Járás településeinek élő lakosok számára, az egyes területi szolgáltatási központok kapacitásának függvényében:

- Kassai Úti Területi Szolgáltatási Központ /3526 Miskolc, Kassai u. 19./
- Avasi Területi Szolgáltatási Központ /3524 Miskolc, Szentgyörgy u. 42-44./
- Arany János úti Területi Szolgáltatási Központ /3530 Miskolc, Arany János u. 37./
- Diósgyőr – Vasgyári Területi Szolgáltatási Központ /3534 Miskolc, Fazola u. 4./

Az elmúlt évekhez képest, 2018-ban a kapcsolattartások számában kisebb arányú csökkenés, a szakmai tevékenységek számának vonatkozásában stagnálás következett be. Az esetszámokat tekintve jelentős változás nem tapasztalható.

Kapcsolattartásra 2017-ben 330, 2018-ban 325 alkalommal került sor, az összes szakmai tevékenység 2017-ben 960, 2018-ban 889 volt.

Az eseteket a négy szolgáltatási központban 99%-ban a hatóságok (bíróóság, gyámhivatal) kezdeményezték.

Mediáció: 8 család jelent meg a szolgáltatásban, 38 ülés valósult meg.

Kórházi szociális munka

Helyszíne: a Velkey László Gyermekegészségügyi Központ és a Szülészet-Nőgyógyászati Osztály

Beavatkozási indokok - gyakran halmozottan - a következők voltak:

- elhanyagoltság, (tetvesség, rühesség, szeptikus állapotba kerülő sérülések, stb.)
- szülői gondatlanság (kisgyermek felügyelet nélkül hagyása, sérülések esetén orvosi segítség kérés negálása, szülői hanyagságból eredő sérülések)
- szülői kooperáció hiánya, gondozáson, illetve orvosi kontrollon való megjelenések elmulasztása

- gyermek számára elégtelen veszélyeztető életkörülmények (melegvíz, fűtés, élelem, gyógyszer stb. hiánya),
- elhanyagoló szülői magatartás, illetve ingerszegény környezet okozta ártalmak (mentális retardáció, szocializálatlanság, mutizmus stb.)
- a kórházi házirend akár szándékos figyelmen kívül hagyása, higiénés követelmények be nem tartása (piszkos ruhában történő látogatás, konfliktusok orvosokkal, ápolókkal, a gyógyító személyzet munkájának akadályoztatása.
- gyermekbántalmazás, illetve több - szándékosnak tűnő -, életszerűtlen körülmények közt történő sérülés esetében kellett eljárni munkatársunknak.

Minden esetben vállalta a kórházi szociális munkás az osztályokon a betegek és családjaik részére a szociális információnyújtást és tanácsadást, a hivatalos ügyekben való segítségnyújtást, gyermek veszélyeztetése esetén jelzés továbbítását.

A Szülészeti- Nőgyógyászati osztályon az osztály jellegéből adódóan, a betegekkel és kismamákkal, két-három alkalommal találkozik a szociális munkatárs Munkája túlnyomó részét az információnyújtás, segítő beszélgetés, lelki, mentális tanácsadás tette ki, továbbá szükség esetén az újszülött gyámságával kapcsolatos ügyintézés.

A szülészeti-nőgyógyászati esetszám és forgalomszám is 2018-ban az alábbiak szerint alakult: az esetszám: 318-ról 224-re, a forgalomszám: 1453-ról 1196-ra csökkent.

Gyermekvédelmi jelzőrendszeri készenléti szolgálat

A készenléti szolgáltatás célját és tartalmát a Gyvt. 40/A §-a és az NM rendelet 27. §-a szabályozza, mely szerint készenléti szolgálat a limitált időkeretben működő gyermekjóléti szolgáltatás elérhetőségének meghosszabbítását jelenti, annak a lehetőségét teremti meg, hogy a gyermekjóléti szolgálat nyitvatartási idején túl, szükség esetén, a gyermek biztonsága érdekében ezek a szolgáltatások a meghirdetett telefonszámokon mozgósíthatóak legyenek és krízishelyzet esetén a gyermek ne maradjon segítség és ellátás nélkül.

A szakmai működtetési alapelveknek, hogy egyetlen gyermek se maradjon az utcán, a jó jelzőrendszeri kapcsolatoknak és az igénybevétel ismertségének köszönhetően a szolgáltatás biztosítása 2018-ban is a munkatársak lelkiismeretes munkájának köszönhetően zökkenőmentesen történt. A szolgálat minden egyes megkeresésre nyújtott intézkedése ebben az évben is eredményes volt, megnyugtatóan tudták a krízisben lévő családok esetkezelését megoldani. Az átmeneti otthoni elhelyezések is problémamentesen történtek, amelyben különösen nagy segítséget jelentett a saját intézményi háttér. A forgalomszám növekedése is azt mutatja, hogy az intézmény nyitvatartási idején túl is szükség van erre a szolgáltatásra.

A készenléti szolgálat forgalomszáma a 2017-es 31 esetszámról 52-re, az intézkedések száma: 22-ről 31-re emelkedett.

Családkonzultáció, családterápia, családi döntéshozó konferencia

A gyermekjóléti központ megalakulásával és az esetmenedzseri munkakör, feladatkör megjelenésével, a segítő rendszer átalakulásával új kihívások, elvárások jelentek meg a szolgáltatással, olyan speciális szolgáltatás lett, amely akár kötelezően is előírható adott esetben a kliensek, családok számára.

Az intézmény családterapeutája kidolgozta a szolgáltatás jelző és visszajelző lapját, valamint az alapvető ismertető anyagát is, melyben kiemelésre került, hogy mely esetekben ajánlott, és mely esetekben kontraindikált a családterápia előírása.

Az elmúlt évben 42 család jelent meg a szolgáltatásban, az összes ellátott 83 volt, 170 ülés valósult meg.

A struktúraváltás újítása, hogy a járás településein helyben kerül biztosításra a szolgáltatás, 2018-ban is tovább folytatódott, az esetmenedzserek is bevonásra a terápiákba ún. kooterapeutaként, és minden esetet megelőző ma is egy esetkonzultációs folyamat.

A Miskolcra delegált családoknál a munkamenet kiegészítésre került a terápiás folyamat kezdetekor azzal a lépéssel, hogy a központ szakembere is részt vesz az első ülésen és elmondja az ún. külső elvárását. Ez a gyakorlat 2018-ben is folytatódott a gyermekek védelme érdekében, kötelező elemként beépül a védelembe vett gyermekek családjaival folytatott munkába, ezáltal sikeresebben lehet kezelni a családok kezdeti ellenállását, motiválhatóságuk is eredményesebb.

Jogi tájékoztatás nyújtás és pszichológiai tanácsadás

A MESZEGYI Területi Szolgáltatási Központjaiban (a továbbiakban: TSZK) **2018. évben 329 alkalommal került sor jogi tájékoztatás nyújtására**, amely csökkenést mutat az előző évekhez képest. Továbbra is legkülönbözőbb jogi helyzetek, nehézségek megoldása érdekében történtek intézkedések kilakoltatás, örökbefogadás, végrehajtás, fogva tartás, fizetési meghagyás, hagyatéki ügyek, közüzemi tartozás, NAV hiánypótlás, lakáseladás, öröklés, adósságkezelés, családi jogvita, gyermekelhelyezés, válási stb. ügyekben.

A járás területén 132 alkalommal volt jogi tájékoztatásnyújtás. 2018-ban is hét településen (Gesztely, Sajószentpéter, Nyékládháza, Böcs, Felsőzsolca, Onga és Alsózsolca) került jogi tájékoztatásnyújtás biztosításra, amely a jó kapcsolat kialakításnak köszönhetően zökkenőmentes és eredményes volt.

Miskolcon 192 alkalommal 320 gyermek vette igénybe pszichológus segítségét, a járás 5 településén 72 alkalommal 110 gyermek kapcsán nyújtottak pszichológiai tanácsadást. Miskolcon felnőttek részére is rendelkezésre áll pszichológus segítség igénybevételenek lehetősége.

Óvodai és iskolai szociális segítő szolgáltatás

A Gyvt. és az NM rendelet rendelkezései alapján 2018. szeptember 1-től került kötelező jelleggel bevezetésre az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység a MESZEGYI Család- és Gyermejkölési Központ szolgáltatási körében, amelyet Miskolc Járás területén az összes település minden köznevelési intézményében biztosítani szükséges.

Az ellátási terület jellemzői:

A **Miskolci Járás köznevelési intézményeiben a gyermeklétszám 41.810 fő**, ebből az iskoláskorú 35.897 fő, az óvodás korú 5913 fő. A hátrányos helyzetű (HH) és halmozottan hátrányos helyzetű (HHH) tanulók aránya az iskoláskorú gyermekeknél 19%, az óvodáskorúaknál ez az arány 26%.

A feladatellátás során 103 iskola (általános iskolák középiskolák, szakgimnáziumok, kollégiumok, szakközépiskolák, szakképző iskolák és további tagintézményei, 56 óvoda és azok további tagintézményei tartoznak az intézményhez A fenntartók típusára is jellemző a sokszínűség (állami, önkormányzati, egyházi, alapítványi és magánkézben lévő intézmény).

Az ellátási területen a legkisebb létszámú iskola tanulói létszáma 8 fő, a legnagyobb létszámú 1220 fő, a legkisebb létszámú óvoda gyermek létszáma 10 fő, a legnagyobb létszámú pedig 250 fő.

Az előzetes igényfelmérésekből is látható volt, hogy nagy szükség van a szolgáltatásra. A gyerekek nagy százaléka sokproblémás családból érkezik, gyakran rossz szociális háttérrel rendelkeznek. Sokan szegregált területről járnak iskolába, óvodába, de jelen vannak a nagyvárosi lakótelepi, lakókörnyezetből származó hátrányok is. A gyerekek körében gyakori az egyszülős, vagy mozaikcsalád modell. Mindehhez hozzá adódnak a kortárs közösségek negatív hatásai is.

Legjellemzőbb problémák: a gyermekeknél: a rossz szociális háttér, a függőség, a bántalmazás, valamint a magatartási, mentális és pszichés problémák (falcolás, öngyilkossági kísérlet, kirekesztettség), és a tanulási zavarok.

A szülőkkel kapcsolatos problémák között megjelenik az életviteli, anyagi, megélhetési, nevelési, elhanyagolással és válással kapcsolatos probléma, valamint a függőség.

A pedagógus munkakörrel kapcsolatos problémákra jellemző a leterheltség, a kiegészítés veszélye és a szülőkkel való kapcsolattartás nehézsége.

Személyi feltételek:

Az NM rendeletben előírt szakmai létszám az óvodai és iskolai szociális segítő munkakörben 41 fő. 2018 szeptemberében az induláskor 8 fővel tudtak - belső pályázat útján - elindulni, év végére 18 óvodai és iskolai szociális segítő volt alkalmazásban. Az óvodai és iskolai szociális segítő csoportja a Család- és Gyermekjóléti Központ önálló szakmai egységként működik, 1 fő csoportvezetővel, és 1 fő asszisztenssel, további 1 fő részmunkaidős technikai munkatárssal, végzettségük megfelel a jogszabályi előírásoknak.

A szakmai munka megvalósítását a teljes ellátási terület lefedését az EFOP-3.2.9. „Óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység fejlesztése” projekt finanszírozásában további 5 fő felsőfokú szociális szakirányú végzettséggel rendelkező munkatárs bevonásával teljesíti az intézmény. Ebben a projektben a munkavégzés már 2017. augusztusában elindult.

Tárgyi feltételek:

A munkacsoport a Miskolc, Fazola u. 4. szám alatt található 2 szobából álló irodahelyiségben kapott helyet. Az állandó irodahelyiség biztosítása azért is fontos, mert innen szerveződik a munka, a háttér feladatokat itt végzik a munkatársak (pl.: csoportos szociális munka előkészítése, esetmegbeszélő csoport, szupervízió) és ide térnek vissza az adminisztrációs feladatok elvégzésére.

A munkatársaknak az iskolákban és óvodákban külön helyiséget kell biztosítani, amelynek alkalmasnak kell lenni az egyéni segítő tevékenységre, és a csoportos foglalkozásokra.

A járás területén működő intézmények többségénél szükséges még az optimális körülmények, helyiségek biztosítása.

Szakmai munka jellemzői:

A szakmai munka a körzetek kialakításával, az intézmények felosztásával indult el. Valamennyi fenntartóval a kapcsolatfelvétel megtörtént, a MESZEGYI kérte támogatásukat az iskolákkal történő kapcsolatfelvételhez és szükségletfelméréshez, amely alapján az együttműködési megállapodások előkészítésre kerültek.

Jelenleg 110 együttműködési megállapodás került véglegesítésre, - konkrét szolgáltatási tervvel kiegészítve – de rövid időn belül a teljes járás lefedésre kerül.

Az év végére a legtöbb intézményben már el tudott indulni a konkrét szolgáltatás biztosítása. Jelenleg a kapcsolatépítésen, az információnyújtáson, a konzultációkon és az egyéni tanácsadáson van a fő hangsúly, de a csoportos és a közösségi szociális munkának is voltak szép példái.

A szolgáltatás beindítása igen sokrétű feladat. Célcsoportjuk, a járás gyermekei, a gyermekek szülei és a köznevelési intézmények pedagógusai. Sokszínű a környezet, a települések, az intézmények, a családok, az elakadások, a problémák, a gyermekek és a szolgáltatásnak minden szintű szükségletre, kihívásra, igényre választ kell adnia. Egyszerre kell preventív munkát és krízisintervenciós beavatkozásokat biztosítani az eltérő körülmények között, mindezt team munkában megvalósítva, összehozva a rendszer szereplőit a gyermekek problémáinak megoldása érdekében.

A nyújtott szolgáltatások:

Diákok részére:

- Egyéni tanácsadás.
- Információnyújtás.
- Pályaorientációs tanácsadás.
- Iskolai és óvodai konfliktusok megoldásában való segítség.
- Önismereti, kommunikációs, társas-kapcsolati és preventív csoportok szervezése.
- Pedagógusokkal, illetve szülőkkel felmerülő konfliktus esetén tanácsadás, közvetítés

Szülők részére:

- Egyéni tanácsadás életvezetési és gyermeknevelési kérdésekben.
- Információnyújtás az elérhető szolgáltatásokról (jogi tanácsadás, szociális ellátórendszerrel kapcsolatos tanácsadás stb.)
- Pályaorientációs tanácsadás

Pedagógusok részére:

- Az iskola, és óvoda területén előforduló konfliktusok kezelésében való segítségnyújtás.
- Konzultációs lehetőség.
- Gyermekek megfigyelése a csoportokban, illetve az osztályokban.
- Szülői értekezleteken való részvétel.
- Kirándulásokon, játszóházakban, családi napokon való részvétel, és annak szervezésében való segítségnyújtás.

Egyéb:

- TEAM munka megszervezése, az illetékes szakemberek bevonása.
- A gyermek- és ifjúságvédelmi feladatokban való segítségnyújtás (koordinálás, fejlesztés, delegálás a megfelelő szakember, illetve szolgáltatónak).
- A jelzőrendszeri feladatokhoz kapcsolódó tevékenységek koordinálása.
- Szülői szervezetekkel való együttműködés.

A **forgalmi napló** az összes szolgáltatási elemet, tevékenységet tartalmazza, amely **671 db**, a projektben 2017. augusztusától dolgozó óvodai, iskola segítők esetében ez a 2018. évben **10677 db** volt.

Az **igénybe vevők száma** (amely magába foglalja az egyéni eseteket, konzultációkat pedagógusokkal, a csoportok és közösségi rendezvények létszámát is) 2018. szeptemberétől **1905 fő**, a projekt által lefedett köznevelési intézményekben 3213 fő.

A kezdetektől 5 tematikus gyermekcsoport került beindításra, míg a projekt által biztosított óvodai-iskolai szociális munkában 2018-ban 75 gyermekcsoport működött.

A közösségi szociális munka keretében 14, a projekt esetében 54 rendezvény került megvalósításra.

Több alkalommal a szociális rendszerben dolgozó kollégák munkáját hangolják össze az óvodai iskolai szociális segítők, külső szereplőként jelennek meg az intézmények életében, egyfajta közvetítő szerepet töltenek be. Sok esetben az egyéni segítő beszélgetések alkalmával derül ki az iskolában megjelenő problémák nagy része (pl.: iskolai agresszió, bántalmazás, pedagógussal történő konfliktus), amellyel a gyerekek bizalommal tudnak fordulni a külső szakemberhez.

A legjellemzőbb hatósági beavatkozáshoz kapcsolódó szakmai feladatok bemutatása

Esetmenedzseri tevékenység

A gyermekvédelmi gondoskodás körébe tartozó hatósági beavatkozásokhoz kapcsolódó szakmai munkát az esetmenedzserek körzetekben látják el.

Szakmai feladataikat a Gyvt. 40. § (2) bekezdés b) pontja és az NM rendelet 32-33. §-a határozza meg.

A 2016-os struktúraváltást követő 3. évben már rutinosan végzik a szakmai munkát, megfelelő rálátásuk van a járási feladatokra, a szakmai stáb kellő információval rendelkezik a hatékony esetmenedzseri tevékenységhez.

Ellátási területükön változatlanul szoros, együttműködő kapcsolatot építenek a családsegítő kollégákkal, szolgáltató intézményekkel, az egyes esetek kapcsán illetékes hatóságokkal, a gondozási-nevelési tervben foglaltak szerint szervezik, koordinálják, nyomon követik a segítő folyamatot és ellenőrzik a gondozási-nevelési tervben foglaltak teljesülését.

Az esetmenedzserek ellátási területükön - meghatározott időkeretben - fogadóidőt biztosítanak, így az igénybevevők számára helyben is elérhetőek, ezzel is elősegítve a kívánt változások elérését. Az esetmenedzsereket már ismerik a területen, az érintettek tudják, milyen esetben forduljanak hozzájuk.

A járásnak továbbra is vannak olyan részei, ahol egyáltalán nem jellemző a gyermekvédelmi probléma, mint a Pitypalatty völgy hegyközi településein (Parasznya, Varbó, Radostyán, Kondó, Sajólászlófalva, Sajókápolna), de alulreprezentáltak az esetek a Sajó-menti kistelepülések és a Bükk magasán fekvő községei (Bükkszentkereszt, Répáshuta) is.

Miskolc városban 6 körzetben, a járás településein 15 körzetben végzi a 27 fő esetmenedzser a munkát.

A járás területén 2018-ban is az alábbi veszélyeztető tényezők, gyermekvédelmi problémák jelentkeztek a gondozottak tekintetében:

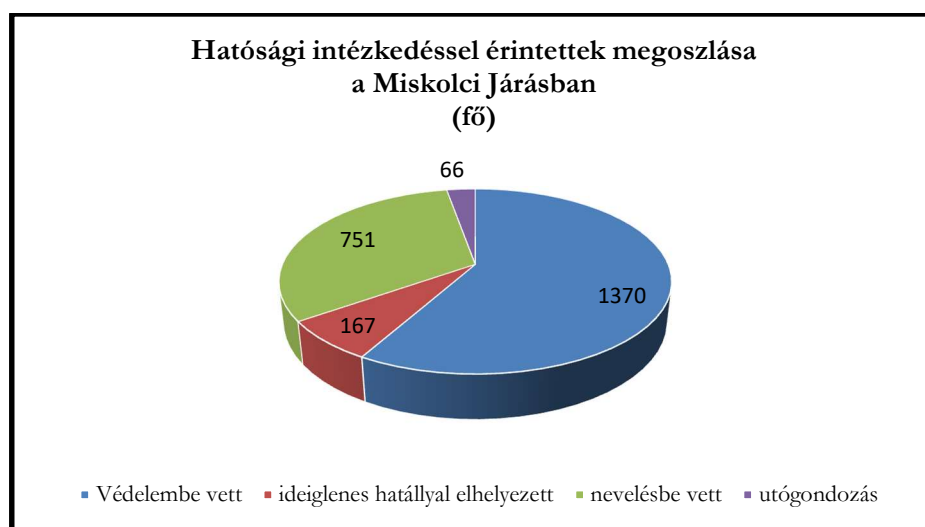
- fizikai elhanyagolás, anyagi-megélhetési nehézségek,
- tankötelezettség elmulasztása,
- életviteli problémák,
- nevelési, beilleszkedési nehézségek, lelki elhanyagolás, elégtelen lakáskörülmények.

A gyakorlati munkában az esetmenedzserek tevékenységei továbbra is a szociális munka építőkövei.

Gyermekvédelmi hatósági intézkedések

A tavalyi évhez képest közel **200 esettel növekedett** a hatósági intézkedéssel érintett kiskorúak kapcsán a Család- és Gyermekjóléti Központ feladat ellátási kötelezettsége. A hatósági intézkedések közül kevesebb került megszüntetésre, mint amennyi hatósági intézkedést a gyámhivatal hozott a Miskolci járásban élő kiskorúak ügyében.

2018-ban **2354 kiskorú esetben végeztek esetmenedzselési tevékenységet** hatósági intézkedés mellett a járásban.

- Védelembe vétel

Fő okok:

Iskolai hiányzás

A súlyos veszélyeztetettség, mely hatósági intézkedést von maga után, több okból következik be. Folyamatosan a gyermekvédelmi hatósági intézkedés vezető oka még mindig az 50 órát meghaladó igazolatlan hiányzás, amely esetben 16 éven alatti kiskorút érintően nincs mérlegelési lehetőség a védelembe vétel tekintetében. Ezeknél az eseteknél nincs idő a megfelelő beavatkozásra a család-és gyermekjóléti szolgálatok részéről, mert az első jelzés általában már az 50 órát meghaladó hiányzásokról érkezik.

Elhanyagolás

Másik nagy csoportja a védelembe vételt indokoló okoknak a súlyos elhanyagolás, amikor a szülő a gyermeket testileg, egészségileg nagymértékben veszélyezteti. Ezek az esetek nagy százalékban a család- és gyermekjóléti szolgálatok jelzése, kezdeményezése alapján kerülnek be a Család- és Gyermekjóléti Központ látókörébe.

Lakhatás

Szintén magas számú a védelembe vétel azok körében, akiknél a lakhatási körülmények olyan veszélyeztetőek, hogy a gyermek érdeke megkívánja a megerősített gyermekvédelmi

támogatást. A lakhatás szempontjából egyre nehezebb a helyzet a járásnak azon részein, ahol a halmozottan hátrányos helyzetű lakosság aránya növekszik, lakhatásra alkalmas ingatlanok azonban nem, vagy alig épülnek, nincsenek szociális bérlakások, szükséglakások, melyek a helyzet pozitív irányú elmozdulását elősegítenék.

A problémák megoldása nem egyértelműen a veszélyeztetett kiskorúak családjának hozzáállásától, együttműködésétől függ, a veszélyeztetettség mértéke azonban nem engedi a védelembe vételek megszüntetését.

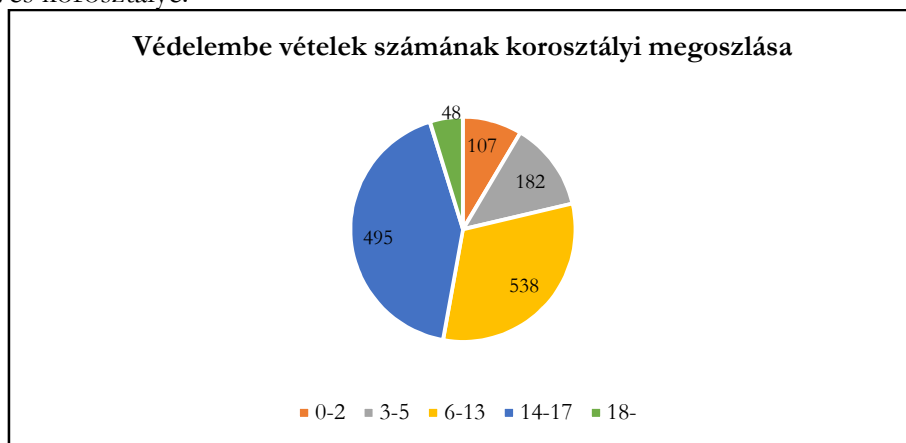
Mivel a veszélyeztető körülmények egymást görgetik és generálják, így a lakhatási gondokból egy idő után súlyos testi és lelki elhanyagolás következik be, a kiskorúak számára nem érték a tanulás, mivel családjuk a mindennapi létfenntartást is nehezen tudja megoldani.

Nevelési problémák

A védelembe vett kiskorúak szülei sok esetben képtelenek a gyermekeikkel kapcsolatos nevelési teendőket ellátni, a gyermekek a szocializációs mintákat a nevelési-oktatási intézményben tapasztalják meg, amennyiben rendszeresen látogatják azt. A szülők legtöbbje maga sem tapasztalta meg a következetes nevelést, ezért nem tudja, hogyan kellene gyermekeit a társadalmi elvárásoknak megfelelően nevelni, legtöbbjük nem rendelkezik munkaviszonnyal, az életükben nincs napirend, jövőjüket nem tervezik.

Az óvodai, iskolai segítő tevékenység 2018. szeptemberétől történő bevezetése már tapasztalhatóan nagy segítséget jelent a nevelési hiányosságok időben történő felismerésében, a jelzések indításában.

A védelembe vételek száma 2018-ban továbbra is emelkedő tendenciát mutat (11,23%-os növekedés), az év folyamán **1370 kiskorú esetében végeztek esetmenedzselést védelembe vétel mellett.** A korosztályi megoszlást vizsgálva már nem a 14-17 éves korosztály tekintetében a legmagasabb a védelembe vételek száma, hanem 39%-os aránnyal a 6-13 éves korosztályé.

- Ideiglenes hatályú elhelyezés

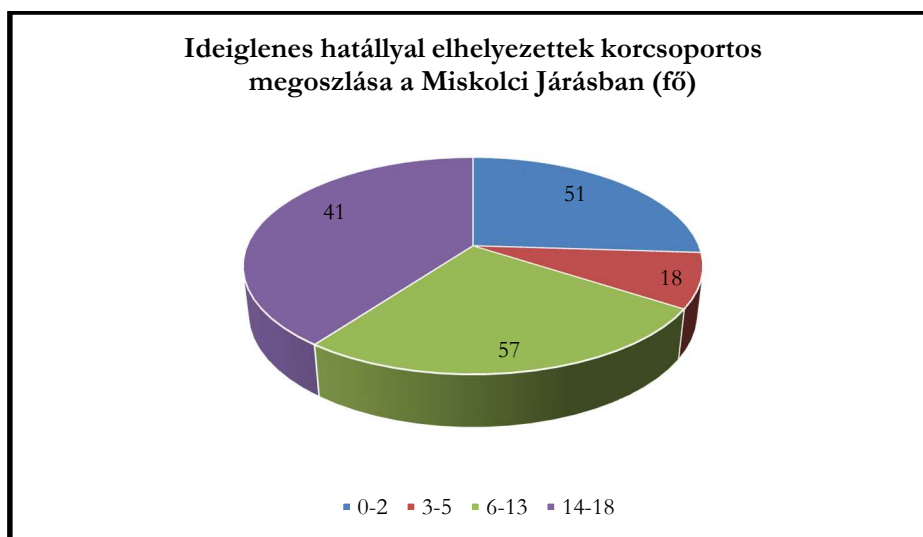
A Miskolci járásban az országos átlaghoz képest nagyon magas az ideiglenes hatállyal kiemelt kiskorúak száma. Az okok több tényezőre vezethetők vissza:

- 1.) A gyakori szélsőséges időjárás következményeire a családok egy része egyáltalán nem volt felkészülve és segítséggel sem tudott olyan helyzetet teremteni lakókörnyezetében, hogy a fűtés gondját megoldja. Ez a súlyosan veszélyeztető

helyzet több esetben állította a gyermekvédelmet olyan helyzet elé, hogy azonnali intézkedést kezdeményezzen.

- 2.) A lakhatási problémákkal érintett családok körében az újabb és újabb gyermekvállalás is okozza az ideiglenes hatályú intézkedések kezdeményezését. Több olyan helyzet volt, amikor a várandós anya titkolta, vagy nem volt tudatában terhességének, így a gyermek várható születése előtt nem sokkal érkezett jelzés a gondozatlan terhesség tényéről, illetve az elégtelen lakókörményekről. Mivel a családok átmeneti otthonai általában telt házzal működnek, így nehézséget okoz ezeknek a helyzeteknek a megoldása.
- 3.) Továbbra is gyakori probléma, hogy a gyámhivatal a nevelésbe vételi javaslatokat saját hatáskörében megváltoztatja és ideiglenes hatályú elhelyezésről rendelkezik. Ennek oka, hogy a megyében a gyermekvédelmi szakellátásban nem állnak rendelkezésre a szükséges számú gondozási helyek. Mivel az elhelyezési csoport nem tud gondozási helyre javaslatot tenni a nevelésbe vételi javaslatok tükrében, így az elhelyezés továbbra is az ideiglenes hatályú elhelyezésnek helyet adó „befogadó otthon”.

2018-ban **ideiglenes hatályú elhelyezésre 54 esetben tettek javaslatot.**

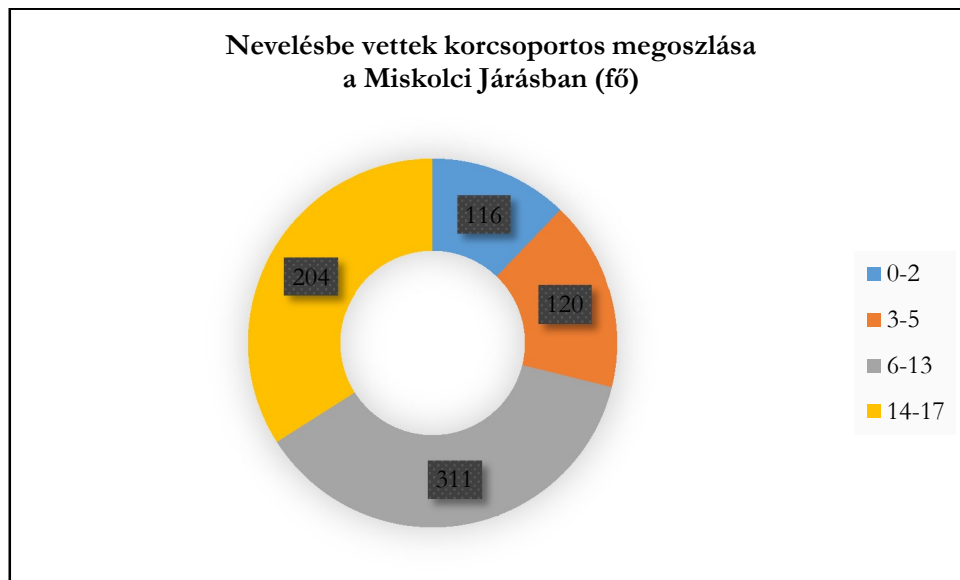

- Nevelésbe vétel

A nevelésbe vett gyermekek nagy része már akkor gyermekvédelmi szakellátásban volt, amikor a Család- és Gyermekjóléti Központ megalakult 2016-ban. 2018-ban **82** esetben tettek javaslatot nevelésbe vételre, melynek okai között elsősorban a hosszú ideje tartó súlyos elhanyagoló szülői magatartás, a vándorló életmód szerepel, mely a gyermek hajléktalanságáig vezetett. Olyan esetekben is javaslat történt nevelésbe vételre, amikor haza nem adható csecsemő ideiglenes hatályú elhelyezését követően a szülők nem tudtak gondoskodni a hazakerülés feltételeinek megteremtéséről.

A családba történő visszagondozás hatékonysága változatlanul nagyon elenyésző, melynek okai folyamatosan hasonlóak: a szülők, akiktől gyermekeik súlyos veszélyeztetés miatt kikerültek nem voltak képesek a veszélyeztető körülményeiket megszüntetni (lakhatási körülményeik, munkavállalási lehetőség hiánya stb.)

Az esetmenedzser részéről nagyon nagy erőfeszítést igényel a hazagondozás segítése, így a 2018-ban **40 alkalommal történt hazagondozást** az egyik legnagyobb eredményének tartja a Központ is.

Együttműködés a társszakmák szakembereivel

Az eredményes és magas színvonalú szakmai tevékenység elérése csak a jó kommunikáción és partnerségen alapuló együttműködéssel biztosítható.

A Járási Hivatal Igazságügyi és Gyámügyi Osztálya a hatósági beavatkozással érintett kiskorúak ügyében továbbra is napi szintű kapcsolatot tart fenn az intézmény. A gyámhivatal három helyszínen végzi a járásban központi és kihelyezett munkáját: Miskolcon, Emődön és Felsőzsolcán.

2018-ban tovább erősödött a rutinos együttműködés a gyámügyi osztály szakembereivel, minden különleges helyzet kapcsán konzultáltak a megfelelő javaslat és döntés érdekében.

A jól kialakított és szakmailag megfelelő esetmenedzseri munka eredményeként döntő többségében figyelembe veszik a szakemberek álláspontját a döntések meghozatalánál, mert ők látják azokat a helyzeteket, amelyekben javaslattal élnek.

A család- és gyermekjóléti szolgálatokkal történő együttműködésben is pozitív folyamatokról számolnak be az esetmenedzserek az előző évek helyzetéhez képest.

A szakmai protokollok alapján a kompetencia határok tisztázása tovább folytatódott, a gondozási tevékenységek egyértelművé váltak. Továbbra is nagy számban tartanak esetmegbeszélést, rendszeres telefonos egyeztetésben vannak minden eset kapcsán, de továbbra is előfordul, hogy a Család- és Gyermekjóléti Központ nem minden esetben ért egyet a család- és gyermekjóléti szolgálat védelembe vételi javaslatával, előkészítő munkájával. Elsősorban a nevelésben lévő gyermekek kapcsán működnek együtt a **gyermekvédelmi szakellátás** szakembereivel, a gyermekvédelmi gyámokkal a MESZEGYI munkatársai, de rendszeresek a konzultációk, telefonos egyeztetések a vér szerinti szülő és a gyermek kapcsolattartásáról, valamint a hazagondozás lehetőségéről.

A kapcsolattartás megfelelő, de további információcsere szükséges ahhoz, hogy közös szakmai véleményt tudjanak képviselni és kialakítani a gyámhivatali döntéshozatalnál.

A befogadó otthonok szakmai egységeiben arra kell törekedni, hogy a súlyos veszélyeztetettségből kiemelt kiskorúakat segítsék az intézményi keretek között megtartani, a szökések számát minimumra csökkenteni. Megoldás részben a jogszabályi módosítástól, részben az erőteljesebb intézményi védelemtől várható.

A Család-és Gyermekjóléti Központ esetenedzserői rendszeres kapcsolatban állnak a **Pártfogói Felügyelői Szolgálattal** azokban az esetekben, ahol megelőző pártfogásra kér javaslatot a gyámhivatal, illetve a pártfogói felügyeletet kapott védelemben vett kiskorúaknál. Változatlanul a kölcsönösség jellemző a munkakapcsolatra a bűnmegelőzés, a kiskorúak veszélyeztetettségének csökkentése érdekében, minden közös ügyben informálják egymást a munkatársak és a segítő folyamatban két oldalról biztosítják a kiskorúak veszélyeztetettségének csökkentését. Gyámhatósági kirendelésre a gyermek megelőző pártfogása kapcsán rendszeres kapcsolatot tartott a megelőző pártfogó felügyelővel.

Módszertani segítségnyújtás a Miskolc Járás család- és gyermekjóléti szolgálatainak

A Család- és Gyermekjóléti Központ az intézmény módszertani múltjából adódóan is elkötelezett a család- és gyermekjóléti szolgálatokban való segítségnyújtásban. A központ család-és gyermekjóléti szolgálatok családsegítői számára esetmegbeszélést tart havonta egy alkalommal, ahol a problémás esetek megbeszélésén túl az ágazatot érintő szakmai információkat is átadják, a jogszabályváltozásokat egyeztetik és a dokumentációval kapcsolatos tapasztalatokat is megbeszélik.

A szakmai segítségkérés sok esetben telefonon érkezik, melyet minden esetben igyekeznek megválaszolni, vagy a szükséges információt rendelkezésre bocsátani.

2018-ban is a szakmai protokoll iránymutatásának megfelelően jelzőrendszeri tanácsadó kolléga vezetésével működik az esetmegbeszélő csoport, mely még nagyobb rálátást ad a járási jelzőrendszer elakadásaira, illetve lehetőséget biztosít a közvetlen segítség kérésre a településeknek a problémák kezelésére.

Jelzőrendszeri tanácsadói tevékenység

A 2016-tól életbelépett jogszabályi változások eredményeként az észlelő- és jelzőrendszer feladatellátása 2018. évben is két szinten valósul meg: települési szinten a család- és gyermekjóléti szolgálatokban, míg járási szinten a Család- és Gyermekjóléti Központon keresztül. A MESZEGYI jelzőrendszert működtető tevékenysége speciális, mindkét szinten megjelenik.

A preventív jelzőrendszert települési szinten a koordinátorok működtetik, 1-1 jelzőrendszeri tanácsadó Miskolcon és a Miskolci Járás 38 településén végzi segítő tevékenységét.

A járás településein és Miskolcon az észlelő- és jelzőrendszer hatékony működtetésének alappillérei:

- rendszeres szóbeli konzultáció a család- és gyermekjóléti alapszolgáltatást végző szakemberekkel,
- heti rendszerességgel jelzésösszesítő lapok küldése, összesítése,
- éves szakmaközi tanácskozás,
- évente 6 alkalommal jelzőrendszeri szakmaközi megbeszélés,
- család- és gyermekjóléti szolgálatok negyedéves jelentései,
- esetkonferenciák tartása,
- esetcsoport működtetése.

2018-ban is cél a krízishelyzetekhez vezető okok megelőzése, a már meglévő krízishelyzet enyhítése, illetve a problémamegelőző funkció erősítése volt.

Nagy változást eredményezett, hogy 2018-ban a Miskolci Járásban már mindenhol települési szinten zajlanak a szakmaközi találkozók és az éves szakmaközi tanácskozások. Ezek a fórumok lehetőséget biztosítanak a tagok közötti kommunikáció erősítésére, az ismeretátadásra, ezáltal egyre jobban megismerik egymás szemléletét, eljárásrendjét. 2018-ban a jogszabály által előírt 6 szakmaközi megbeszéléssel szemben 10 került megrendezésre, ezzel az évvel bezárólag megtörtént az összes jelzésre kötelezett jelzőrendszeri tag egységes, intézményi szinten történő megkeresése és tájékoztatása.

A járási szintű jelzések túlnyomó többsége változatlanul nevelési- oktatási intézményekből érkezik, általában kézzelfogható problémát fogalmazznak meg, a jelzések markáns részét továbbra is az igazolatlan hiányzások teszik ki. A jelzőrendszer másik oszlopos tagjai a pedagógusok mellett a védőnők, viszont az gyermekorvosok továbbra is elenyésző számban, csak szülői elhanyagolásban jeleztek. Az intézmény kórházi szociális munkása is több esetben jelzett, de az alapszolgáltatást végző szakemberekhez a rendőrök jelzései is eljutnak. A jelzőrendszer működtetésében új és sokoldalúan használható elemnek ígérkezik az óvoda-iskolai szociális segítő személye.

2018-ban a jelzések számának változásai nem azonos mértékben jelennek meg a különböző településeken, a legmagasabb számú jelzés Sajóbabony, Hernádnémeti, Alsózsolca, Köröm, Felsőzsolca, Sajólád, Hernádkak településekről érkeznek.

Miskolcon az intézmény felépítésébe tartozó, a város teljes területét lefedő öt Területi Szolgáltatási Központ (továbbiakban: TSZK) mindegyikében változatlanul **van a jelzőrendszer működtetéséért felelős jelzőrendszeri koordinátor, illetve jelzőrendszeri tanácsadó, akiknek a két szintéren végzett koordináló munkája nagymértékben segíti a jelzőrendszer hatékonyabb működésének elérését.**

2018-ban az intézmény TSZK-ához, valamint - a második negyedévtől kezdve – a Család- és Gyermekjóléti Központoz Miskolc vonatkozásában összesen 3354 jelzés érkezett, amely 13,96% -kal több, mint 2017-ben.

Miskolcon is az iskolákból érkezik a legmagasabb számú jelzés (1417) amely a beérkezett jelzések 42,24%-át, a védőnőktől érkező (343) jelzés 10,2%-ot tesz ki. A házi orvosok összesen csak 10 jelzéssel (0,28%) éltek.

A rendőrségtől érkező jelzések száma radikális csökkenést mutatott 2018-ban - amely a személyi állományában bekövetkező személyi változásokkal is magyarázható – de a jelzőrendszeri tanácsadó szeptemberben kezdeményezett egyeztetését követően a jelzések száma ismét látványosan emelkedett. Éves viszonylatban összességben 200 jelzés (5,96%) érkezett a rendőrségtől, amely a 2017-es 353 jelzéshez képest, 43,4 %-os csökkenést mutat. Szélsőséges értékek tapasztalhatók a szolgáltatási központok esetében is, amíg az Avasi TSZK-ba 84 jelzés, addig a Percesi TSZK-ba 10 jelzés érkezett. A képet árnyalja az a tény, hogy áttételesen sok rendőrségi jelzés érkezik az intézményhez, de ezek nagy többsége a Miskolci Járási Hivatalon keresztül történik. Egyre több a MESZEGYI esetmenedzsereitől érkező jelzések száma, de önkéntes megkeresések és egyéb jelzőrendszeri jelzések is érkeznek az intézményhez.

Összességében a jelzőrendszer munkájában egyértelműen van pozitív elmozdulás, de még mindig nem egységes a fogalomrendszer használata. A jelzőrendszeri tagok egy jelentős része számára nem ismert és nem egyértelműen meghatározható a

problémaforrás, ezért a jövőbeni működés feladata az inaktivitás csökkentése, a jelzési kötelezettségek előmozdítása, további konkrét egyeztetések kezdeményezése.

4.3. Gyermekjóléti alapellátás - család- és gyermekjóléti szolgálat

A családsegítés célja a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízis miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízis helyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése.

A gyermekjóléti szolgáltatás célja a gyermekek egészséges fejlődésének, jólétének, a családban történő nevelésének elősegítése, ennek érdekében a veszélyeztetettség megelőzése és a már kialakult veszélyeztetettség megszüntetése, a családból történő kiemelés megelőzése, valamint a már kiemelt gyermekek hazajutásának elősegítése, utógondozása.

Az Szt. 64. § (4) bekezdése, valamint a Gyvt. 39-40. §-ában szabályozottak szerint, integrált szervezeti keretben, összehangolt szakmai tartalommal a szociális segítő munka eszközeivel és módszereivel biztosítja az alapszolgáltatást a MESZEGYI.

2018. január 1. napjától a MESZEGYI fenntartója a Társulás megszűnésével ismét Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata lett. Ettől az időponttól az intézmény feladat-ellátási kötelezettsége család- és gyermekjóléti szolgáltatás vonatkozásában Miskolc város közigazgatási területe. A több éves tapasztalat és magas szintű szakmai háttér biztosítása alapján a Társulás tagjai közül 10 régi és 3 új település kötött feladat-ellátási szerződést a szolgáltatás biztosítására. A szerződött települések vonatkozásában a Települési Feladatellátási Munkacsoport (Miskolc, Arany J. u. 37.) végzi a koordinációs feladatokat.

Miskolcon a gyermekjóléti szolgáltatás tevékenységet az intézmény a Család- és Gyermekjóléti Alapellátások Igazgatósága által irányított **5 Területi Szolgáltatási Központ útján látja el.**

Területi Szolgáltatási Központok:

1. Arany János úti Területi Szolgáltatási Központ
2. Avasi Területi Szolgáltatási Központ
3. Kassai úti Területi Szolgáltatási Központ
4. Diósgyőri-Vasgyári Területi Szolgáltatási Központ
5. Diósgyőri-Vasgyári Területi Szolgáltatási Központ Percesi Területi Iroda

4.3.1. A TSZK-k 2018. évi tevékenységének rövid bemutatása

4.3.1.1. A TSZK-k ellátási területei

Ellátási területek				
Arany János úti TSZK Miskolc, Arany J. u. 37.	Avasi TSZK Miskolc, Szentgyörgy u. 42-44.	Kassai úti TSZK Miskolc, Kassai u. 19.	Diósgyőr Vasgyári TSZK Miskolc, Jedlik Á. u. 3/a.	Perecesi Iroda Miskolc, Bollóalja u. 115.
Belváros és vonzáskörzete (Bajcsy-Zsilinszky utcától Károly utcáig), Békeszálló telep és környéke, Tetemvár alsó-, középső-, felsősor;	Avas városrész, Görömböly városrész, Hejőcsaba városrész, Tapolca városrész, Píngyom;	Bábonyibérc, Rózsás dűlőtől-Bandzsalgó dűlőig behatárolt külterület, Jókai lakótelep, Martin Kertváros, Selyemrét, Szondi György telep-Csorbatelep, Szentpéteri kapu, Szirma Vologda, Víkendtelep, Zsarnai telep-Repülőtér;	Komlóstető, Bulgárföld-lakótelep, Diósgyőr-Vasgyár, Kilián, Lyukóvölgy, Berekalja, Majláth, Bükkszentlászló, Lillafüred, Ómassa-Jávorkút;	Pereces, Lyukóvölgy Perecessel kapcsolódó oldala, A város északi területe a Dorottya utcától a Maros utcáig;

4.3.1.2. Személyi feltételek

Az NM rendelet 1. számú melléklete tartalmazza a gyermekjóléti és gyermekvédelmi személyes gondoskodás formáinak szakmai létszám és létszámminimum normáit, 4000 fő lakosságszámra vetítve írja elő a családsegítő szakmai létszámot. Az intézményre és a gondozói körzetekre vetítve a családsegítő létszám a jogszabályi előírásnak megfelel.

A család- és gyermekjóléti szolgáltatásban a fenntartó által engedélyezett szakmai létszám 67 fő, ebből 2018. december 31. napján 2 álláshely volt betöltetlen, míg 3 fő családsegítő rész munkaidőben áll alkalmazásban.

Az 55 családsegítő munkakörben dolgozó munkatárs közül 54 fő rendelkezik a szakmai rendeletben elfogadható szakirányú felsőfokú képesítéssel, ebből 49 főnek felsőfokú szociális végzettsége van. A 10 fő asszisztens közül 8 fő rendelkezik a jogszabályban előírt képesítési előírással.

A 2018-as évben is jellemző volt a fluktuáció, a szakma alacsony társadalmi presztízse miatt. A szakmai egységek jelentős erőfeszítésekkel oldják meg a helyettesítést azokban az időszakokban, amíg új munkatárs nem kerül felvételre. Az állandó változás nem tesz jót annak a bizalmi kapcsolatnak, amely a kliens-segítő viszonyban kialakul. Az év során több TSZK-ból is elment más munkahelyre vagy munkakörbe (pl. óvodai-iskolai szociális segítők újonnan felálló munkacsoportjába) egyszerre több családsegítő is, így az újonnan érkező

munkatársakkal megújuló szakmai teameket kellett létrehozni (pl. Diósgyőr-Vasgyári TSZK, Perecesi TSZK).

A pályakezdők, illetve az új kollégák betanítására az intézményben mentorrendszer működik, amelynek keretében a próbaidő alatt álló kollégákat a többéves szakmai gyakorlattal rendelkező kollégák mentorálják. Továbbra is rendszeresen konzultálnak egy-egy intézkedéssel kapcsolatban, illetve elkísérik családlátogatásokra az új munkatársakat, segítséget nyújtanak az adminisztratív munka elsajátításához.

A családsegítők szakmai felkészültsége jó, a munkakör végzéséhez szükséges kreativitás, megfelelő szervező készség, problémamegoldó képesség jellemzi őket. Kapcsolatteremtő képességük, kommunikációs készségük is megfelelő.

A szakmai készségek, ismeretek szinten tartása és fejlesztése érdekében az intézmény nagy figyelmet fordít a továbbképzéseken való részvétel ösztönzésére és támogatására.

4.3.1.3. Tárgyi feltételek

A család- és gyermekjóléti szolgáltatás székhelye és az ellátottak fogadására fennálló helyiségek az ellátási területek központjában találhatóak, tömegközlekedéssel jól megközelíthetőek, az épületek akadálymentesek.

A személyes segítő munka feltételei rendelkezésre állnak a szakmai egységekben. Mindenhol több fogadóhelyiség található, ahol az ügyfélfogadás és a segítő beszélgetések zajlanak. A családsegítő munkatársak az adminisztratív teendőket munkatársi irodákban végzik, ahol a munkavégzéshez szükséges számítástechnikai és irodai eszközök rendelkezésre állnak.

A Diósgyőr-Vasgyári és az Arany J. utcai TSZK-ban hiányzik olyan közösségi tér, ahol nagyobb rendezvények lebonyolítása valósulhatna meg. A Diósgyőr-Vasgyári TSZK épületében a kis alapterület miatt zsúfoltan dolgoznak a munkatársak. Az Avasi TSZK nyílászárói és a kliensek fogadására, valamint a közösségi térben használt bútorok továbbra is cserére szorulnak, ezért a fenntartó és az intézmény folyamatosan vizsgálja a pályázati lehetőségeket az optimális tárgyi feltételek megteremtése érdekében.

A számítógépek száma kielégítő. 2018-ban az intézménynek pályázati forrásból lehetősége nyílt újabb számítógépek beszerzésére, és megkezdődött az elavult gépek folyamatos cseréje. Minden szakmai egység munkáját mobiltelefonok is segítik.

A nehezen járható külterületekre történő kijutás az intézményi autó használatával történik.

4.3.1.4. Szakmai munka

A Család- és gyermekjóléti szolgálat ellátja a Gyvt. 39. § (2)-(4) bekezdése, 40. §-a, valamint az Szt. 64. §-a szerinti feladatokat.

A szolgáltatás szakmai működtetésének alapja továbbra is minden TSZK-ban, hogy területi felosztásban látják el a családsegítők feladataikat. Továbbra is arra törekednek, hogy a szakemberek leterheltsége megközelítően egyenlően alakuljon, továbbra is legyen gondozási tevékenységük mind „bérházas”, mind külterületi terepen is, amely némi változatosságot jelent és segít a „kiegést” megelőzni.

2018-ban az intézményben **együttműködési megállapodás alapján 2523 fő (727 család) vett igénybe szolgáltatást** az összes TSZK-ban.

Nem együttműködési megállapodás alapján 5894 fő számára biztosítottak valamilyen szolgáltatást, ebből 2028 fő egyszer kereste fel Intézményt.

Összességében az előző évben 8417 fő, 3068 család került kapcsolatba a Család- és gyermekjóléti szolgálattal.

A Szolgálathoz fordulók között még mindig **magasabb számban vannak a nők**, ez abból adódhat, hogy a nők könnyebben fordulnak szakemberhez segítségért problémáik megoldásának érdekében.

A szolgáltatást legnagyobb számban az eltartott 0-14 éves, korosztály számára nyújtják, mert a jelzőrendszer fókuszába leginkább a gyerekek kerülnek. Az inaktívak 24,6%-ban, a munkanélküliek 12,7%-ban veszik igénybe szolgáltatásokat, míg az ellátottak körében kiemelkedő a foglalkoztatottak aránya (20,5%).

Az együttműködési megállapodással rendelkezők közül – 1269 fő – jelentős számban fordulnak elő az általános iskola nyolc osztályánál kevesebb iskolai végzettséggel rendelkezők, amelyhez hozzájárul, hogy az ellátotti körben magas arányt képvisel a 0-14 éves korosztály. Az általános iskola 8 osztályát végzettek száma is elég magas a gondozott kliensek között (733 fő), ebből 288 fő 18 éven aluli. Felsőfokú iskolai végzettséggel mindössze 34 fő rendelkezik.

A TSZK-k által ellátott feladatkörök az NM rendeletben szabályozottak alapján 2018-ban az alábbiak:

Tájékoztatási feladatkör

- szociális és egyéb információs adatgyűjtés (KSH, NRSZH, fenntartó stb.),
- tájékoztatás nyújtása (szülőknek, gyermekeknek, anyagi nehézséggel küzdőknek stb.),
- tanácsadás nyújtása (munkanélkülieknek, szenvedélybetegeknek, fogyatékkal élőknek stb. jogi tanácsadás, pszichológus közreműködése).

Szociális segítő munka

- esetmegbeszélés, esetkonferencia,
- személyes találkozások megszervezése, dokumentálása,
- a szakemberek együttműködésének koordinációja,
- adományok szervezése, eljuttatása a rászorultakhoz.

Szolgáltatások, ellátások közvetítése

- a családok veszélyeztető körülményeinek figyelemmel kísérése,
- együttműködés a területen lévő szolgáltatókkal,
- kritikus helyzetben élő családok hozzásegítése az átmeneti gondozás igénybevételéhez,
- a családok kikerülésének segítése a családok átmeneti otthonából,
- szervező munka végzése a családban jelentkező nevelési problémák és hiányosságok káros hatásainak enyhítése érdekében (szabadidős, közösségi rendezvények, táborozás stb.).

Adminisztratív tevékenység

- esetnapló vezetése,
- betétlap vezetése a szolgáltatásban részesülő gyermekekről,
- együttműködési megállapodás kötése (tájékoztatás a szolgáltatás tartalmáról, panaszjog gyakorlásáról, együttműködési szándékról).

Észlelő és jelzőrendszer működtetése

- a családok és gyermekek életkörülményeinek, szociális helyzetének, szolgáltatások iránti szükségleteinek figyelemmel kísérése,
- a jelzőrendszer tagjainak felhívása jelzési kötelezettségeik teljesítésére,

- a beérkezett jelzések fogadása,
- intézkedések megtétele, amelyről tájékoztatja a jelzést tevőt,
- éves szakmai tanácskozás tartása,
- éves jelzőrendszeri intézkedési terv elkészítése,
- kapcsolattartás az Országos Kríziskezelő és Információs telefonszolgálattal.

4.3.1.5. Az egyes TSZK-k szakmai munkája során felmerülő legjellemzőbb problémák beszámolóik alapján

A város különböző területein működő TSZK-k tapasztalatai a felmerülő problémák tekintetében eltérőek, azok különböző fajsúllyal jelennek meg.

a) Arany János úti TSZK

Ellátási területük (Tetemvár, Békeszálló telep,) egy részén jellemzően komfort nélküli kis családi házakban több generáció él együtt. Közkútról hordják a vizet, a Tetemvár közép- és felsősoron a közművesítés nincs megoldva. A családok gondjai jellemzően anyagi, megélhetési, lakhatási, mentális és egészségügyi problémák formájában jelentkeznek. A védelemben vett gyermekeknél a kiváltó ok túlnyomóan az iskolai hiányzások, magatartás- teljesítményzavar, magántanulói jogviszony, lopás, rablás, szülői elhanyagolás, korai gyermekvállalás. A telepek felszámolásának keretében a Békeszálló telepen élők száma tovább csökkent.

A belvárosban és vonzáskörében a lakosok közművesített területen, saját tulajdonú lakásokban, önkormányzati bérlakásokban vagy albérletekben élnek. A felnőtt lakosokhoz képest a gyermekek száma alacsony. A terület infrastruktúrája és intézményhálózat megfelelő.

b) Avasi TSZK

Az Avas-Dél városrész Miskolc egyik legnagyobb lakótelepe, a város népességének közel 20%-a lakik ezen a területen, korösszetétele fiatalabb a város egészétől.

Az Avasi lakótelepen „ütemenként” más és más gondok fordulnak elő, nagyszámban él hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek.

A II. ütemben pl. lényegesen magasabb azoknak a családoknak a száma, akik bekerültek az ellátórendszerbe és részt vesznek gondozási folyamatban. Az életviteli problémák mellett igen magas arányt mutatnak a családi-kapcsolati problémák és a családon belüli bántalmazások, melyek összefüggnek egyéb problématípusokkal, pl. magatartászavarral, gyermeknevelési problémákkal. Jellemző ezeknél a családoknál a családban élő gyermekek nagyszámú igazolatlan hiányzása is.

A külterületi részeken (pl. Vargahegy, Csermőke dűlő, Muszkás telep, Avasalja, Pingyom) számtalan rászoruló család él. Jellemző a foglalkoztatottság hiánya, a területek infrastruktúrájának elégtelensége. Főképp életvezetési problémák merülnek fel, amelyek szoros családgondozással orvosolhatóak.

A TSZK ellátási területén (Hejőcsaba, Avas Kelet-Népkert, Miskolctapolca) pozitív változás a népességmegtartásban, hogy ezekbe a kisvárosias és a családi házas beépítésű városrészekbe előszeretettel költöznek fiatal diplomás családok, ahol a régi kocka- vagy parasztházakat felújítják.

c) Kassai úti TSZK

Az intézmény munkatársai az elmúlt évben is végezték gondozási feladataikat a lakótelepi környezetben, telepi városrészekben és nehezen megközelíthető külterületen. A

gyermekvédelmi problémák elsősorban a külterületeken, a lakótelepek azon részén jelennek, ahol hátrányos helyzetű családok élnek, elsősorban a családok működésének zavariból, a szülők szenvedélybetegségéből, a nevelési hiányosságokból, családon belüli konfliktusokból fakadnak a gondok.

Pozitív változás a TSZK területén, hogy az iskolai hiányzások száma az előző évhez képest csökkent. A hiányzások okai igen sokrétűek, eredhet a családi szabályok hiányából, a következtelen neveléséből, a tanulási problémák kezelésének hiányából, anyagi problémákból valamint a fiatalok céltalanságából, korai gyermekvállalás nehézségeiből, motiváció nélküliségből egyaránt.

Az anyagi problémák enyhítésében nagy szerepe volt a közmunkaprogram kínálta lehetőségeknek, mert az egészséges felnőttek számára a munka világába való visszatérést segítette elő. Többen jelentkeztek iskolai végzettség megszerzését elősegítő tanfolyamokra is, amely a munkaerőpiaci esélyeiket is tovább szélesítette. A mélyszegélyességben élő családokban növekedett a munkajövedelemmel rendelkezők száma, amely szintén pozitív hatással volt a megélhetési körülményeikre.

d) Diósgyőr-Vasgyári TSZK

A TSZK ellátási területén 2018-ban is a lakosság szám némi emelkedése volt megfigyelhető. A város többi pontjához képest magas a területen a gyermekszám is, a segítségért folyamodó családok nagy része 3 vagy több gyermeket nevel háztartásában. Jelentős közülük a gyermeket egyedül nevelő szülők száma is, amely további nehézséget okoz. Nő a fiatalos anyák száma, akik esetében a kisbaba ellátás területén is súlyos hiányosságokat tapasztalnak.

Probléma továbbá a higiénia hiánya. A tapasztalatok szerint az óvodák sok mindent átvállalnak a szülőktől az elhanyagoltabb gyermekekkel kapcsolatban pl. tiszta ruhát adnak nekik, megmosdatják őket. Az iskolákban viszont erre már nincs lehetőség.

A lyukói területen lényegesen nagyobb a védelembe vett gyermekek száma, mint a város más területén. Ennek lakókörnyezetből adódó okai ismertek. Itt is leggyakoribb gond az iskolai hiányzás, az iskolai magatartási probléma, szabálysértések elkövetése, korai gyermekvállalás. Az alapellátás keretében a családgondozás azoknál a családoknál eredményes, ahol a szülő maga is fontosnak tartja, hogy a gyermekével kapcsolatos veszélyeztetés megszűnjön, illetve képes abba erőt, energiát fektetni, hogy megfeleljen a társadalmi elvárásnak, miszerint a gyermek érték, nevelését elsősorban a családnak kell biztosítania.

e) Peregési TSZK

Az ellátási területen a lakókörnyezet jelentős eltérést mutat: telepi részekről egészen a középosztály lakóparkjáig.

A lyukóvölgyi-peregési terület nagy részében kis családi házakban több generáció él együtt, az épületek gyakran nehezen megközelíthetők. A lakosság összetétele heterogénné vált, gyakran cserélődnek. A városrész korszerkezete a városi átlagnál idősebb, magas a nyugdíjas és felnőtt lakosok száma a gyermekek számához viszonyítva. A lakótelepi, családi házas övezetben túlnyomórészt kedvezőbb anyagi helyzetben élők laknak, egészségi állapotuk is jobb. A területen élő családok gyermekeinek esetében változatlanul az iskolai hiányzás a legnagyobb probléma.

Az intézmények - elsősorban óvodák - jelzései alapján nem kielégítőek a higiénés szokások, gyakori a szülői elhanyagolás, amely elsősorban a rossz lakáskörülményekkel, pozitív szülői minta hiányával hozható összefüggésbe.

4.4. Gyermekjóléti alapellátás – gyermekek napközbeni ellátása

A Gyvt. 41. § (1) bekezdése szerint a gyermekek napközbeni ellátásaként az életkornak megfelelő nappali felügyeletet, gondozást, nevelést, foglalkoztatást és étkeztetést kell megszervezni azon gyermekek számára, akiknek szülei, törvényes képviselői munkavégzésük - ideértve a gyermekgondozási díj, a gyermekgondozást segítő ellátás és a gyermeknevelési támogatás folyósítása melletti munkavégzést is -, munkaerő-piaci részvételt elősegítő programban, képzésben való részvételük, nappali rendszerű iskolai oktatásban, a nappali oktatás munkarendje szerint szervezett felnőttoktatásban, felsőoktatási intézményben nappali képzésben való részvételük, betegségük vagy egyéb ok miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni. A napközbeni ellátás keretében biztosított szolgáltatások időtartama lehetőleg a szülő, törvényes képviselő munkarendjéhez igazodik.

A gyermekek napközbeni ellátásának egyik formája a bölcsődei ellátás. A bölcsőde olyan bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, amely a gyermekek napközbeni ellátása keretében, a Bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramja szerint, jogszabályban meghatározott szakirányú végzettséggel rendelkező személy által, akár több csoportban nyújt szakszerű gondozást és nevelést.

Városunkban a MESZEGYI Gyermekek Napközbeni Ellátása Bölcsődei Igazgatósága keretein belül működő telephelyeken, **10 bölcsődében, 58 csoportszobában, 784 engedélyezett férőhelyen** fogadja az intézmény a Miskolc közigazgatási területén élő, vagy miskolci munkahellyel rendelkező, a vonzáskörzet településein élő családok gyermekeit. A telephelyek Miskolc különböző pontjain találhatóak, így az egyes körzetekben a szülők igényeinek megfelelően a lakóhelyhez vagy a munkahelyhez közelebb eső bölcsődébe írathatják be gyermekeiket.

Engedélyezett férőhely számok telephelyenként

Bölcsőde neve	Címe	Férőhelyek száma
Napsugár Bölcsőde	Miskolc, Selyemrét u. 36	56
Dobó Katica Bölcsőde	Miskolc, Hadirokkantak u. 16	84
Petneházy Bölcsőde	Miskolc, Petneházy u. 10-12.	56
Kiliáni Bölcsőde	Miskolc, Könyves K. u. 31	84
Heim Pál Bölcsőde	Miskolc, Kassai u. 19.	84
Margaréta Bölcsőde	Miskolc, Bokréta u. 1.	84
Diósgyőri Bölcsőde	Miskolc, Kuruc u. 65/a.	84
Katica Bölcsőde	Miskolc, Szilvás u. 39.	56
Mesemalom Bölcsőde	Miskolc, Dózsa Gy. u. 36.	84
Napraforgó Bölcsőde	Miskolc, Hajós A. u. 1.	112
Összesen:		784

4.4.1. Az egyes bölcsődék ellátási területeinek bemutatása

Napsugár Bölcsőde: A bölcsőde 1964-ben épült a selyemréti lakótelepen. Két gondozási egységben, 4 csoportszobában fogadja a gyermekeket. Az ellátást többségben a közeli bérházas övezetben és városrészekben (Martin-Kertváros, Szirma) lakók használják ki, de a Miskolc vonzáskörzetében lévő településekről (Pl. Onga, Arnót, Szikszó, Harsány, Nyékládháza, Sajószentpéter, Bükkaranyos) is sok gyermek érkezik.

Dobó Katica Bölcsőde: A bölcsőde a Vörösmarty lakótelepen helyezkedik el forgalomtól, zajtól mentes környezetben. A családi hangulatú bölcsőde 1983. július 01-jétől fogadja a gyermekeket. Három gondozási egységben 6 csoportszobában működik. A bölcsődei ellátást többségben a közeli bérházas övezetben és városrészekben (Martin-Kertváros, Szirma) lakók használják ki, de a Miskolc vonzáskörzetében lévő településekről (Pl. Onga, Arnót, Szikszó, Harsány, Nyékládháza,) is sok gyermek érkezik.

Petneházy Bölcsőde: A Petneházy Bölcsőde a belváros közelében a Csabai kapuban található. A bölcsődei ellátást többségben a közeli bérházas övezetben és városrészekben (Csabai kapu, Hejőcsaba, Görömböly, Tapolca, Avasi lakótelep) lakók használják ki, de a Miskolc vonzáskörzetében lévő településekről (Pl. Mályi, Nyékládháza, Harsány, Bükkaranyos) is sok gyermek érkezik.

Kilián Bölcsőde: A bölcsőde 1965-ben került átadásra, a Kilián déli lakótelepen, zöld övezetben található. A bölcsőde terv alapján épült, nagy területű játszó udvar és terasz tartozik hozzá, jó levegőjű, zajmentes környezetben található. A bölcsődei ellátást többségben a közeli bérházas övezetben és városrészekben (Pereces, Komlóstető, Lyukóvölgy, Vargahegy) lakók használják ki, de a Miskolc vonzáskörzetében lévő településekről (Pl. Bükkszentkereszt, Répáshuta) is sok gyermek érkezik.

Heim Pál Bölcsőde: A bölcsőde 1968-ban típus bölcsődének épült és nyitotta meg kapuit a családok előtt. A Bölcsőde a város északi részén, a Szentpéteri-kapu lakótelep közepén helyezkedik el, távol a zajos főúttól. A bölcsődei ellátást többségben a közeli bérházas övezetben és városrészekben (Szentpéteri kapu, belváros) lakók használják ki, de a Miskolc

vonzáskörzetében lévő településekről (Pl. Sajóecseg, Sajóbáony Sajószentpéter, Szirmabesenyő) is sok gyermek érkezik. Megyei Kórházban és a Boschban dolgozó, bölcsődei ellátást igénylő szülők gyermekei számára is nyújtanak napközbeni ellátást.

Margaréta Bölcsőde: A bölcsőde a Győri kapu városrészben található, mely 1971-ben típus bölcsődéként épült. Szép, rendezett környék, egyre fiatalodó lakókörnyezet jellemzi a területet. A bölcsődei ellátást többségben a közeli bérházas övezetben és városrészekben (Győri kapu, Újgyőri főtér, Kilián, Bulgárföld) lakók használják ki, de a Miskolc vonzáskörzetében lévő településekről (Pl. Bükkszentkereszt, Répáshuta) is sok gyermek érkezik.

Diósgyőri Bölcsőde: A bölcsőde 1972-ben típus bölcsődének épült és 1973-ban nyitotta meg kapuit a családok előtt. Az intézmény a város keleti kapujában a Bükk hegység lábánál található. A hegy közelségéből adódóan szinte mindig kifogástalan a levegő, ezért a lehető legtöbb időt kint tartózkodnak a szabadlevegőn gyermekek. Az épület két bérházsor „védelmében” helyezkedik el, elzárva a forgalmas főutaktól. A bölcsődei ellátást többségben a közeli bérházas övezetben és városrészekben (Felső és Alsó Majlát, Berekalja, Hámor, Lillafüred, Ómassa, Perces) lakók használják ki, de a Miskolc vonzáskörzetében lévő településekről (Pl. Répáshuta, Bükkszentkereszt) is sok gyermek érkezik.

Katica Bölcsőde: A bölcsőde 1970-es években típus bölcsődének épült és nyitotta meg kapuit a családok előtt. Az Avas városközpontban található. A város zajától mentes, tiszta levegőjű, zöldövezetben. A bölcsődei ellátást többségben a közeli bérházas övezetben és városrészekben (Avasi lakótelep, Tapolca, Hejőcsaba és Görömböly) lakók használják ki, de a Miskolc vonzáskörzetében lévő településekről (Pl. Mályi, Nyékládháza,) is sok gyermek érkezik.

Mesemalom Bölcsőde: A bölcsőde 1983-ban épült a belvárosban, forgalomtól, zajtól mentes környezetben. Három gondozási egységben 6 csoportszobában fogadják a gyermeket. Egy épületegyüttesben - intézményileg és szakmailag külön - működik egy 120 gyermeket ellátó óvodával. A bölcsődei ellátást többségben a közeli bérházas övezetben és városrészekben (Belváros, Jókai lakótelep, Bábonyi bérc, Bodó tető) lakók használják ki, de a Miskolc vonzáskörzetében lévő településekről (Pl. Szirmabesenyő, Harsány, Nyékládháza, Mályi) is sok gyermek érkezik.

Napraforgó Bölcsőde: Az 1980-as évek elején átadásra kerülő bölcsőde Miskolcon az avasi lakótelep panelházas övezetében, forgalomtól védett, jól megközelíthető helyen található, közvetlen szomszédságában óvoda, és iskola helyezkedik el. A bölcsőde 4 gondozási egységben, 8 csoportszobában fogadja a gyermekeket. A bölcsődei ellátást többségben a közeli bérházas övezetben és városrészekben (Avasi lakótelep, Tapolca, Hejőcsaba, Görömböly) lakók használják ki, de a Miskolc vonzáskörzetében lévő településekről (Pl. Mályi, Harsány, Nyékládháza,) is sok gyermek érkezik. A bölcsőde a városi közlekedés szempontjából jól megközelíthető helyen fekszik.

4.4.2. A bölcsődék megközelíthetősége

Az egyes telephelyek tömegközlekedéssel, autóval, gyalogosan is könnyen megközelíthetőek. Városi busszal és villamossal is megközelíthető a Napsugár, a Dobó Katica a Mesemalom, a Margaréta a Kilián és a Diósgyőri Bölcsődék. Tömegközlekedés szempontjából a Petneházy, Katica, Napraforgó és a Heim Pál bölcsődék városi busszal érhetőek el. Több telephely közelében – Mesemalom, Dobó Katica, Napsugár – fizető parkoló áll a szülők rendelkezésére. Ezekben a bölcsődékben, a bölcsődevezetők által kiállított ellátást igazoló dokumentummal van lehetőség kedvezményes parkoló bérlet vásárlására. Így a szolgáltatást

a szülők korlátozott időkeretben, kedvezményesen tudják igénybe venni. A többi helyszínen ingyen parkolhatnak az autóval érkező szülők.

4.4.3. Az ellátást igénybevevő családok jellemzői

Az alapellátásban részesülő gyermekek szociális háttere, a szülők iskolázottsága változó. Az avasi lakótelepen lévő Katica és Napraforgó Bölcsődékben rendszeresen kerülnek felvételre a közeli családok átmeneti otthonában élő anyák gyermekei is, akik esetében még a szocializációs hátrányok is megjelennek.

Fordított a helyzet a Petneházy és a Mesemalom Bölcsődékben, ahol a közelben lévő intézmények dolgozói között – kórházak, bíróság, rendőrség, stb. – sok diplomás szülő kéri a gyermeke felvételét és csak elvétve jelenik meg az aluliskolázottság és a szociális probléma. A többi bölcsőde esetében – Napsugár, Dobó Katica, Heim Pál, Margaréta, Kilián, Diósgyőri – átlagosnak mondható a szülők összetétele, a gyermekek családi háttere. Kis számban fordulnak elő alacsonyabb iskolai végzettségű szülők, nehezebb szociális háttérű családok. Egy-egy nevelésbe vett gyermek is volt a beíratottak közt, pl. Heim Pál, Katica Bölcsődében. Több esetben a családsegítő, a korai fejlesztő javaslatára került felvételre a gyermek. Ilyenkor a lehetőségeknek megfelelően folyamatos a kapcsolattartás a családsegítő, illetve a korai fejlesztő szakember és a kisgyermeknevelők között.

Változó számban, de előfordulnak egyszülős családok is, ahol jellemzően az anyukák nevelik gyermeküket vagy gyermekeiket.

4.4.4. A beíratott gyermekek demográfiai jellemzői, korösszetétele

A bölcsődei ellátást igénylő családok – így a gyermekek száma – az elmúlt évek tendenciának megfelelően folyamatos növekedést mutat. Ez néhány bölcsőde esetében kiemelkedően jelenik meg. A Katica, a Napraforgó, a Mesemalom, a Margaréta, a Diósgyőri Bölcsődékben az elmúlt években, így 2018-ban is bölcsődénként 5-10 olyan gyermek volt, akiket nem tudtak a szülők igényeinek megfelelő időpontban felvenni, vagy a nevelési-gondozási év folyamán gyakran egyáltalán nem is nyílt rá lehetőség. Folyamatos egyeztetéseknek köszönhetően többnyire sikerült másik telephelyen megoldani a gyermekek elhelyezését.

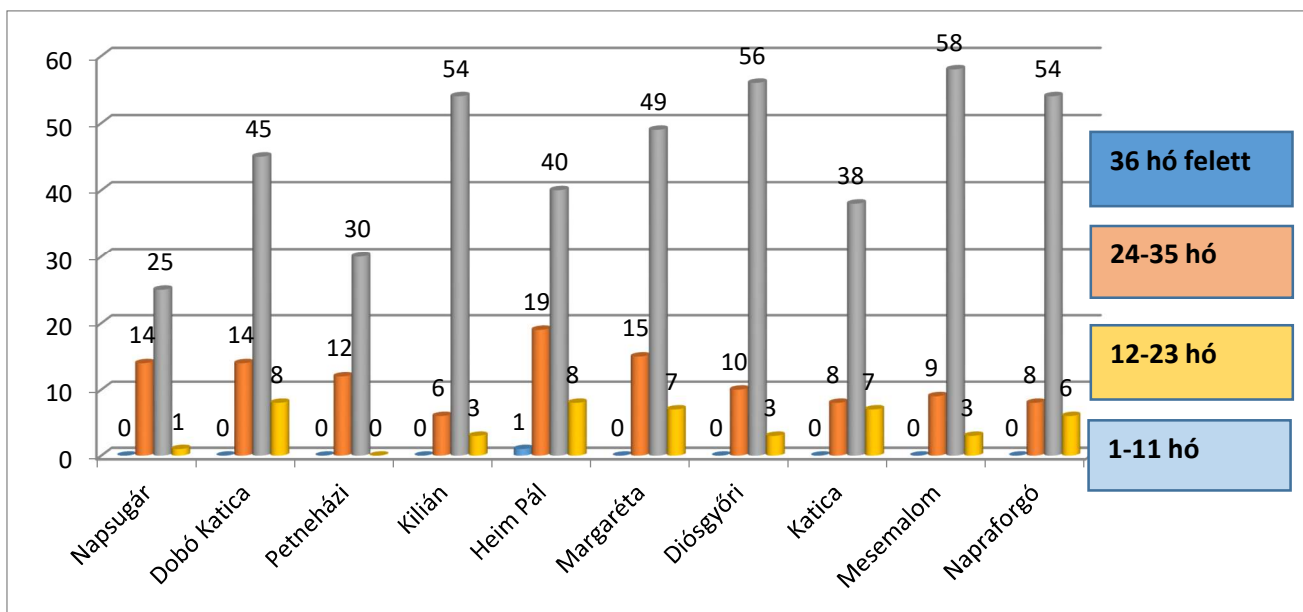
Jellemző, hogy egyre fiatalabb korban íratják be a szülők a gyermeket. A GYED-extra lehetőségeit kihasználva minden bölcsődében van egy éves kor alatti (pl. 6; 8; 10; hónaposak) és nagyon sok két év alatti gyermek. Így a 14 férőhelyes csoportszobákból bölcsődénként 2-4 szobába csak 12 gyermeket lehet felvenni. A felvételre kerülő sajátos nevelési igényű (a továbbiakban: SNI), vagy korai fejlesztésre gondozásra szoruló gyermekek esetében már csak 10/8 fő lehet egy-egy csoportszobában. Pl. a Dobó Katica Bölcsődében két csoport szobában 3 szakértői véleménnyel rendelkező gyermeket látnak el, így az egyik szobában 10, míg a másikban 8 gyermek beszoktatása történhetett meg.

További terhet jelent, hogy a nevelés-gondozási év végén egyre kevesebb gyermek éri el az óvodaérettséget, így kevesebben mehetnek el óvodába, melynek következtében a megnövekedett igények kielégítésére egyre kevesebb férőhely fog megüresedni.

Az intézmény bölcsődéiben gyámhatósági határozat alapján, éves szinten átlagban hét- kilenc gyermek volt hátrányos helyzetű, és négy-hét gyermek halmozottan hátrányos helyzetű. De a családok anyagi helyzetét mutatja, hogy éves átlagban a felvett 600-730 gyermek esetében 420-500 gyermek szülei mentesülnek a térítési díj fizetése alól. Ennek oka pl. a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság, a három vagy több gyermeket nevelő családok, a tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek vagy családjában lévő gyermek, a

védelembe vagy nevelésbe vett gyermek esetében, de leggyakrabban a Gyvt. szerinti egy főre eső jövedelem határ alatt van a család jövedelme.

Az alábbi grafikon a gyermekek korösszetételét mutatja. Látható, hogy a jelentős számban vannak az 1-2 év közötti gyermekek. A gyermekek többsége az egy évhez van közel, tehát hosszabb időtartamban fogja igénybe venni a bölcsőde szolgáltatását.

4.4.5. Személyi feltételek

A bölcsődei ellátás személyi és tárgyi feltételeit az NM rendelet 1. és 2. számú mellékletei szabályozzák. A személyi feltételek megfelelnek a jogszabályi előírásoknak.

Szakmai dolgozói létszám

Jellemző, hogy a dolgozók közül néhányan nyugdíj közelében vannak. Megkezdtek a felmentési idejüket vagy folyamatban van a felmentési idő kiszámítása, illetve megkezdése.

Egyre több a pályakezdő, friss szakképzettséggel rendelkező kisgyermeknevelő, akik szakmai munkáját fontos támogatni, beilleszkedésüket segíteni. Az életkori sajátosságoknak köszönhetően egyre több fiatal munkatárs vállal gyermeket, így az ő helyettesítéséről is folyamatosan gondoskodni kell.

5 fő bölcsődevezető munkaköréhez kapcsolódó határozott időre szóló kinevezése/megbízása járt le 2018-ban. A munkakör betöltésére állaspályázat kiírása megtörtént. A beérkezett pályázatok elbírálását követően 2018. november 1-től a Mesemalom, a Napsugár és a Kilián Bölcsődékben további 3 évre szóló kinevezéssel meghosszabbodott a korábbi vezetők munkaköre. A Katica és a Heim Pál Bölcsődékben új vezetők látják el vezetői feladatokat.

Iskolai végzettség tekintetében öröndetes, hogy egyre több bölcsődevezető (nyolc fő már rendelkezik szakirányú diplomával, és két fő tanulmányokat folytat csecsemő,- és kisgyermeknevelő BA szakon) és csoportban dolgozó kisgyermeknevelő rendelkezik főiskolai, egyetemi végzettséggel, vagy kezdi meg tanulmányait a különböző felsőoktatási intézményekben. Jelenleg 30 fő kisgyermeknevelő folytat tanulmányokat csecsemő,- és kisgyermeknevelő BA szakon, Egerben, Sárospatakon, Hajdúböszörményben, Nyíregyházán és Budapesten. Első, másod és harmadévesként folyamatosan szerzik meg diplomájukat. Egy fő bölcsődevezető neveléstudományi bölcsész MA szakon kisgyermek kor pedagógiája szakon befejezte tanulmányait. Két fő pedagógus szakvizsgát tett gyakorlatvezető mentorpedagógus az iskoláskor előtti nevelés területein szakirányú képzésben és további három fő másodévesként fognak hamarosan szakvizsgázni. Pedagógus minősítési eljárásra két fő vett részt.

4.4.6. Tárgyi feltételek

Építészetiileg az elmúlt években több telephely részben vagy egészben felújításon esett át. Ezek a munkálatok általában pályázati projektek keretében zajlottak, pl. 2011-ben a Heim Pál, a Kilián és a Margaréta Bölcsődék, 2014-ben a Diósgyőri, a Mesemalom, és a Napraforgó Bölcsődék, 2017-ben a Katica és a Dobó Katica Bölcsődékben zajlottak felújítási projektek. Az intézmények tárgyi felszereltsége kielégítőnek mondható. A gyermek csoportok játékkészletében jelentkezett igény a különböző építő játékok, szerepjáték kellékei, meséskönyvek tekintetében az elhasználdott készletek pótlására. Mosodai szolgáltatás csak a Heim Pál Bölcsődében működik. A korábbi főzőkonyhák továbbra is tálalókonyháként működnek.

Saját forrásból kiegészítésre kerültek a bölcsődékben elhasználdott textíliák, pl. gyermek ágyneműk, előkéek. A kormányhivatali ellenőrzés kapcsán a kötelező tárgyeszköz listának megfelelően, postaládák, gyermekfellépők, gyógyszeres szekrények kerültek beszerzésre. Gondozási egységenként játékvásárlásra kaptak forrást a bölcsődevezetők, mely összegekből a szükségleteknek megfelelően tudtak beszerezni mesés könyveket, építő,- alkotó játékokat, stb.

4.4.7. 2018-ban megvalósult fejlesztések

A Gyermek Napközbeni Ellátása, Bölcsődei Igazgatóság telephelyein 2018-ban nagymértékű felújítási projektek nem történtek.

Folytatódtak a 2015-ben megkezdett TOP pályázatok előkészítési munkálatai. A tervek szerint a Diósgyőri a Margaréta és a Heim Pál Bölcsődéket fogják érinteni a részleges vagy teljes körű felújítási munkálatok, melyek 28 - 28 és- 84 férőhellyel bővítenék az intézmény kapacitását.

A Dobó Katica Bölcsődében intézményi forrásból és kivitelezéssel rendezésre kerültek a gondozási egységekhez tartozó játszóudvarok, megtörténtek az udvarok feltöltései, a felszínnek elegyengetései, füvesítési munkálatai. Az előírásoknak megfelelően visszaállításra kerültek az udvari játékok, melyek karbantartása is megtörtént. A teraszokat belső kerítéssel választották el az udvari résztől, így a munkálatok során és esős időben is biztosítani tudták a gyermekek levegőztetését.

4.4.8. Szakmai munka jellemzői

A bölcsődék szakmai munkáját a meghatározó törvények, elsősorban a Gyvt. és a kapcsolódó végrehajtási rendelkezések, mint pl. az NM rendelet határozzák meg, továbbá irányadóak a szakmai munkához kapcsolódó ajánlások, módszertani levelek, szakmai program.

A gyermekek ellátása, felvétele, beszoktatása, a szülőkkel történő kapcsolattartás, az adminisztrációs feladatok, az élelmezési és anyaggazdálkodási feladatok, stb. egységes szabályozások alapján történnek.

A bölcsődei csoportok maximálisan 14 férőhelyre engedélyezettek, a férőhelyek tekintetében az NM rendeletben foglaltaknak megfelelően a bölcsődék.

A MESZEGYI telephelyein a Gyvt. és az NM rendelet vonatkozó rendelkezései szerint fogadják a gyermekeket.

A bölcsődékben az alapellátási feladaton túl játszó csoport és gyermekfelügyelet működik. Jelenleg a Dobó Katica Bölcsődében kialakított játszócsoportban, a többi bölcsődében a be nem töltött férőhelyek terhére fogadják a gyermekeket.

A törvényi szabályozásoknak megfelelően lehetőség van SNI vagy korai fejlesztés, gondozásra szoruló gyermekek integrált nevelésére. Minden bölcsődében van lehetőség az igényekhez igazodva fogadni az eltérő fejlődésű gyermekeket. A beiratkozás előtt a szülők csak kis százalékban ismerik fel a gyermekük eltérő fejlődését, így kevés – intézményi szinten 5-10 gyermek – érkezik szakértői véleménnyel. Az ellátás során további gyermekek esetében történik meg a gyógypedagógiai vizsgálat, a korai fejlesztés megkezdése.

A csoportokban dolgozó kisgyermeknevelők minden évben aktualizálják a nevelési-gondozási terveket. Elkészítéskor figyelembe veszik a csoportokba érkező gyermekek várható korösszetételét, fejlettségi szintjét, létszámát, rendelkezésre álló személyi tárgyi feltételeket. A program megvalósítása során alkalmazkodnak gyermekek érdeklődésén, fejlettségi szintjén, a szakmai létszámon túl, pl. a napi adottságokhoz, a napirendhez, az évszakokhoz és az időjáráshoz is. A nevelési-gondozási évet követően a kisgyermeknevelők értékelik az eltelt időszak szakmai munkájának megvalósítását.

Gyermekek felvétele, beszoktatások, családlátogatások:

- A gyermekek felvétele a felvételi szabályzat alapján történik. A csoportlétszámok kialakításánál figyelembe veszik a gyermekek életkorát, fejlettségi szintjét, a nemek arányát. A beszoktatáshoz szükséges időkereteket meghatározza a gyermek és szülei szükségletei.
- A családlátogatást a beszoktatást megelőzően kezdeményezik a kisgyermeknevelők. Ritkán előfordul, hogy a szülők nem veszik igénybe az ismerkedésnek ezt a formáját.
- A beszoktatások mindegyike szülővel, elsősorban az anyukával történik.

Szülőkkel történő kapcsolattartás:

Szülőértekezletek

- Szülőértekezleteken a beiratkozást megelőzően tájékoztatják a szülőket a bölcsődei élet legfontosabb tudnivalóiról, pl. házirend, napirend, hiányzások jelzése, - orvosi igazolások, térítési díj szedésének módja, bölcsődeorvos teendői, gyógyszerelés a

bölcsődében, bölcsődei szociálismunka, gyermekvédelmi feladatok, nyitva tartás, nyári, - téli bezárások, nevelés-gondozás nélküli munkanapok, stb..

- A beiratkozást megelőző szülőértekezleten tájékoztatták a szülőket a térítési díjak ingyenességének feltételeiről, a kapcsolódó nyilatkozat kitöltésének módjáról.
- Tavasszal az óvodába menetel előtt, az óvodai életre történő felkészüléshez igyekeznek hasznos tanácsokkal segíteni a szülőket.

Szülőcsoportos beszélgetések

- A szülők számára évente átlagosan csoportszobánként 2-4 alkalommal szerveznek szülőcsoportos beszélgetést. A témákat a szülőkkel közösen választják ki. A szülők részvételi aránya változó.

Egyéb lehetőségek a szülők és a bölcsődék hatékonyabb együttműködésére:

- A különböző nyílt napok, családi programok. Ezeket a lehetőséget is kihasználja minden bölcsőde, pl. beiratkozást népszerűsítő kampányhét, gyermeknapok, Mikulás ünnepek, apák napja, Márton napi liba kereső délután, stb.
- Játszócsoporthoz, gyermekfelügyelet igénybevétele

4.4.9. Ellátásra vonatkozó adatok, mutatók elemzése

Az alábbi táblázat a bölcsődék esetében éves szinten összegzi a nyitvatartási napokat, a lehetséges gondozási napokat, az összes teljesített gondozási napok számát, valamint a normatívába lehívható gondozási napok számát.

Bölcsőde Neve	Nyitvatartási nap	Lehetséges gondozási nap	Összes teljesített gondozási nap (emelt normatívával együtt)	Normatívába lehívható gondozási nap
Napsugár	230	12 880	7 530	10 330
Dobó Katica	229	19 236	11 515	15 674
Petneházy	229	12 824	7 559	10 017
Kilián	229	19 236	10 024	14 016
Heim Pál	229	19 236	10 474	14 009
Margaréta	227	19 068	10 026	13 716
Diósgyőri	229	19 236	11 842	16 264
Katica	230	12 880	8 611	11 298
Mesemalom	229	19 236	11 749	15 380
Napraforgó	229	25 648	17 969	22 205
Összesen:	229	179 480	107 299	142 909

A bölcsődékben 229-230 nyitvatartási napon a férőhelyek függvényében a lehetséges gondozási napok száma 12 824-től 25 648-ig mozgott. Ez intézményi szinten összesen 179.480 lehetséges gondozási napot jelent.

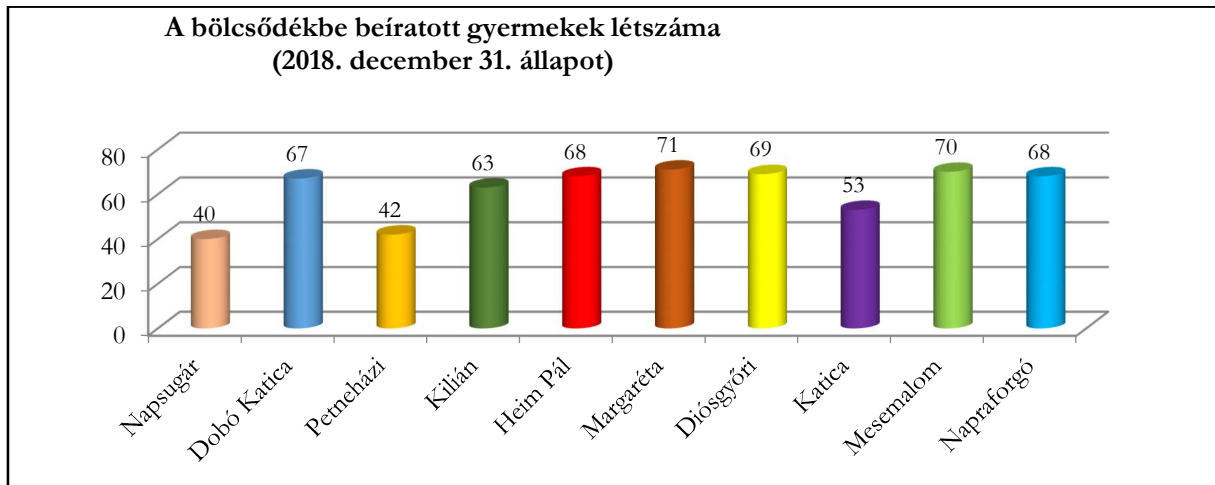
Ehhez képest természetesen a teljesített gondozási napok száma – intézményi szinten összesen 107.299 – a felvett gyermekekhez és a hiányzásokat is beleszámítva bölcsődénként eltérő számot mutatott.

A lehívható napok száma – intézményi szinten összesen 142.909 – minden bölcsődében meghaladta a ténylegesen teljesített gondozási napok számát. Ez azért lehetséges, mert a gyerekek többsége folyamatosan jár bölcsődébe, így a gyerekek után általában minden gondozási nap lehívható. Ritkán fordul elő a 11 gondozási napot meghaladó hiányzás, melynek következtében adott gyermek után, adott hónapban nincs lehetőség normatívát lehívni.

A bölcsődékbe beíratott gyermekek éves átlag száma 2018-ban, ezen belül bölcsődénként a gyermekek korösszetételét mutató átlag adatok

Bölcsőde		Összesen	1-11 hó	12-23 hó	24-35 hó	36 hó felett
Neve	Férőhelyek száma					
Napsugár	56	45	0	6	28	11
Dobó Katica	84	68	1	9	51	7
Petneházi	56	46	0	5	30	10
Kilián	84	62	1	10	41	10
Heim Pál	84	63	0	11	42	9
Margaréta	84	60	0	11	40	9
Diósgyőri	84	71	1	10	48	12
Katica	56	50	0	7	34	8
Mesemalom	84	66	0	8	48	11
Napraforgó	112	98	0	13	63	21
Összesen	784	669	3	120	449	98

A beíratott gyermekek éves átlag száma alapján a 84 férőhelyes bölcsődék közül a Mesemalom a Diósgyőri és Dobó Katica Bölcsődékben van a legtöbb gyermek beíratva, a legkevesebb a Margaréta Bölcsődébe. Minden bölcsődében vannak további előjegyzett gyermekek, akik 2019-ben kezdik meg beszoktatásukat. Illetve több bölcsődében, - Katica, Diósgyőri és a Mesemalom - vannak olyan előjegyzett gyermekek, akiket nem fogunk tudni felvenni ebben a nevelési-gondozási évben.

A 2018. év során beíratott gyermekek között kis létszámban fordultak elő szakértői véleménnyel rendelkező SNI, vagy korai fejlesztésre, gondozásra jogosult gyermekek. Szeptember 18-tól az NM rendelet szerint, esetükben a lehívható normatíva 200%. Azonban ilyen csoportokba a felvehető gyermekek száma alacsonyabb. A kisgyermeknevelők jelzései alapján több gyermek diagnosztizálása folyamatban van, illetve észlelik a fejlődésbeli elmaradásokat, de a szakértői bizottság még nem vállalja a szakértői vélemény elkészítését, vagy a szülők nem érzik még indokoltnak a gyermek kivizsgálását. Megkönnyíti a gyermekek szakszerű fejlesztését, hogy a 1,5 év alatti gyermekek esetében már szakorvosi javaslatra megkezdődhet a korai fejlesztés. A csoportszobák alacsonyabb létszáma lehetővé teszi, a számukra kiemelten indokolt egyéni nevelés-gondozás biztosítását.

A hátrányos helyzetet, halmozottan hátrányos helyzetet igazoló határozattal felvett gyermekek száma viszonylag alacsony. Az adatokból látszanak az ellátotti területek adottságai is, pl. a Mesemalom Bölcsődében, amely a belvárosban található a felvett gyermekek szüleinek többsége a környékbeli közszolgálati intézményekben dolgoznak, ezért kevesebb gyermek érintett, míg az Avason a Napraforgó Bölcsődében jóval több gyermek szülei jogosultak a kedvezményre.

4.5. Gyermekjóléti alapellátás – gyermekek átmeneti gondozása

A gyermekek átmeneti gondozását, mint a gyermekvédelmi alapellátási feladat részletes szabályait – melynek formája Családok Átmeneti Otthonában és Gyermekek Átmeneti Otthonában valósulhat meg – a Gyvt. 50-51. §-a és az NM rendelet 52-73/C. §-a fekteti le.

Az átmeneti gondozásban részesített gyermek gondozásának, nevelésének célja, hogy
a) ideiglenesen helyettesítse a gyermek gondozásában akadályoztatott szülő gondoskodását,
b) együttes elhelyezést és ellátást biztosítson az otthontalanná vált szülő és gyermeke számára.

4.5.1. Gyermekek Átmeneti Otthona

A gyermekek átmeneti otthona megszakítás nélküli munkarend szerint működő bentlakásos gyermekintézmény, amely az alapellátás keretében a gyermek számára alaptevékenységként átmeneti gondozást biztosít.

A GYÁO 2000. január 1. napjától határozatlan ideig szóló működési engedéllyel rendelkezik. A működési engedély szerint a szakmai egység 24 férőhelyes átmeneti otthon, mely a gyermekjóléti alapellátás keretében átmeneti gondozást biztosító bentlakásos gyermekintézmény.

4.5.1.1. Ellátási területe

Miskolc város közigazgatási területe.

4.5.1.2. Személyi feltételek

A GYÁO-ban a jogszabályi előírás szerinti szakmai létszám biztosított: 1 fő szakmai vezető, aki egyben a Családok Átmeneti Otthona vezetője is, 2 fő nevelő, 8 fő gyermekfelügyelő, 1 fő gyermekvédelmi ügyintéző, 1 fő pszichológiai tanácsadó, jelenleg betöltetlen álláshely: 1 fő családgondozó. Az elmúlt évek személyi változásai azt mutatják, hogy növekvő tendenciát mutat a fluktuáció, és egyre gyakoribb a pályaelhagyás. Nevelői, gyermekfelügyelői és családgondozói státuszban is nagyszámú változás történt. A magasabb iskolai végzettségekkel betölthető munkakörökben rendszeres az ideiglenes munkaerőhiány és sok esetben a meghirdetett álláspályázatok is eredménytelenek és már a középfokú vagy szakirányú végzettséggel betölthető státuszokban is nagyon nehéz a távozó munkatársak megfelelő minőségi pótlása. Az állandóság hiánya a csapatmunkában is érzékelteti hatásait, hiszen az érzelmi biztonság, otthonpótló bizalmi légkör kialakításához jó szakmai személyiségű, megfelelő hozzáállású, jól felkészült és a munkafeladatait jól ismerő munkaerőre van szükség. A pályamódosítások leggyakrabban az anyagi okok és a vonzóbb egy műszakos munkakörökbe való távozás miatt történnek.

4.5.1.3. Tárgyi feltételek

A szakmai egység változatlanul 2 egységben, 12+12 fő elhelyezésére szolgáló gyermekcsoportból áll. Mindkét gyermekcsoportban 4 szoba (2-4 ágyas), fürdőszoba, wc, konyha, ebédlő, nappali, nevelői szoba, raktár, spájz található.

Egy egész éven át tartó munkával, kollégák segítségével, gyakornokok, önkéntesek bevonásával, céltudatos adományszerzéssel kisebb felújítást végeztek a GYÁO-ban (fehér tisztasági festés a két konyhában, a két fürdőben és mindkét csoport folyosóján, illetve az egyik nappaliban, díszítő festések, új függönyök kerültek fel, új ágyneműket szereztek be).

Az Egyetem út 1. szám alatti épületegyüttesben a gyermekjóléti alapellátás keretében gyermekek átmeneti gondozását biztosító két szakmai egység (CSÁO, GYÁO) különváltan működik a gyermekvédelmi szakellátás otthon nyújtó ellátás keretében működő gyermekotthonaitól, amelyek állami fenntartás alá kerültek. A két, egymástól független intézmény az épület megosztásával biztosítja feladatellátását. Az eltérő szakmai profil megjelenítésének érdekében az átmeneti otthonoknak helyet adó épületrész külön bejárat igénybevételel érhető el.

2016. 05. 01. napjától az Egyetem út 1. szám alatti épületben megkezdte működését a Miskolci Egészségfejlesztési Intézet, így jelenleg az ingatlan három, egymástól független, és tevékenységprofiljában is eltérő intézmény, illetve szakmai egység használatában van.

A szakmai egységek feladatellátását biztosító épület 1973-ban került átadásra. Az eltelt közel fél évszázadban az épület állagromlása folyamatos. A korszerűtlen építési konstrukciók és az

elmaradt felújítások, átalakítások hiányában az épületrészek leromlott állagúnak minősíthetők, amelyek a feladatellátás színvonalas megvalósítását sok esetben nem teszik lehetővé. Szükséges lenne az épület elektromos hálózatának teljes cseréje, felújítása, amely jelenleg is zajlik. Csak az egész épület teljes felújítása vagy a szakmai egységek új, megfelelő épületbe való költöztetése biztosíthatja a jövőbeli működés megfelelő feltételeit.

4.5.1.4. Szakmai munka

Nevelési értekezletek

A tanév során több nevelési értekezletet tartottak, melyek témája minden esetben a gyermekekkel és szülőikkel való eredményes munkának az elősegítése, napi, heti, havi feladatok megvitatása, értékelése.

A pedagógiai programban megfogalmazott célok teljesülése

Kiemelt feladatok és eredményeik

- Tanulószoza minden hétköznap 16:00-tól 17:30-ig. Minden iskolás-korú tanulóval egyenként, személyre szabottan foglalkoznak, felkészülnek a következő iskolai napra, minden olyan tevékenységet ellátnak, amire az iskolai tanulószobán (16:00-ig) nem került sor. Fontosnak tartják, hogy minden gyermek felkészülten menjen iskolába.
- Az alapkészségek hatékony, stabil, módszeres megalapozása az alsó tagozat legfontosabb feladata.
- A képességihiányos tanulók kiszűrése évfolyamtól függetlenül, fejlesztése, felzárkóztatása.
- A tehetséges tanulókkal való foglalkozás a szakmai programban is alapvető célként szerepel. Ezt bizonyítja, hogy több gyermek az átmeneti gondozás kezdetében még tanulási nehézségekkel küzdött (rossz eredmények, bukás lehetősége), azonban néhány hónap elteltével javult a tanulmányi átlaguk.
- Pszichológiai fejlesztések, beszélgetések változó időpontban, a gyermekek igénye szerint.
- Segítő beszélgetések igény szerint.

Alkalmazott tankönyvek, taneszközök, fejlesztő eszközök

A tankönyveket mindig az adott közoktatási intézmény biztosítja. A taneszközöket az átmeneti otthon biztosítja a gyermekek részére.

Felvették a kapcsolatot a Libri Könyvesbolttal, ahonnan adományként több értékes könyvet kaptak.

Gyermekvédelmi és családgondozói tevékenység

2018-ban 20 gyermek került be új igénybe vevőként az átmeneti gondozásba. Gyakran a gyermek kezdeményez, illetve keresi fel a családgondozót szüleivel való megromlott kapcsolata miatt. A közös munka kapcsán emiatt a családsegítő is az átmeneti gondozást javasolja, mert a szülőikkel való rossz viszony nagyon nehezen rendezhető.

A gondozás során nevelésbe vétel nem történt, az átmeneti gondozásból mindenki szüleikhez került vissza.

Az elmúlt évek során a család- és gyermekjóléti szolgálatok családsegítőivel jó munkakapcsolatot sikerült kialakítani. A gyermekek bejövetelekor és távozásakor mindig véleményüket és javaslatukat figyelembe véve hozzák döntéseket. Ilyenkor mindig arra

törekcsenek, hogy ez a gyermek számára a lehető legjobb legyen. A családsegítőkkel napi kapcsolatban állnak. Igyekeznek minden ellátott családjánál több alkalommal is családlátogatást tenni. Elsődleges közös céljuk a gyermekek mihamarabbi családba történő visszagondozása, illetve hogy a családok önálló életvitelt folytathassanak külső segítség nélkül.

A család- és gyermekjóléti szolgálatok munkatársain túl igyekeztek jó kapcsolatot kialakítani a jelzőrendszer többi tagjával. Az esetmenedzserekkel napi szintű volt a kapcsolattartás, esetmegbeszélés, családlátogatások keretében, segítségükkel hatékonyabban működött, ha a gyermek érdekében hatósági intézkedésre kellett javaslatot tenni.

A GYÁO-ban havi rendszerességgel látogatást tesz a védőnő, így a gyermekek egészségügyi állapota állandó ellenőrzés alatt van. Telefonon igény szerint konzultálnak vele, így mindig elsőként értesülnek az elmaradt oltásokról, státusz vizsgálatokról. Kiválóan működik az információátadás személyesen és telefonon egyaránt.

A családgondozás a GYÁO kollégái segítségével valósul meg, hiszen a gyermekkíséretnek, szabadidős programok személyesebb kapcsolatot tesznek lehetővé, továbbá a napi 24 óras felügyelet által jobban megismerik a gyermek személyiségét, kialakult szokásait, ezért a gondozási és nevelési tervek kitöltése a csoport dolgozóival közösen történik.

A GYÁO az elhelyezés teljes folyamatában arra törekszik, hogy a gyermek és a szülő az intézményi keretek között se veszítse el önállóságát, ellátásáról, szolgáltatások igénybevételéről ő maga döntsön.

4.5.1.5. Szabadidős programok

Egész évben több programot szerveztek nem csak az intézmény falai között, hanem azon túl is. Támogatóik kedvezményesen vagy térítésmentesen fogadják őket. (pl. Szent István barlang, Csodamalom Bábszínház)

Karácsony előtt több adomány ruha érkezett magánemberektől.

A gyermekek szívesen rajzoltak élményeikről, amivel a csoport falait díszítették.

Programjaik között szerepelt 2018. évben a Szent István barlang, a lillafüredi vízesés, a Miskolci Vadaspark, Vasútmodell kiállítás megtekintése, kirándulás a nyíregyházi állatkertbe, Bükkszentkeresztre, aszfaltverseny szervezése, valamint a Csodamalom Bábszínházba előadás megtekintése.

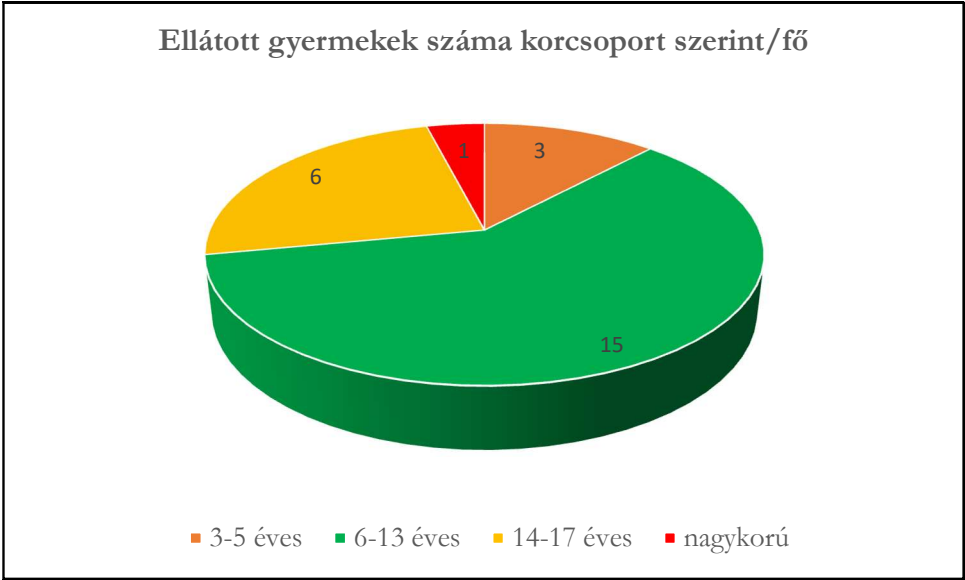
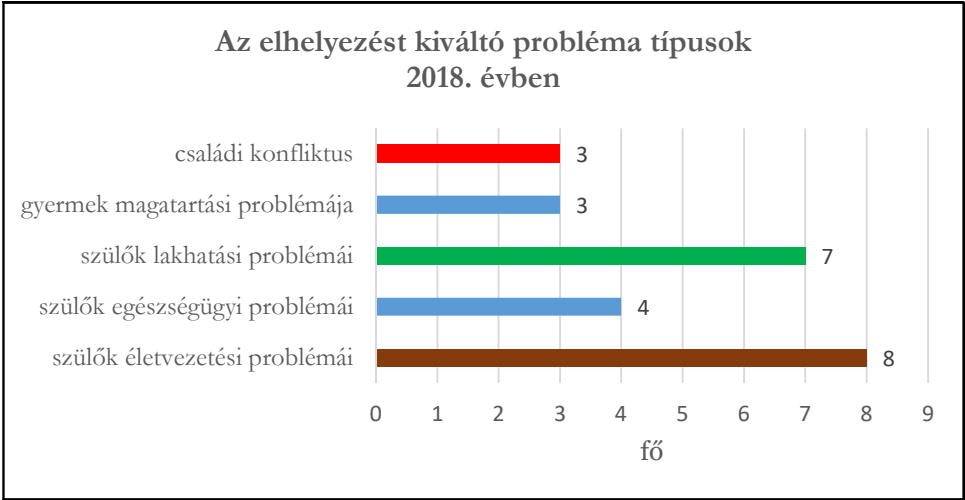
4.5.1.6. Statisztikai adatok

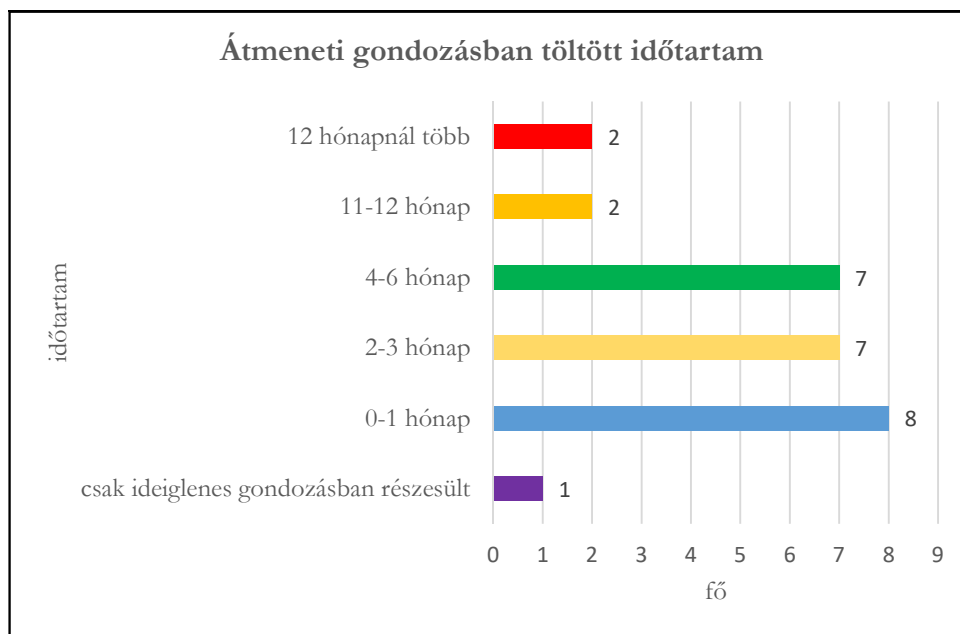
A 2018. évben 24 ellátásban részesülő és 1 krízis ellátásban részesülő gyermek volt az intézményben. Ez 2332 gondozási napot jelent, átlaglétszámában pedig 6,39 fő.

Az ellátott gyermekek száma tárgyév 12.31-én: 7 fő

Engedélyezett férőhelyek száma a tárgyév 12.31-én: 24 fő

2018. évben ellátásba újként bekerült gyermekek száma: 20 fő.

4.5.2. Családok Átmeneti Otthona

A családok átmeneti otthona - a külső férőhely kivételével - megszakítás nélküli munkarend szerint működő bentlakásos intézmény, amely az alapellátás keretében a gyermek és szülője, illetve a várandós anya számára alaptevékenységként biztosítja a Gyvt. 51. § szerinti átmeneti gondozást.

A CSÁO határozatlan ideig szóló működési engedéllyel rendelkezik. A működési engedély szerint a szakmai egység 40 férőhelyes (3 csoport) átmeneti otthon, mely a gyermekjóléti alapellátás keretében gyermekek átmeneti gondozását biztosító családok átmeneti otthona. Az átmeneti gondozás során a gyermekek édesanyjukkal (illetve nagyszülővel) vehetik igénybe a szolgáltatást.

4.5.2.1. Ellátási területe

Miskolc város közigazgatási területe

4.5.2.2. Személyi feltételek

Az átmeneti otthonban a jogszabályi előírás szerinti szakmai létszám biztosított: 1 fő szakmai vezető, 1 fő családgondozó, 4 fő gondozó, 1 fő pszichológiai tanácsadó, jelenleg betöltetlen álláshegy: 1 fő családgondozó.

4.5.2.3. Tárgyi feltételek

A CSÁO 3 csoportban, 40 férőhelyen biztosít ellátást. A csoportok családszobákat, közös helységeket (étkező, melegítő konyha, nappali) foglalnak magukba.

Az épületrészek általános állaga sajnos nagyon leromlott. A korszerűtlen nyílászáróknak és szigetelésnek köszönhetően a falak vizesednek. A villanyhálózat elöregedett, nem tudja biztosítani a napi igénybevételt. A folyamatos javításokra szükség van, mivel az épület korából adódó problémák mindennaposak.

4.5.2.4. Szakmai munka

A CSÁO szakmai munkájánál az alábbi szempontokat és feladatokat tervezték és valósították meg.

- A családgondozói, gondozói tevékenység minél magasabb szintű megoldása, családgondozó és gondozó kompetencia határainak erősítése.
- A szakmai közösség tagjai képzésének, továbbképzésének figyelemmel kísérése, elősegítése.
- A szakmai munka, fejlesztését elősegítő pályázatok figyelemmel kísérése, kihasználása.
- A szakmai kapcsolatok további szélesítése, ápolása, a gondozottak magasabb szintű ellátása, gondozása érdekében.
- A gondozottak életkörülményeinek, életminőségének további javítása, az önállóság növelése mellett, kulturális hátrányainak folyamatos csökkentése, szabadidős tevékenységének megszervezése, irányítása, segítése, megfelelő testi, lelki, egészségi állapotuk fejlődését elősegítő előadások, foglalkozások szervezése, munkahely keresésének, munkavállalásának eredményességét növelő foglalkozások, tréningek szervezése. Együttműködés a Megyei Munkaügyi Központtal.
- A gondozottak „kigondozását”, kihelyezését, tartós lakhatásának megoldását elősegítő lehetőségek széles körű kihasználása.
- Megfelelő felkészülés a különböző szakmai, munka- és balesetvédelmi ellenőrzésekre.
- Minden, az év folyamán felmerülő feladat magas szintű megoldása, a kompetenciahatárok betartása mellett.
- Zsebpénzkezelés
- Raktárkezelés, felvételezés, utalványoztatás, selejtezés.
- Családi ünnepek, szabadidős programok, kulturális rendezvények, kirándulások, táborozások szervezésének koordinálása lebonyolítása
- Bérlet- és autóbuszjegy igénylésével, vásárlásával, elszámolásával együtt járó feladatok
- A szakmai gyakorlatra érkezők munkájának segítése, koordinálása, értékelése
- Az Otthon és a tárolók dekorációs tevékenységének folyamatos szinten tartása, frissítése
- Szociális intézményekkel kapcsolatok építése, erősítése
- A gyermekek iskolai munkájának folyamatos segítése

Folyamatosan fogadta az intézmény a főiskolai és szakiskolai gyakorlós hallgatókat, akikkel szakterületüknek megfelelően az intézményben dolgozó kollegák nyújtottak segítséget gyakorlatuk feladatainak teljesítéséhez.

A családgondozók az intézmény kapcsolatrendszerét folyamatosan bővítik, a jelzőrendszer tagjaival a kialakított viszonyt fenntartják.

Egész évben és a következő időszakban is nagy figyelmet fordítanak a már meglévő együttműködések fenntartására, szorosabbá tételére.

Családgondozói tevékenység

A gyermekek részére teljes körű ellátást, az anyák részére szükség szerinti ellátást biztosít az intézmény. A szakmai munka minősége, hatékonysága érdekében napi kapcsolatot tartanak

a hasonló területen dolgozó munkatársakkal. Rendszeresen tájékoztatják az esetmenedzsereket a bentlakó családokkal kapcsolatban, részt vesznek a szükséges esetkonferenciákon. A családokkal kapcsolatban 6 esetkonferencián vettek részt. Az év folyamán nagy figyelmet fordítottak a jelzőrendszer tagjaival való szoros együttműködésre. Mentálhigiénés tanácsadó heti rendszerességgel segíti munkájukat. Céljuk, hogy a családok képessé váljanak az önálló, teljes értékű életre.

A CSÁO-ba történő bekerülés a szülő vagy a várandós anya szóbeli és írásbeli kérelmére történik. Az ellátottak között indoklásként megjelölt problémák az alábbiak: párkapcsolati problémák, otthontalanná, hajléktalanná válás, családi konfliktusok, bántalmazás. Az elmúlt évben a családok többnyire lakhatási problémák, családi konfliktusok miatt kérték az ellátást. A kliensek szűkebb vagy tágabb családon belül, illetve ismeretségeken keresztül tájékoztatják egymást arról, hogy milyen segítséget kaphatnak az otthonban.

Sok éves tapasztalat azt igazolja, hogy annak érdekében, hogy lakhatási problémájukra megoldást találjanak, elengedhetetlen, hogy az anyák munkát vállaljanak, ez a sikeres kigondozás alappillére.

A munkavállalást megnehezíti, hogy az ellátottak többsége nem rendelkezik szakmával, nagy részük 8 osztályt végzett, de 3 anyukánknak csak 4 befejezett osztálya van. Az alacsony iskolai végzettség lehetetlenné teszi az elhelyezkedést, számukra a Munkaügyi Központ felzárkóztató képzési lehetőségeit javasolták, amelyet el is kezdtek.

A csecsemős, kisgyermekes anyák nem tudnak munkát vállalni, így takarékoskodni sem.

A múlt évben 10 főnek segítettek elhelyezkedni, közfoglalkoztatotti státuszban 1 fő van. Ezen felül két anyuka alkalmi munkákat vállalt, 2 fő vett részt szervezett tanfolyamon.

Kigondozás

Az ellátottakra jellemző, hogy az egy éves gondozási időt nem töltik ki. 3 család kérte a fél éves meghosszabbítást, iskolás gyermek esetén pedig a tanév végéig történő elhelyezést. Az ellátottak közül 2 család már korábban is lakott az intézményben, problémájukat csak átmenetileg tudták megoldani. A családok nagy része albérletbe, illetve valamelyik családtagjához költözött ki. Az elmúlt évek tapasztalata, hogy a kiköltözött családok rövidebb vagy hosszabb idő elteltével újból igénybe szeretnék venni ezt az ellátást.

A kigondozást megnehezíti, hogy a többgyermekes családoknak nem, vagy ritkán adnak ki albérletet.

Az otthonnak szüksége volna kiléptető házra, mivel a családok nem, vagy ritkán tudják a több havi kauciót kifizetni. Az albérleti díjak magasak, ezért is kényszerülnek arra, hogy hasonló körülmények közé költözzenek vissza, mint ahonnan jöttek.

A jelenlegi intézményben nem tudnak teljes családot fogadni. Külső férőhely létesítésével az ellátottak köre bővülne és az ellátás minősége is javulna.

A lakhatási körülmények elégtelensége miatt otthonba kényszerült családtagok elszakadnak egymástól. Az egyedül maradt szülő nem tud aktívan részt venni a család életében. Megfelelő segítő háttérrel a teljes családok nagyobb eséllyel tudnának visszailleszkedni a társadalomba. Önkormányzati bérlakás pályázatok feltételeinek csak kevés család, anya tud eleget tenni. A Nemzeti Eszközkezelő Zrt. által meghirdetett szociális bérlakásra 2 család pályázott az év folyamán.

4.5.2.5. Szabadidős programok

A szociálisan hátrányos helyzetben lévő, szociális támogatásra szoruló családok és gyermekeik különös figyelmet és gondoskodást igényelnek a szabadidő hasznos eltöltésének a területén. A családon belüli szabadidős tevékenység igénye, sok esetben a motiváció hiányában nem alakult ki. A szabadidős program akkor válik fontossá, ha kellemes élményként éli meg a résztvevő.

A programok célja a közösségi, valamint szülő- gyermek kapcsolatok erősítése. Ezen túlmenően a művelődés megalapozása, regenerálódás, felüdülés, kikapcsolódás, a szervezet egészséges harmóniájának biztosítása. A szabadidős programok egészséges életmódot szolgáló tevékenységek, amelyek biztosítják a gyermekek, fiatalok testi szellemi felfrissülését. A család tagjai felfedezik a szabadidő kulturált eltöltésének lehetőségeit.

A jól megszervezett rendszeres programok részben pótolhatják a család szocializációs tevékenységét. Másrészt a gyermekek tapasztalati tudásra tesznek szert, bővülnek az ismereteik, és olyan értelmes tevékenységet végeznek, amelyek előnyeit az iskolában is hasznosíthatják.

A családoknak szervezett programjai között szerepelt pl. Ónodi vásárolás, kirándulás a miskolci Vadasparkba, séta Tapolcán, Lillafüreden, táborozás, kalandozás a lillafüredi DVTK parkban, a Szent-István barlang megtekintése, kismatározás, látogatás a Nyíregyházi Állatkertben.

Rendszeresen kapnak ruhaadományokat magánszemélyektől, illetve élelmiszer adományokat az Evangélikus Egyházközösségtől.

4.5.2.6. Statisztikai adatok

A CSÁO-ban 2018. január 1-jén 11 család került ellátásra, mely gyermekekkel együtt összesen: 33 fő. Az év folyamán újonnan érkezett 14 anya gyermekeivel, 1 várandós anya, 1 krízisben lévő anya és gyermekei, összesen 44 fő került elhelyezésre. Elhelyezésüket 14 esetben az édesanya, várandós anya, 14 esetben a területileg illetékes család- és gyermekjóléti szolgálat kezdeményezte, illetve segítette elő bekerülésüket ajánlás megküldésével.

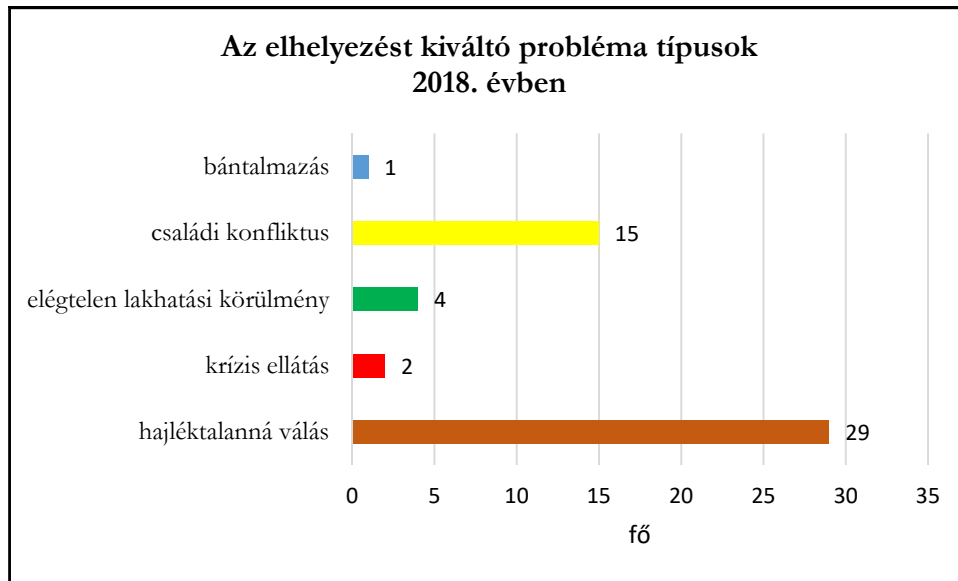
2018-ban többnyire csecsemős, illetve kisgyermekes családok kértek és kaptak segítséget. Az év folyamán összesen 51 gyermek átmeneti gondozásáról gondoskodtak.

A 2018. évben 77 ellátásban részesülő és 2 krízis ellátásban részesülő ellátott volt. Ez 9.057 gondozási napot jelent, átlagléttségében pedig 24,8 főt.

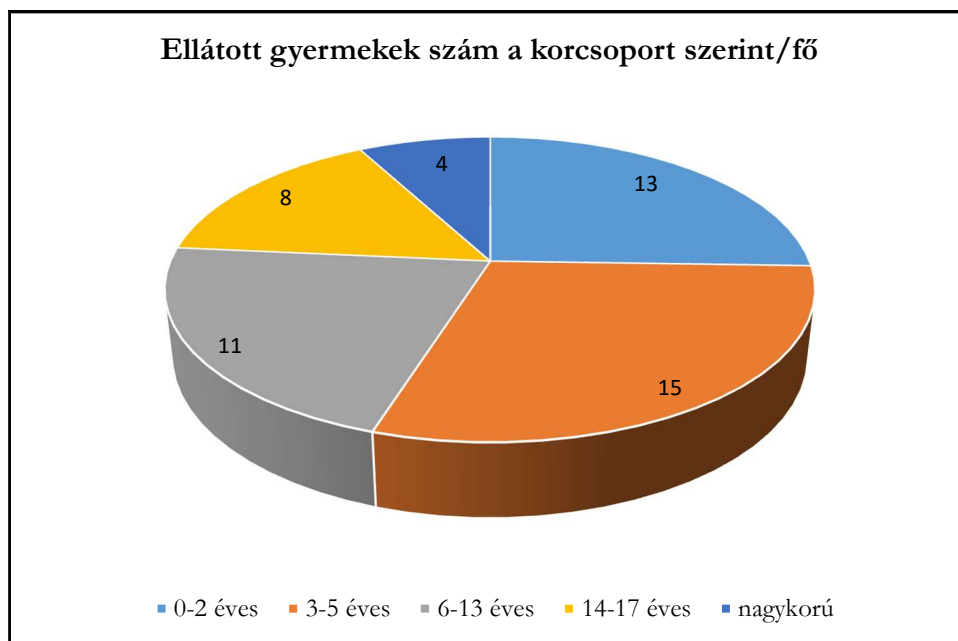
Az ellátott gyermekek száma tárgyév 12.31-én: 16 fő

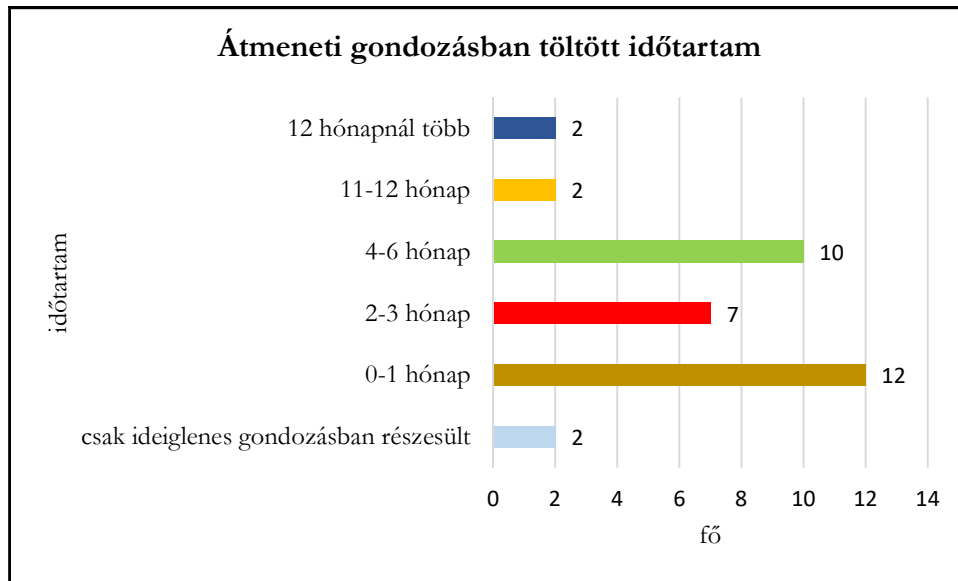
Az ellátott szülők száma tárgyév 12.31.-én: 8 fő

Engedélyezett férőhelyek száma a tárgyév 12.31-én: 40 fő

2018. évben ellátásba újként bekerült ellátottak száma: 51 fő, ebből 2 éven belül visszakerült 6 fő.

5. Szakmai ellenőrzések

2018. év során az intézmény szolgáltatásait érintően az alábbi ellenőrzések megtartására került sor:

Külső ellenőrzést végző szerv	Ellenőrzött szerv, szervezeti egység	Ellenőrzés tárgya
Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság	Család és Gyermekjóléti Központ, Arany János úti Területi Szolgáltatási Központ	Család és Gyermekjóléti Szolgálat és Központ szolgáltatásainak céll ellenőrzése
Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztály	Kiliáni Bölcsőde	Bölcsőde Működésének 2018. évi ellenőrzése
Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztály	Mesemalom Bölcsőde	Bölcsőde Működésének 2018. évi ellenőrzése
Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztály	Margaréta Bölcsőde	Bölcsőde Működésének 2018. évi ellenőrzése
Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztály	Napsugár Bölcsőde	Bölcsőde Működésének 2018. évi ellenőrzése

Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztály	Dobó katica Bölcsőde	Bölcsőde Működésének 2018. évi ellenőrzése
Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztály	Heim Pál Bölcsőde	Bölcsőde Működésének 2018. évi ellenőrzése
Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztály	Petneházy Bölcsőde	Bölcsőde Működésének 2018. évi ellenőrzése
Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztály	Napraforgó Bölcsőde	Bölcsőde Működésének 2018. évi ellenőrzése
Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztály	Katica Bölcsőde	Bölcsőde Működésének 2018. évi ellenőrzése
Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztály	Diósgyőri Bölcsőde	Bölcsőde Működésének 2018. évi ellenőrzése

Az ellenőrzések nem tártak fel olyan szakmai hiányosságokat, amelyek a szolgáltatói nyilvántartásból való törlést, vagy módosítását indokolták volna. Az ellenőrző hatóság által tett észrevételek felszámolása érdekében a szükséges intézkedést az intézmény folyamatosan megtette (pl. dokumentumok módosítása, hiányzó nyilvántartások vezetése, eszközök és felszerelések beszerzése stb.), illetve a fenntartónak jelezte azokat a problémákat, amelyeket saját hatáskörben nem képes megoldani és támogatás szükséges hozzá (pl. infrastruktúra fejlesztések, halaszthatatlan felújítások elvégzése).

6. Bűnmegelőzési tevékenység

Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata Közbiztonsági és Bűnmegelőzési Stratégiájának célja az önkormányzat közbiztonsági és bűnmegelőzési filozófiájának a megfogalmazása, majd a megvalósítandó célok, illetve prioritások kijelölése, a végrehajtás módjának meghatározása, a fejlesztés folyamatos biztosításával pedig az életminőséget javító közbiztonság megteremtése.

A stratégia 2017-2018. évi végrehajtásához elfogadott cselekvési program rögzíti, hogy a város életében nagy jelentőséggel bír a fiatalok nevelése annak érdekében, hogy a társadalom hasznos tagjaivá váljanak. A család mellett az oktatási-, nevelési intézmények töltik be a nevelés legfontosabb színterét. A leghatékonyabban és leghatékonyabban ezen a szinten

lehet olyan beavatkozási pontot kialakítani, amely hosszú távon hat, tudatosan célozza meg a fiatalok elkövetővé és áldozattá válásának megelőzését.

6.1. A MESZEGYI bűnmegelőzési tevékenysége

Az intézmény összhangban a Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégiával és a Miskolc Megyei Jogú Város Közbiztonsági és Bűnmegelőzési Stratégiájának Cselekvési programjával kiemelt fontosságúnak tartja az alapfeladatok részeként megjelenő – több más szakmai célt is magában foglaló – bűnmegelőzési tevékenységet.

Integrált jellegéből adódóan több szakmai területen, így a gyermekjóléti alapellátások és a célcsoport specifikus ellátások (időskorúak, pszichiátriai betegek, fogyatékos személyek) területén is végez a Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégia kiemelt beavatkozási pontjainak megfelelő tevékenységet, mint a gyermek és fiatalkorú bűnözés megelőzésével kapcsolatos és az áldozattá válás megelőzésével és az áldozatok segítségével összefüggő feladatokat.

A bűnmegelőzés elsősorban a kriminálpolitika területét érinti, de szélesebb körben tekintve a problémakörre, egyértelművé válik, hogy a megelőzésben más ágazatoknak is egyértelműen szerepet kell vállalniuk. Az intézmény a család és gyermekjóléti szolgáltatásokkal elért gyermekek, fiatalok és családok körében, illetve a célcsoport specifikus ellátásokat igénybevevők bevonásával valósítja meg különböző szakmai tevékenységek által a bűnmegelőzés feladatát.

Az intézmény által szervezett, a bűnmegelőzéshez kapcsolódó prevenciós tevékenységeinek rövid bemutatása

A család és gyermekjóléti szolgáltatás feladatai közé tartozik a szabadidő hasznos eltöltésére irányuló programok szervezése, családi játszóházak, családi napok, baba-mama klubok, táborok, csoportfoglalkozások, melyek a közösségi kapcsolatok erősítését szolgálják. Cél a gyermekek családban történő nevelésének elősegítése, szocializációjának támogatása és a veszélyeztetettség megelőzése.

Játszóházak

A játszóházakat igyekeznek tematikusan, nagyobb ünnepekhez kapcsolódva megrendezni, melyeken kreatív, alkotó tevékenységeken keresztül segítik a gyermekek társas kapcsolatainak, kez ügyességének, együttműködő képességének fejlődését. A pedagógusok is szívesen jönnek el a gyermekekkel, mert számukra is kikapcsolódást jelentenek ezek a programok.

- **Farsangi játszóház** óvodásoknak a Katowice Úti Sport Tagóvoda részvételével (25 gyermek és 2 óvodapedagógus)
- **Húsvéti játszóház** óvodásoknak a Kassai utcai Tagóvoda nagycsoportosainak részvételével (28 fő)
- **Társasjátékos játszóház** óvodásoknak a Katowice Úti Sport Tagóvoda részvételével (25 gyermek és 2 óvodapedagógus), valamint a Rónai Ferenc Tagiskola 1/c osztályosai részére (30 gyermek, 1 pedagógus részvételével)

- **Mikulás napi játszóház** keretében a rászoruló családok részére, melyen a „Nő a Siker” Alapítvány munkatársai részt vettek. Családokat támogató tevékenységeiket népszerűsítették és tartós élelmiszer csomagot, a gyerekek számára ruha, játék csomagot, valamint a Miskolci Családokért és Segítőkért Alapítvány anyagi hozzájárulásának köszönhetően Mikulás csomagot kaptak a rászoruló családok. A Mikulás napi játszóházra a MESZEGYI Kassai úti Család- és Gyermejkölési Szolgálatával együttműködő halmozottan hátrányos helyzetű, többgyermekes kliens családokat hívtak meg. A családsegítő munkatársak 30 gyermeket írtak fel a közös listára

- **Nyitott Kapuk Játszóház**

Az Avasi TSZK 2014. október 01-én indult Nyitott Kapu elnevezésű prevenciós programot folyamatosan működtetik az intézmény Közösségi terében. Minden héten szerdán, 16.00-18.00 óra között színes programokkal várják az Avason, leginkább a II. ütemben élő, utcán csellengő fiatalokat. A gyermekek számára szabadon látogatható, előzetes bejelentkezés vagy állandó tagság nélkül. A klub egyes foglalkozásai önállóan is élményt jelentenek, nem képeznek egymásra épülő folyamatot.

A gyermekeknek a rendszeres találkozások alkalmával lehetőséget biztosítanak a közösségi cselekvés dinamikájának elsajátítására, amelynek részeként felkészülhetnek az önmegvalósításra és önérvényesítésre épülő jövőjükre, megismerhetik a hatékony társadalmi együttműködés módszereit.

Az intézmény elképzelései szerint a játszóházak során a gyermekekkel együtt felelevenített régi és új szokások fontos szerepet töltenek be a gyermekek identitásának kialakításában, a hagyományok őrzésében, továbbörökítésében vagy éppen újak megismerésében.

A létszám változó, 15-50 fő, az iskolai leterheltségtől, időjárástól, és a gyerekek aktuális problémáitól függ, és persze a programoktól is. A gyerekek igénylik a foglalkozást, a törődést és az odafigyelést, nagyon fontos programelemmé vált a Nyitott Kapuk Játszóház meglátogatása.

A klubfoglalkozás által a gyermekek veszélyeztetettségének kialakulása megelőzhető, kiváltható a csellengés, csavargás.

Táborok

- **Nyári napközis tábor**

A Területi Szolgáltatási Központok 2018-ban is több **nyári napközis tábort** szerveztek. Ezek a táborok az óvodás, és iskoláskorú gyerekek nyári felügyeletét és hasznos szabadidő eltöltését hivatottak megoldani, ügyességi játékokkal, sok kirándulással, strandolási lehetőséggel, valamint kreatív foglalkozásokkal kiegészítve. A programok célja az volt, hogy a gyermekek kiszabaduljanak a lakótelepről, mozogjanak, sportoljanak, és közelebb kerüljenek a természethez, az állatokhoz. A szülőknél kialakult bizalomnak köszönhetően egyre nagyobb az igény a napközis táborokra.

- **Bentlakásos tábor**

Erzsébet tábor – Zánka

A program célcsoportja az intézmény által gondozott (alapellátás, vagy védelemben vett,) illetve játszóház keretén belül résztvevő 8 – 14 éves korú gyermekek.

A gyermekek többsége már jól ismerte egymást, hiszen az évek során a Gyermejkölési központ által szervezett nyári napközis táborokban, illetve egyéb játszóházakban már találkoztak. A táborban folyamatos programokat szerveztek a gyerekeknek, közösségépítő

játékokat játszottak, és hagytak időt a szórakozásra, fürdőzésre. Az ellátott gyerekeknek hatalmas lehetőség volt kiszakadni a mindennapi hétköznapi szürkeségéből, és nyaralni.

Csoportfoglalkozások

- Kamasz Panasz személyiségfejlesztő csoportfoglalkozás

A foglalkozás célcsoportját az Avasi TSZK ellátási területén élő 10-14 éves korú gyermekek alkották, akik körében magatartási problémák tapasztalhatóak családi, iskolai, kortárs kapcsolataikban. A csoport létszáma 10-15 fő volt. A csoportfoglalkozások heti rendszerességgel kerültek megszervezésre, kb. 60 perces időtartamban. A csoportfoglalkozások időtartamát 14 alkalomban határozták meg, mely a csoportfoglalkozás célkitűzéseinek elérése érdekében kiegészült további foglalkozásokkal.

A foglalkozások elsődleges célja, hogy a fiatalok:

- konfliktusmentesen tudjanak eligazodni családi, iskolai, kortárs kapcsolataikban,
- realisabb képet kapjanak önmagukról, saját tulajdonságaikról,
- érzelmeinek verbális, és nem verbális kifejezésének fejlesztése,
- baráti kapcsolatainak kialakulását elősegítsék,
- számára élményszerzést biztosítsanak.

A csoport az év folyamán nyitott volt, ennek ellenére állandó tagokkal működött tovább. Előserdülő korban a gyermekre általánosságban jellemző, nehezebben tudják kezelni érzelmeiket, traumáikat és indulataikat.

Ennek tükrében a csoportvezetők a gyermekek élményeit, napi történéseiket, álmaikat, egy-egy témával kapcsolatos elképzeléseiket dramatikus elemekkel, művészeti-, vizuális eszközök, csoportos játékok segítségével dolgozták fel.

- Percesi sport - szabadidős és prevenciós csoport

A bűncselekmények döntő többsége a tanítási idő után történik. A probléma kialakulásának legfőbb okát a szabadidő hasznos eltöltésének hiányában látják. A kialakult veszélyhelyzet indukálja a családgondozást, a prevenciós szolgáltatás megelőzi a veszélyeztető helyzet kialakulását. A célcsoport a legoptimálisabb helyzetben a településrészen élő összes gyermek és szülője lenne.

A családgondozók véleménye alapján a szabadidős foglalkozások alkalmával a fiatalok megfontoltabbá válnak, jobban átgondolják cselekedeteiket. A szabadidős tevékenységek során közvetett, ill. közvetlen információkat kapnak a bűncselekmények elkövetésének következményeiről és az elkövetés felelősségéről. A foglalkozások alkalmával eredményesen kezelhető a családban jelentkező nevelési problémák, hiányosságok káros hatásainak enyhítése.

A területen működő általános iskolákban halmozottan jelentkeznek a hátrányos helyzetű, nagy mozgásigényű, közösségbe nehezen beilleszkedő, illetve más problémákkal is küzdő gyermekek csoportja. Számukra szervezték a „dühöngőt”, melynek elsődleges célja a feszültség levezetés, sportos tevékenység során. Mivel a testnevelés órákon tanterv szerint kell dolgozni, mindig nagyon kevés idő jut a játékokra, amit a tanulók igen hiányolnak. Az intézmény arra vállalkozott, hogy felügyelet és megfelelő szabályok mellett kedvükre játszhatnak a gyerekek.

A csoportfoglalkozásokra összesen 39 gyermek iratkozott be, de a résztvevők száma mindig változott 11 és 20 fő között mozgott a létszám. Átlagosan foglalkozásonként 15 tanuló vett részt.

- **„Beszéljünk róla” csoportfoglalkozás** minden héten csütörtökön 8 - 9:30 óra között. Nyitott csoport, halmozottan hátrányos helyzetű kliensek számára, akik az

élelmiszerosztásra érkeznek. Az osztás előtt lehetőségük nyílik képzett csoportvezető irányítása mellett a közösen megfogalmazott témákban folytatott beszélgetésre. 2018-ban 43 alkalommal 35 fő részvételével zajlott.

Klubok

- 2018. évben a minden héten csütörtökönként működő **Gémeskút Társasjáték Klub** iránt érdeklődők száma nagymértékben megnövekedett. 42 alkalommal tartottak klubfoglalkozást, melyeken 128 fő vett részt. A társasjáték klub, mint tevékenységi forma magába foglalja a családi, szülői, életvezetési és egészségfejlesztési, valamint mentális egészséggel összefüggő szolgáltatásokat. Ezek a csoportfoglalkozások erősítik a helyi közösségek tagjai közötti összefogást, elősegítik a harmonikus családi élet, a gyermekvállalás és a gyermeknevelés fontosságának tudatosítását. Amellett, hogy teljes kikapcsolódást nyújtanak a résztvevők számára, segítenek a személyiség és önfejlesztésben is, valamint tanítanak a következőkre:

- a gyors döntésekre szorult helyzetben;
- az előre gondolkodásban;
- az ok-okozati összefüggések felismerésében;
- az új utak keresésében;
- a kommunikáció, kifejezőkészség fejlesztésében.

A klub ötlete, szervezése, bonyolítása Puskás Tibor helyi lakosnak köszönhető, aki a közösségi tér egyéb programjaiban is aktívan részt vesz, önkéntes munkájával segíti a működését.

- Kézügyes Klub

A Közösségi Tér helyet adott a Kézügyes Klub megalakulásának is. 2018-ban 3 alkalommal tartottak tematikus klubfoglalkozást, melyeken az érdeklődők elsajátíthatták a papírfonás, farmeranyag felhasználásával a kosárfonás technikáját.

- Ping-pong gyerekeknek

A Magyar Máltai Szeretetszolgálattal közösen működtetik ezt a programot. Olyan gyerekeket, kamaszokat várnak, akik szeretik a sportokat, társasjátékokat. Fontos, hogy azok a gyerekek, akik az utcán csellengének péntek délutánonként, ezt a programot válasszák.

Fejlesztő pedagógiai szolgáltatás, korrepetálás

- Több Területi Szolgáltatási Központban van lehetőség hátrányos helyzetű fiatalok **korrepetálására**, mely során többnyire általános iskolásokat segítenek a tanulásban önkéntesek, közösségi szolgálatos fiatalok, egyetemisták, hetente több alkalommal, a felmerült igényekre reagálva. Célja a tanulásban lemaradt gyermekek részére felzárkóztató korrepetálási munka az iskolai tantárgyakból.

- Hallássérültek fejlesztése

Az Egri Mlinkó István Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény, Óvoda, Általános Iskola és Kollégiumból még 2016-ban keresték meg az intézményt, mert a miskolci Gyermek egészségügyi Központ épületében nincs megfelelő helyiség a hallássérült gyerekek fejlesztésére.

Akkor még heti egy alkalommal, de 2017. szeptemberétől heti két alkalommal rendelkezésükre bocsátják a közösségi tér egyik helyiségét, ahol egy szurdopedagógus végzi a fejlesztést a rászoruló gyermek és szülei számára. 2018-ban 41 alkalommal, 65 gyermek részére biztosították a helyiséget.

Kreatív foglalkozások

- Kreatív foglalkozás az őszi jegyében

A Nyitott Ajtó Baptista Óvoda napjaiba kapcsolódtak be a projekt keretein belül. A közösségfejlesztő célzó program elsődleges célja a szabadidő hasznos eltöltése, ehhez kapcsolódva az évszakhoz kapcsolódó kreatív játszóház lebonyolítása. A kiscsoportos foglalkozás lehetőséget biztosít arra, hogy az egészséges életvitelről is beszélgethessenek a gyermekkel.

A program által olyan játszóházat tudtak tartani, amely elősegíti a környezettudatos magatartás kialakulását, a körülöttünk lévő természeti értékek „kincs”-ként való kezelését. A játszóházon való részvétel közvetlen élményszerzésen keresztül alakítja ki a helyes cselekvésre készítő, pozitív viszonyulást a természeti értékekhez. Az egészséges életvitelhez vezető úton való elindítását a gyermeknek, szülőnek, valamint a közösség aktív részévé tenni a lakókörnyezetben élő személyeket.

Fontosnak tartják, hogy már a fiatal nemzedék meglássa azt, hogy már ők is felelősek környezetük szépségéért, rendjéért, építéséért, szépítéséért. Lássák szüleik, nagyobb testvéreik, hogy a közösség mire képes, ezzel is arra sarkalva az idősebb korosztályt, hogy együtt többre vagyunk képesek! Az egészséges életmód egyik alappillérenek megbeszélése, miszerint a gyümölcsök, zöldségek milyen fontosságúak az emberi táplálkozás esetében.

Gyermekek közösen alkothattak a projektben részt vevő szociális munkásokkal. A kézműves alkotások az őszi jegyében készültek a természet által számunkra felkínált színes falevelekből, régi újságok felhasználásával a csepp kezek színes zászlókat készítettek, az őszi általi termések elkészítése különböző színű krepp papír segítségével előre megrajzolt sablon által. Őszi gyümölcsök rajzolás színes ceruzával, zsírkrétával, valamint szabad elképzelések megalkotása az őszi színeinek felhasználásával. Ezzel is elősegítve az gyermekek finom motorikájának kialakulását, mely az iskolába lépéshez fontos mérföldkő. A programon 62 fő vett részt.

- Meglepetések napja

A Nyitott Ajtó Baptista Óvoda napjaiba kapcsolódtak be a projekt keretein belül. E közösségfejlesztő célzó program elsődleges célja a szabadidő hasznos eltöltése a saját kezűleg készült örömet okozó alkotásokkal. A gyermekek az óvodai élet során bekapcsolódnak a közvetlen környezetük teljesebb megismerésébe, értékeinek megőrzésébe, gyarapításába. November hónapban a Halloween jegyében is készültek el a kézműves alkotások, valamint a program során a fiatalok megismerték az őszi kelta hagyományokból kialakult ünnepkörhöz kapcsolódó hiedelmeket, szokásokat is.

A cél az volt, hogy a program által a Családi napon a gyermekek felemelő sikerélményként éljék meg az alkotófolyamatokat. A játszóházi részvétel a közvetlen élményszerzésen keresztül alakítja ki a helyes cselekvésre készítő, pozitív viszonyulást a természeti értékekhez, az újrahasznosítás fontosságára való figyelem felhívásra, a szülőkkal-rokonokkal a közösségi emberi kapcsolatok megfelelő kialakítására, és a továbbépítésre. A gyermekek közösen alkothattak a projektben részt vevő szociális munkásokkal. Ráhangolódva a következő hónapnak az eseményeire, meglepetést is bevezettek számukra a Titokdoboz játék keretében. A programon 4 család és 14 gyermek vett részt.

- „Ünnepre hangolódva” kézműves nap

Decemberben „Ünnepre hangolódva” címmel karácsonyi évszáró rendezvény keretein belül a Nyitott Ajtó Baptista Óvodában készültek a gyermekekkel a karácsonyi ünnepre. Itt lehetőség nyílt kézműves tárgyak és ajándékok elkészítésére, valamint a felhőtlen gyermekévek megélésére is. Nemcsak az óvó korosztályt, hanem a szülőket, nagyszülőket is sikerült aktívan bevonni a mai napba.

A program elsődleges célja elsősorban a szórakozás, kikapcsolódás, de nem elhanyagolható a csapatépítés hatása sem. A program által a közelgő ünnepek keretében a Családi napon a gyermekek önfeledten éljék meg gyermekkoruk, felemelő sikerélményként át tudják maguk adni a játék szabadságának, s egyben megtanulják a másokra figyelmet és a szabályok betartását. Saját kezük által készített apró kézműves csodák életre keltése és a családtagok megajándékozása oly szeretettel töltse ki kicsiny szívük, hogy érezzék, hogy jó adni nem csak kapni, s már most ők is képesek arra, hogy örömet okozzanak a hozzájuk közel álló felnőtteknek azzal, hogy szeretetüket ki tudják fejezni egy karácsonyi kis ajándékkal. Közben a felnőttekkel tovább mélyítjük a közösségi szerepeket, az összetartozás érzését, hogy a továbbiakban erre építkezni lehessen.

Egyéb programok

- Családi Napok

Célja a Szentpéteri kapuban élő kisgyermekes családok számára közös szabadidős tevékenységek nyújtása. Kreatív, alkotó, kézműves, társasjátékos foglalkozások alkalmával erősödik a szülő – gyermek – nagyszülő kapcsolat. Ünnepekhez kapcsolódó érdekes, izgalmas, mozgásos tevékenységek.

- Bababörze

A 3 alkalommal megrendezett bababörzén (szombati napokon) új és megkímélt babaruhák, játékok, egyéb kiegészítők vásárlására, cseréjére nyílt lehetőség az érdeklődők számára. A börze terjesen ingyenes, ezzel is segítve a területen élő kisgyermekes családokat.

- Műanyag kupakok gyűjtése beteg gyermekek részére

Ebben az évben is részt vettek karitatív gyűjtésben, ilyen volt a Zsófi Reményvár Egyesület és a Kassai Úti Közösségi Tér üdítő és ásványvizesek palackjainak gyűjtése beteg gyermekek gyógyulásának elősegítése céljából. A kupakgyűjtés kapcsán gyűjtőpontként is működnek.

- Szemétszedési akciók

Közös szemétszedési akciókat szerveztek a helyi lakosok bevonásával a város több területén, melyekbe az ott élő családok is bekapcsolódtak. A cél a helyi lakók, önkéntesek bevonásával történő, szűkebb-tágabb környezetük megtisztítása volt, valamint a családok figyelemfelhívása a környezettudatos életmódra.

- „Közösségek karácsonya” elnevezésű karácsony ünnepség az Avasi TSZK minden dolgozójának részvételével

Az Avasi TSZK és a Máltai Szeretetszolgálat közös szervezésében került megrendezésre 2018. december 4. napján a „Kis karácsony nagy karácsony” elnevezésű közösségi karácsony. A rendezvény alkalmat nyújtott arra, hogy az Avasi városrészben élő közösségi kezdeményezéseket, csoportfoglalkozásokat a területen élő családok megismerhessék, valamint a rendezvény alkalmat nyújtott a Karácsony megünneplésére, a hagyományőrzésre, és a közös élményre. A program egész napos programelemeket kínált a városrészben élő családok részére, melyet a 16 órakor kezdődő ünnepi záróműsor színesített tovább.

Az egyéni esetkezelés hosszú távú megelőző tevékenység, mely rendszeres jelenlétével az életvezetési nehézségekkel küzdő családok mindennapjaiban érték közvetítéssel, motivációval, mentorálással negatív irányú folyamatokat tud pozitív irányban befolyásolni. Ezzel sok esetben megelőzi az esetleges bűnelkövetést, áldozattá válást.

Az intézményben a Gyvt., valamint az NM rendelet módosítása alapján 2018. szeptember 1-től bevezetésre került az **óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység**. Az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység kötelező jelleggel, új elemként jelenik meg a Család- és Gyermekjóléti Központ szolgáltatási körében. Az óvodai, iskolai szociális segítő tevékenységet Miskolci Járás területén, az összes település minden köznevelési intézményében biztosítani kell a Család- és Gyermekjóléti Központnak.

Az óvodai és iskolai segítő tevékenység országos szinten a bűnmegelőzés legújabb színtere, mely kötelező jellegénél és lefedettségi mutatóinál fogva a jövőben a gyermekeket és fiatalokat érintő prevenció leghatékonyabb eszköze lehet.

A család és gyermekjóléti központok szakmai tevékenységének hangsúlyos része a speciális szolgáltatások biztosítása. A bűnmegelőzés szempontjából a speciális szolgáltatások közül egyértelműen fókuszban van az **utcai (lakótelepi) szociális munka**, mely a közterületen való jelenlét és szociális munka biztosításával, preventív eszközökkel gyakorol hatást az ifjúság viselkedésére.

Bűnmegelőzési szempontú létjogosultságát elsősorban az indokolja, hogy a közterületeken megjelennek azok a fiatalok, akik káros magatartásukkal, viselkedésükkel önmaguk fejlődését veszélyeztetik, szabadidejük tervezetlen, céltalan eltöltése deviáns életmód kialakulásához vezethet.

A család - és gyermekjóléti központ szakmai tevékenységéhez kapcsolódóan az utcai (lakótelepi) szociális munka jelenlétével felderíti és eléri az utcán csellengő, kallódó fiatalokat, megismeri szabadidő eltöltési, magatartási szokásait, lehetőség szerint elősegíti a káros viselkedési szokások hatásának csökkentését, preventív programok, szolgáltatások biztosításával alternatívát nyújt a szabadidő hasznos eltöltéséhez.

Az előző évek tapasztalatai alapján a 2018-as évben is folytatódott a Miskolc város közterületein a Rendőrkapitánysággal végzett **ifjúságvédelmi őrjárat**, amely az iskolakerülésre, egészségkárosító szerek fogyasztására, koldulásra, kéregetésre, kriminalizálódás megelőzésére, megakadályozására irányul. Az őrjáratok a tapasztalatok alapján Miskolc város közterületein, forgalmasabb utcáin, parkjaiban, bevásárló és szórakoztató központokban kaptak nagyobb hangsúlyt. Az őrjáratokat a Miskolci Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztálya által elkészített éves tervezet alapján végezték, havonta egy alkalommal, egy kijelölt hét minden munkanapján. Tanítási napokon, délelőtti órákban a fent említett frekvenciánál magasabb területeken, a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Rendőr-főkapitányság Bűnmegelőzési Osztályának 2 fő munkatársával, az esti és éjszakai órákban főként italkimérő egységek, bárók, pubok, zenés-táncos szórakozóhelyek, több társhatóság részvételével (Miskolci Rendőrkapitányság, Fogyasztóvédelmi Hatóság, Miskolci Önkormányzati Rendészet, Katasztrófavédelem, Hatósági Osztály munkatársai) zajlott az ellenőrzés.

A délelőtti, tanítási időben zajló ellenőrzések során tapasztalt iskolakerülés gyanúja esetén az iskolával minden esetben felvették a kapcsolatot, és a tanítási intézmény visszajelzése alapján, amennyiben a gyanú megerősítést nyert, a szülőnek is elküldték tájékoztatásukat, indokolt esetben pedig a területileg illetékes családsegítő szolgálatnak is. 4 esetben talákoztunk 14 éves kor alatti gyermekkel, és 5 alkalommal gondozási helyéről szökött fiatallal. Esetükben az oktatási intézménybe, vagy gondozási helyre történő visszakerülés elősegítése megtörtént.

Megfigyelhető, hogy a szakiskolákba, alacsonyabb követelményű iskolákba járó diákok voltak súlyozottabban érintettek ez évben is.

Az **éjszakai őrjáratok** a tervezetben érintett hét péntek estéin, illetve a Miskolci Rendőrkapitányság által szervezett rendkívüli ifjúságvédelmi őrjáratokon történtek, melyek szintén péntek este zajlottak. Ezen alkalmakkor amennyiben egészségkárosító szert fogyasztó, vagy életkori sajátosságának nem megfelelő környezet által veszélyeztetett gyermekkel kerültek kapcsolatba, minden esetben megtörtént a szülő tájékoztatása. Azon gyermekek esetében, akikkel többször, rendszeresen találkoztak az őrjáratok során, vagy egyéb körülmény által veszélyeztetve volt, a jelzést megküldték az illetékes családsegítő szolgálatnak. A 2018-as évben is megfigyelhető, hogy az általában frekventáltabb italkiméző szórakozóhelyen, pubokban, ahol az éjszakai őrjárat általában zajlik, súlyozottabban vannak jelen a szakközépiskolák és gimnáziumok diákjai, és az alkoholfogyasztás a jellemző szerfogyasztás.

Az utcai szociális munkások feladatkörébe tartozik továbbá, hogy munkaidejük meghatározott részében – napközben és az esti órákban – **felderítő munkát** végezzenek, bejárják azokat a területeket, helyeket, ahol a célcsoport előfordulása valószínűsíthető. Az utcai szociális munkások felkutatják a magatartásával, testi, lelki, értelmi fejlődését veszélyeztető, szabadidejét az utcán töltő, kallódó, csellengő, lakhelyéről eltávozó, ellátás és felügyelet nélkül maradó gyerekeket. A felderítések célja, hogy a város minden pontján a kiskorúak csoportosulásának helyét megtalálják, a gyerekekkel kapcsolatot létesítsenek, iskolák, óvodák, játszóterek környékén jelen legyenek a város teljes területén. A felderítések helyszínei közül a legkeresettebb hely továbbra is a belváros, és annak környékén lévő parkok, játszóterek. Az iskolai időben nem az oktatási intézményekben levő fiatalok elsősorban a Plázában és a Szinvaparkban vannak, illetve a Parkolóházakban. Lehetőség szerint beszélgetést kezdeményeznek a fiatalokkal, akikkel találkoznak, ha kiskorúak és láthatóan iskolában lenne a helyük. A cél, hogy a fiatalok lássák, van kint szakember az utcán, akihez fordulhatnak baj esetén, de meg is előzze az oktatási intézményekből való idő előtti távozást. A fiatalok által kedvelt helyszíneket az utcai szociális munkások gyakrabban látogatják. 2018. évben ezek a helyszínek a következők voltak:

1. Belvárosi területek,
2. Avasi lakótelep
3. Diósgyőri városrész
4. Vasgyár és környéke
5. Győri kapu

További látogatott helyszínek: Szentpéteri kapu, Vörösmarty városrész, Hejőcsaba, Kilián, Avas, Diósgyőr, Búza tér, Újgyőri főter, Majláth, Soltész Nagy Kálmán, Király utca, Szondi György utca, Egyetemváros, Bulgárföld, Berekalja, Hősök tere, Perces, Népkert, Tapolca, Tiszai Pályaudvar

A MESZEGYI közösen gondolkodva az Önkormányzattal, a társszakmákkal való szoros összefogásban a továbbiakban is igyekszik szolgáltatásain keresztül szolgálni a bűnmegelőzés ügyét a városban és a Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégiában foglaltakat helyi szinten megvalósítani.

A társadalmi bűnmegelőzés helyi szint megvalósulásában minden olyan személy és szervezet közreműködésére szükség van, akik a bűnalkalmak számának, hatásának, az áldozattá válás kockázatának csökkentésére készek összefogni.

Az intézmény feladatának tekinti Miskolc Megyei Jogú Város Közbiztonsági és Bűnmegelőzési Stratégiájának cselekvési programja mentén az ellátottjai tekintetében az átfogó célok közül elsősorban a gyermekvédelem, a drog és alkohol elleni fellépést, társadalmi felzárkóztatást és az integrációját célzó programokat, a kiberbiztonságot a kiskorúak és időskorúak tekintetében, a családon belüli erőszak elleni fellépést, illetve az áldozattá válás megelőzését.

6.2. Miskolci Önkormányzati Rendészet 2018. évben végrehajtott ifjúságvédelmi intézkedései

A Miskolci Önkormányzati Rendészet (a továbbiakban: MIÖR) ifjúságvédelmi tevékenységét a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Rendőrfőkapitányság Bűnmegelőzési Osztályával, a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal, Miskolci Járási Hivatal, Gyámügyi és Igazságügyi Osztályával, a MESZEGYI-vel, a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálattal, a Miskolci Gyermekvédelmi Központ Fruska Regionális Hatáskörű Módszertani Gyermekotthonnal együttműködve végzi.

Szervezetük 2015. október 26. napján állította szolgálatba a körzeti rendész szolgálatot. A speciális feladatellátásban résztvevő rendészek városunk 20 választókerületében látnak el szolgálatot. Az alapfeladatok között szerepel valamennyi választókerületre vonatkozóan a működési területen működő iskolák és óvodák vezetőivel, pedagógusaival, iskola rendőreivel, szociális munkatársaival való rendszeres kapcsolattartás az egyes intézményekben tanuló gyermekek testi, szellemi, lelki fejlődésének érdekében, valamint az intézmények közvetlen környezetének, közrendjének és közbiztonságának kérdéseiben.

Fontos megjegyezni, hogy az oktatási intézményekben szeptember hónapban induló tanév kezdésekor egy hónapon keresztül a körzeti rendészek preventív jellegű megjelenéssel igyekeznek biztosítani az iskolák környezetét, valamint az ott található gyalogátkelőhelyeket.

A rendészet vezetése, valamint operatív állománya a társhatóságok és társzervekkel történő együttműködésben, konkrét esetet vagy területet érintő problémák kapcsán gyakran tart egyeztető megbeszéléseket, illetve segíti őket területi munkájukban az alábbiak szerint.

- a rendészet által használt digitális térinformatikai rendszer (GISPÁN) és ahhoz kapcsolt mobil eszközök gyakran nyújtottak segítséget a külterületen élő családok és gyermekek látogatásszerű felkeresésében,
- a külterületen élő családok és gyermekek megkeresésén túl, az ingatlanok megközelítésében a rendészet terepjárói segítettek,
- a kiemelten problémás családok társhatóságokkal és társzervek történő felkeresésekor a környezettanulmányok vagy más egyéb családok, gyermekeket érintő intézkedések foganatosítása során gyakran szükség volt a rendészek jelenlétére.

A MIÖR operatív állománya több esetben fogantatosított intézkedést fiatalok személyel szemben közterületen történő szeszital fogyasztás, köztisztasági szabályok megsértése, valamint csendháborítás szabálysértéseinek tényállásaiban.

Az anyagi szankció alkalmazása helyett a közterület-felügyelő járőrök preventív jelleggel több esetben figyelemfelhívással éltek a fiatalok elkövetőkkel szemben. Fontos kihangsúlyozni a rendészek azon tevékenységét, melynek során egy közvetlenebb beszélgetés formájában hívták fel az érintett korosztály figyelmét azokra a magatartásokra, amely elkövetése szabálysértésnek/bűncselekménynek minősül, a jogsértések megvalósulásának elkerülésére, az elkövetett jogsértés ismétlődésének kizárására, valamint az általános jogkövetői magatartások, normák megtartására

A MIÖR központi épülete több esetben szolgált a Miskolc Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala és a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Rendőrfőkapitányság, Bűnmegelőzési Osztálya által szervezett az ifjúságot és annak védelmét szolgáló programok és konferenciák helyszínéül.

A 2019. évre vonatkozóan a MIÖR és a MESZEGYI az ifjúságvédelmi intézkedések elősegítése és azok megvalósítása érdekében együttműködési megállapodást kíván kötni, melynek célja tanítási időben oktatási intézményen kívül tartózkodó, szabadidejét az utcán töltő, kallódó, csellengő gyermekek segítése, a lakóhelyéről önkényesen eltávozó, vagy gondozója által a lakásból kitett, ellátás és felügyelet nélkül maradó gyermek lakóhelyére történő visszakerülését elősegítő, szükség esetén átmeneti gondozásának, vagy gyermekvédelmi gondoskodásban részesítésének kezdeményezése.

Operatív együttműködés keretében az alábbiakra kerül sor:

– iskolakerülést felderítő és ellenőrző őrzőjárat (heti 2 alkalom)

- A felderítés a MESZEGYI utcai szociális munkás kollégáival közösen, előre meghatározott útvonalakon történik
- Kiemelt feladat, a közrend és közbiztonság fenntartását szolgáló-, valamint a társadalom által elvárt alapvető normák és magatartási szabályok közvetítése a fiatalok részére
- A kiskorúakat veszélyeztető helyzetekben a beavatkozás az utcai szociális munkásokkal együttműködésben, a jogszabályok szerinti felhatalmazás alapján történik
- Amennyiben az iskolakerüléssel érintett gyermekek, fiatalok esetében a veszélyeztetettség mértékéből fakadóan hatósági beavatkozás válik szükségessé, úgy rendőrséggel való kapcsolatfelvétellel, intézkedésre kerül sor

– csellengés és egészségkárosító szerek köztereken való használatának ellenőrzését szolgáló őrzőjárat (heti 2 alkalom)

- A kiskorúakat veszélyeztető helyzetekben a beavatkozás az utcai szociális munkásokkal együttműködésben, a jogszabályok szerinti felhatalmazás alapján történik
- Amennyiben egészségkárosító szer használatával érintett gyermekek, fiatalok esetében a veszélyeztetettség mértékéből fakadóan beavatkozás válik szükségessé,

ügy a mentőkkel, illetve rendőrséggel való kapcsolatfelvétel szükséges

6.3. A Miskolci Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztályának 2018. évre vonatkozó ifjúságvédelmi jelentése

A rendőri tevékenység szerves része a bűnözés növekedésével szembeni globális reagálásnak, mely nem korlátozódhat csupán a bűnelkövetőkkel szembeni intézkedésre. A Rendőrkapitányság a bűnmegelőzés területén az elmúlt években is a bűncselekmények megelőzésének, az azt elősegítő körülmények széleskörű feltárásának, valamint a lehetőségeket kihasználva ezeknek a körülményeknek a lakosság felé történő közvetítésének tulajdonította a legnagyobb szerepet.

A bűnüldözési és bűnmegelőzési munkához szervesen és elengedhetetlenül hozzátartozik a társszervekkel történő kapcsolattartás, mert a kiskorúak veszélyeztetettsége és a fiatalkorú bűnözés elleni küzdelem ott eredményesebb, ahol a gyermek és ifjúságvédelemben érintett szervek között minden területen hatékony együttműködés alakult ki.

Ide tartozik a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal (továbbiakban: Kormányhivatal) Miskolci Járási Hivatal Járási Gyámhivatala, a MESZEGYI, a Kormányhivatal Miskolc Járási Hivatala Népegészségügyi Osztálya, a Miskolci Kábítószerügyi Egyeztető Fórum (KEF), a Drogambulancia Alapítvány, a Klebelsberg Központ Miskolci Tankerületi Központja, a Miskolci Szakképzési Centrum, különböző művelődési házak, valamint a Miskolci Önkormányzati Rendészet, a Polgárőrség és a különböző vagyonvédelmi cégek.

A rendőrség prevencióeszközeit áttekintve, elsősorban továbbra is a közterületi jelenlétnek van a leghatékonyabb bűnmegelőzési hatása, ezért az egyenruhás állomány a nap 24 óráját átfogó minél nagyobb jelenlétre törekszik, kiemelten kezelve a bűnügyileg veszélyeztetett területek visszatérő ellenőrzését.

A Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztály Életvédelmi és Államigazgatási Alosztályán egy fő foglalkozik a bűnmegelőzési és áldozatvédelmi feladatok ellátásával. Munkája fontos részét képezi a városban és annak vonzáskörzetében található általános és középiskolákban, kollégiumokban a bűnmegelőzési órák megtartása, valamint a D.A.D.A. Biztonságra Nevelő Iskolai Program általános iskolás diákok részére történő oktatása.

A család-, gyermek- és ifjúságvédelem területén munkatársuk rendszeresen tart - előre elkészített terv alapján - osztályfőnöki órák keretén belül, előzetes felkérés alapján oktatást a kábítószerrel és más bűncselekményekkel kapcsolatosan az áldozattá, illetve bűnelkövetővé válás lehetséges eseteiről. Az előadások alkalmával bűnmegelőzési témájú kisfilmek kerülnek levetítésre, amelyet a diákok az előadóval együtt elemeznek, továbbá a bűnmegelőzési előadó egyéni jellegű konkrét kérdésben is tanácsot, felvilágosítást ad.

A Rendőrkapitányság bűnmegelőzési előadója által 2018-ban összesen 128 bűnmegelőzési óra megtartására került sor. A Rendőr-főkapitányság Bűnmegelőzési Osztálya néhány

iskolában átvette tőlük ezt a munkát, ezzel is növelve az oktatási intézmények bűnmegelőzési tárgyú lefedettségét.

Az általános iskolások bűnmegelőző jellegű oktatása, felvilágosítása a D.A.D.A. programon keresztül valósult meg. Az előző tanévben három általános iskolában, összesen 7 felső tagozatos osztályban, került sor ilyen oktatásra, így összesen 48 db D.A.D.A. óra megtartására került sor.

A Rendőrkapitányság az előző tanévben tovább folytatta az ELLEN-SZER program oktatását a Miskolci Szakképzési Centrum Berzeviczy Gergely Szakgimnáziumban, ahol 2018. évben 9 ELLEN-SZER óra megtartására került sor.

Az Éltes Mátyás Óvoda, Általános Iskola és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézetben, valamint a Tüskevár Óvoda és Általános Iskolában a tavalyi évben is tartottak bűnmegelőzési előadást. A gyermekek értelmi szintjét figyelembe véve játékosan vázolták az áldozattá válás elkerülésének lehetőségét.

2018. évben egy alkalommal a Miskolci Szakképzési Centrum Martin János Szakközépiskola és Szakiskolájában a speciális képzést igénylő fiatalok és felnőttek részére szintén bűnmegelőzési előadás megtartására került sor.

Az iskolai intézményekben a fentiekén túlmenően alkalmanként történt esetmegbeszéléseken a szülők részére is felvilágosítást, tájékoztatást adtak a gyermek viselkedésének lehetséges következményeiről.

Lehetőségeikhez mérten az oktatási intézmények kérésére általános és középiskolai szülői értekezleteken vettek részt, ahol tájékoztatást adtak a szülőknek a gyermek és fiatalkorúak körében leggyakrabban előforduló problémákról, iskolai erőszakról, iskolai hiányzásról, az internetezés veszélyeiről, annak következményeiről.

A MESZEGYI-vel és a területileg illetékes Szolgáltatási Központokkal folyamatosan tartják a kapcsolatot, továbbá részt vettek az általuk szervezett szakmai konferenciákon is.

A Rendőrkapitányság bűnmegelőzési tevékenységével kapcsolatban elmondható, hogy a társszervekkel folyamatos, kiemelkedően jó az együttműködés.

A Rendőrkapitányság több éve bevezette az „Ifjúságvédelmi Őrjáratot” valamint a „18. életévüket be nem töltött személyek alkoholfogyasztásának visszaszorítása céljából történő szórakozóhely ellenőrzések” elnevezésű akciósorozatot, melyek az iskolakerülésre, az egészségkárosító szerek fogyasztására, a koldulásra, a kéregetésre, a bűncselekmények megelőzésére, megakadályozására, valamint az intézetből szökött fiatalok kiszűrésére irányulnak. A városban több olyan szórakozóhely működik, melynek közbiztonsági szempontból történő ellenőrzése a fiatalok alkohol- illetve drogfogyasztásának megelőzése érdekében fontos.

Az „Ifjúságvédelmi Őrjárat”-hoz csatlakoztak a MESZEGYI utcai szociális munkatársai, valamint a MIŐR rendészei, akikkel továbbra is havonta, egyhetes időintervallumban,

különböző napszakokban folytatják az ellenőrzést. A tavalyi évben is az volt a tapasztalat, hogy eredményes az őrző tevékenysége, lényegesen visszaesett az iskolakerülő létszáma. A délutáni, esti portyák során a vendéglátó egységekben tartózkodó, alkoholt fogyasztó fiatalok száma is csökkenő tendenciát mutat.

6.3.1. A gyermekkorú és fiatalkorú bűnelkövetők és az általuk elkövetett bűncselekmények

Az Egységes Nyomozóhatósági és Ügyészségi Bűnügyi Statisztika (a továbbiakban: ENYÜBS) adatai alapján, a Miskolci Rendőrkapitányság illetékességi területén 2017. évben a gyermekkorú elkövetők száma 63 fő volt, a 2018. évi adatok szerint a gyermekkorú elkövetők száma 59 főre csökkent. A gyermekkorú elkövetők leggyakrabban vagyoni elleni bűncselekmények elkövetésében vesznek részt, ezen belül is a kisebb súlyú, kis kárértékű alkalmi lopásokban való részvétel a jellemző. Kiemelt tárgyi súlyú bűncselekmény elkövetése miatt 2017. évhez hasonlóan 2018. évben 1 fő gyermekkorú személlyel szemben kezdeményeztek eljárást.

A fiatalkorúak által elkövetett bűncselekmények vonatkozásában rendelkezésre álló ENYÜBS adatok szerint, a fiatalkorú bűnelkövetők száma 2017. évben 266 fő volt, 2018-ban ez a szám jelentősen csökkent 183 főre.

6.3.2. A bűnelkövetés okainak bemutatása

A fiatalkori bűnözés okait vizsgálva, vannak objektív okok, amelyek a társadalmi, illetve a családi környezetben gyökereznek, és vannak szubjektív okok, amelyek az elkövető személyiségében rejlenek. A leggyakrabban előforduló objektív okok közé még mindig a családi problémák – alkoholista családi környezet, durva szülői bánásmód, helytelen nevelés – a rossz baráti környezet, a kortárs csoportok, a média, valamint az internet negatív hatása tartoznak.

A fiatalkori bűnözés szubjektív okai között továbbra is vezető helyen áll a társadalmi normák elvetése, az anyagi haszonszerzés, a szexualitás, a bosszú, az agresszivitás, a média, internet hatása, amit sok esetben a bűnöző életmódot folytató család, vagy baráti kör is erősít.

A bűnmegelőzési stratégia irányelvei adottak, ezeket az irányelveket felhasználva igyekeznek helyi szinten – anyagi és technikai lehetőségeikhez mérten – szabályozni a bűnmegelőzés kérdését, amely egyre nehezebb feladat elé állít mindenkit.

7. Civil szervezetekkel történő együttműködés:

Az Önkormányzat kiemelt feladatának tekinti a gyermekek és családok helyzetének javítását. Felismerve a civil szervezetek által nyújtott segítség előnyeit, a családokat és gyermekeket segítő civil szervezetekkel továbbra is együttműködik és lehetőségeihez mérten anyagilag is támogatja őket.

A MESZEGYI több évtizedes működése során mindig törekedett kapcsolatrendszerének széles körű kiegészítésére az ellátási struktúra bővítése érdekében. Minden Területi Szolgáltatási

Központ jó kapcsolatot ápol a területén működő vagy városi szintű lefedettséggel bíró civil szervezettel, kulturális intézménnyel.

Az alábbi szervezetekkel működnek együtt a kliensek érdekében:

- Magyar Ökumenikus Segélyszervezet Családok Átmeneti Otthona
- Magyar Máltai Szeretetszolgálat
- Magyar Vöröskereszt
- Páli Szent Vince Szeretetszolgálat
- Hit Gyülekezete
- Katolikus Karitás
- Magyar Élelmiszerbank Egyesület
- Üdvhadsereg
- Család és KarrierPont
- A Miskolci Családokért és Segítőkért Alapítvány 2018. évben is támogatta a gyermekekkel kapcsolatos programjait. A támogatás segítségével sikerült a Baba-mama klubba is új játékokat vásárolni, amire nagy igény mutatkozott.
- Dialóg Egyesület
- Miskolci Művészetek Háza
- Herman Ottó Múzeum
- Teletár Postamúzeum
- II. Rákóczi Ferenc Megyei Könyvtár nyári napközis művészeti táborukban térítésmentesen biztosítja a hátrányos helyzetű gyermekek részvételét kulturális programjaikra.
- Görög Katolikus Roma Szakkollégiuma, ahonnan az évben több diák is érkezett önkéntes munka céljából, és tevékenységükkel elősegítették az intézményben működő korrepetálást.

Az utcai szociális munka által felkutatott utcán csellengő, kallódó fiataloknak szabadidős tevékenységeket biztosító civil szervezeteket, egyesületeket kerestek, melyek Miskolc város területén működnek. Alacsony küszöbű szolgáltatásokat szerettek volna felkutatni, azonban sajnos kevés olyan szolgáltatás, illetve lehetőség van a városban, amit az utcán csellengő gyermekeknek tudnának ajánlani.

8. Értékelés, jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározása

8.1. Csecsemő és gyermekgondozási program – Mentor program

A lyukóvölgyi Családi Mentor Program 2016-os életre hívását a külterület adottságai, az itt élő családok számának növekvő száma, erősen fejlesztésre szoruló egészségügyi és szociális helyzete idézte elő. 2018-ban 142 és 193 között mozgott a mentorált családok száma.

A tevékenység alappillére **2018-ban** is - önkormányzat által közfoglalkoztatott - **12 fő helyi roma asszonyokból álló mentorcsapat**, akik félévente egészségügyi és szociális tréningen vesznek részt. A felkészítésnek köszönhetően képesek - a programba önként kapcsolódó - családok részére élethelyzetüknek megfelelő, szakszerű, pontos és aktuális tanácsadást nyújtani mindaddig, amíg szükséges. A visszajelzések alapján enyhülnek a személyi higiénés problémák, egyre többen jelentkeznek a programba. –Összekötő láncszemet alkotnak a

családok, a védőnők és a gyermekjóléti szolgálat dolgozói között. Olyan családoknál, ahol kiskorú gyermek van a háztartásban, gyakrabban merül fel egészségügyi szolgáltatás iránti igény, ezért ezekben az esetekben védőnői tanáccsal is támogatva kaphatnak segítséget a rászorulóknak.

A családok mentorálásába a tanácsadáson, személyes példamutatáson kívül továbbra is beletartozik a heti rendszerességgel tartott ételkészítés, vetőmag, pékáru osztás, ruha, ágynemű, bútor adományozás, a mosó- és tisztítószer adása, a mosókonyha ajánlása, tetűirtószerrel való ellátás és a szakszerű kezelés bemutatása, egyéb ügyintézkésekben segítségnyújtás, telefonhasználat (időpontkérés stb.), szemétszedési akciók, lakás és környezet rendezési tanácsok is.

A program fő támogatójaként ki kell emelni a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesületet, akik tevékenyen részt vesznek a családi mentorálásban, folyamatos segítségükben. Az Egyesület biztosítja a fenntartásában működő mosókonyhájának ingyenes használatát a családok számára. A velük való kiváló kapcsolat lehetővé tette azt is, hogy a területen élő gyermekek közül többen részt vehessenek nyári napközis táboraikban.

A program sikerességét mutatja, hogy az igénybevevők száma magas, amely miatt a program további fejlesztést igényel mind a tárgyi feltételek, mind az anyagi támogatások tekintetében is.

2017. évben az együttműködést kötött családok száma 173 volt, míg 2018. év decemberében ez a szám 175-re emelkedett.

8.2. A gyermekek egészséges fejlődését szolgáló szűrőprogram

2016. évben a MEFI létrehozásával, elkezdődött egy országos szinten egyedülálló népegészségügyi modellprogram megalkotása és megvalósítása. A gondoskodó város jegyében, az intézet létrehozásának célja az egységes szakmai működésen kívül az volt, hogy önkormányzati támogatással, a miskolci gyermekek számára biztosítson egy egységes, komplex szűrővizsgálati programot.

A MEFI 2018. évben 54 iskola **7553** tanulójának ellátását végezte.

- középiskolák, gimnáziumok 10. 12. évfolyamos tanulói 3304 fő
- általános iskolák 2. 4. 8. évfolyamos tanulói 4249 fő

A szűrőprogram keretében – az államilag támogatott felmenő rendszerben végzett kötelező **védőnői és iskolaorvosi szűrővizsgálatok**on túl – speciális EKG-vizsgálat és átfogó egészségfejlesztési foglalkozások, pszichológus által koordinált oktatás zajlik, ezáltal végig követhető az állami fenntartású intézményekbe járó iskolás gyermekek fejlődése, segítve felkészülésüket a felnőtt korra. A programnak köszönhetően, lehetőség nyílik a patológiás eltérések korai kiszűrésére, ami akár emberéletet menthet.

2018. évben a szűrési program megállapításai:

- újonnan kiszűrt hipertóniás gyerekek száma: 210 fő,
- testi fejlettség >90 pc feletti gyerekek száma: 550 fő,
- testi fejlettség < 3 pc. alatti gyermekek száma: 150 fő,

- eltérő testmagasság miatt kiszűrt gyerekek száma: 264 fő,
- elégtelen látásélesség miatt kiszűrt gyerekek száma: 577 fő,
- színlátás zavara: 26 fő,
- mozgásszervi rendellenesség miatt kiszűrt gyerekek: 1302 fő,
- pajzsmirigy rendellenesség miatt kiszűrt gyerekek száma: 47 fő,
- elégtelen hallás miatt kiszűrt gyerekek száma: 75 fő,
- transztelefonikus Ekg. készülékkel észlelt olyan eltérés, ami kardiológiai vizsgálat szükségességét vetette fel: 209 fő esetén volt.

A program legfőbb erőssége, hogy minden miskolci iskolás gyermek számára a korábbinál szervezettebben teszi lehetővé az egészségnevelést. A tanulók a jelenlegi jogszabályoknak megfelelően kétfévente látogatnak el az intézetbe, a program fejlesztési céljai között szerepel, hogy a gyermekek szűrésére évente kerüljön sor.

A program átfogó célja, hogy az egészségtudatos magatartás népszerűsítésével egy boldogabb, egészségesebb felnőtt generációt adjunk Miskolcnak. A modellprogram deklarált célja, a népegészségügyi mutatók és az egészségintelligencia javítása, valamint olyan releváns egészségmagatartási minták elsajátítására ösztönzés, amely eredményeként a gyerekek felnőtt korukra hosszabb és egészségesebb életet élhetnek.

A területi védőnői gondozás ismérvei:

A MEFI által 2018. évben gondozott várandós anyák száma: 648 fő volt, melyből szociális okból veszélyeztetett 41 fő, kiskorú várandós anya 11 fő, 14 év alatt nem volt gondozott.

2018. évben a 0-35 hónapos korú csecsemők és kisdedek száma 4123 fő volt, melyből szociális okból veszélyeztetett 537 fő.

A 3-6 éves korú gondozott gyermekek száma 4862 fő volt, melyből szociális okból veszélyeztetett 712 fő.

A 7-16 éves korú otthon gondozott gyermekek száma 13 fő volt 2018. évben, melyből szociális okból veszélyeztetett 11 fő.

A védőnők által 2018. évben 289 esetben vált szükségessé jelzés – a gyermek egészséges fejlődését befolyásoló tényező miatt – a család- és gyermekjóléti szolgálatnak, ebből elhanyagolás miatt 30 esetben.

8.3. Értékelés, jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározása

Az elmúlt évben is tovább folytatódott azon kormányzati intézkedések sora, amelyek fókuszában kifejezetten az áll, hogy minél jobb feltételeket teremtsen a családalapításhoz, a gyermekvállaláshoz, további lehetőséget biztosítson a munka és a családi élet összeegyeztetéséhez.

A kormány olyan egyedülálló intézkedésekkel támogatja a családokat, amelyek a társadalom eloregedésével járó aggasztó folyamatokat hatékonyan képesek ellensúlyozni (pl. családi adózás, otthonteremtési program, fiatal házások segítése, az átalakított bölcsődei rendszerben a bölcsődei férőhelyek számának további növelése, nyugdíjas GYED stb.), hiszen Európa jövőjét egy olyan szociális rendszer kialakítása biztosíthatja, amely a családot, mint élethosszig tartó szövetséget, értéknek jeleníti meg.

A hatékony gyermekvédelmi tevékenység elérése érdekében tovább finomodott a feladatellátás struktúrája, láthatóan fejlődött a feladatellátás szereplőinek közeledése. Az erőfeszítéseket a prevenció keretében elsődlegesen két területre kell összpontosítani: megváltoztatni a környezetet és erősíteni az egyén problémamegoldó készségét.

Az elmúlt időszak szakmai tapasztalata, hogy a szakmai konzultációk, esetmegbeszélések és esetkonferenciák igen hatékony formái és eszközei az esetek, családok helyzetének közös értékelésére, további segítségükre. Ezt kamatoztatva az intézmény a jogszabályban előírt 6 esetkonferenciával szemben az elmúlt évben 10 egyeztetést tartott, segítve az ismeretek közvetlen átadását, erősítve a kommunikációt és szemléletformálást. Fontos, hogy a munkatársak el tudják fogadni munkájuknak a lényegét, hogy nem „problémamegoldók”, hanem „képessé tevők”, mindenkinek magának kell kézben tartani, irányítani az életét, ők segítők ezen az úton.

A családok megerősítésének egyik fontos pillére a foglalkoztatás, mert a munkában állók számának növekedése javítja az ország teljesítményét, emeli a családok életszínvonalát.

A MESZEGYI gyermekjóléti szolgáltatását végző munkatársainak egyre sokrétűbb a feladata, egy-egy TSZK területén is pozitív változást mutat a munkajövedelemmel rendelkezők számának növekedése, jó hatással volt sok család megélhetési körülményeire, önérdek érvényesítő készségeinek fejlődésére.

Az anyagi problémák enyhítésében a foglalkoztatottság növekedése nagy szerepet játszik. Ez a folyamat továbbra is elősegíti a többségi társadalom által elfogadott normarendszerhez való közelítést, a gyermekek helyes szocializációját.

A bővülő bölcsődei ellátási formák által nyújtott szolgáltatások minőségi fejlesztését segítik elő az újabb pályázati lehetőségek, ezzel is hozzájárulva a hátrányosabb helyzetű területen élő gyermekek minél korábbi életkorban történő támogatásához, a kisgyermekeket nevelő családok munkavállalásához.

Az utcai szociális munka területén hatékonyak és sikeresek voltak azok a megmozdulások, amikor a szociális munkások közösségi tevékenységhez csatlakoztak, közös programok szervezésében vettek részt. A közösségi programok klubok tevékenysége iránt tovább nő az érdeklődés.

Nagy eredmény, hogy a szociális, egészségügyi, oktatási-nevelési bűnmegelőzési alrendszer tagjai egyre jobban megismerik egymás eljárásrendjét, szemléletét. A jelzőrendszer működésében új és sokoldalúan használható elemnek ígérkezik az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység beindítása. A közös, valós együttgondolkodás, a team munka, a tartalmas jelzések javulást eredményezhetnek az egységes és hatékony család- és gyermekjóléti szolgáltatás eléréséhez.

A bűnmegelőzésben továbbra is fontos feladat a nagy látencia csökkentése, a szerfogyasztás visszaszorítása, az egészségügyi veszélyek csökkentése.

Közös érdek és nagy kihívást jelentő jövőbeni feladat a fluktuáció, a pályaelhagyás mérséklése, a képzett és jó szakemberek megtartása.

Helyi szinten Miskolc önkormányzata is csatlakozik a kormányzati tervekhez, elképzelésekhez, intézkedéseivel, stratégiáinak összehangolásával, egymásra épülésével a város megtartó erejének biztosítását helyezi a fókuszba, a családoknak, fiataloknak jövőbeni perspektívát kínál a folyamatos munkahely teremtéssel, kedvezmények biztosításával.